LIETUVIŲ DIENOS

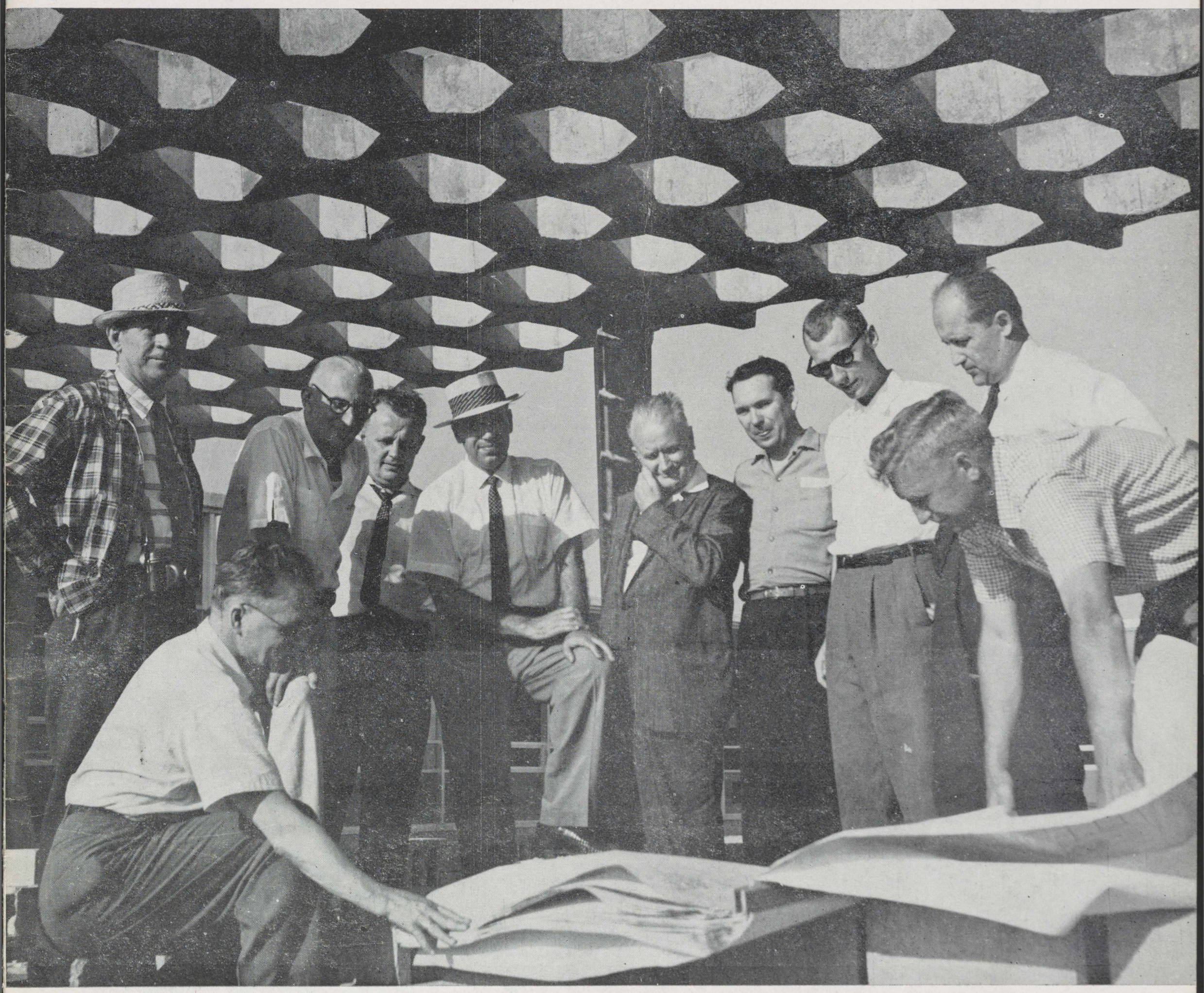

LITHUANIAN DAYS
NOVEMBER, 1960

BOSTONO LIETUVIAI INŽINIERIAI APŽIŪRI STATYBAS

1960 M. LAPKRIČIO MĖN.

LAPKRITIS **NOVEMBER, 1960**
Nr. 9 (108), XI metai **No. 9 (108), Vol. 11**

TURINYS ● CONTENTS

Kazys Mockus, KULTŪRINĖ IR POLITINĖ VEIKLA 3
LIETUVIAI PERDIDELI IDEALISTAI, pokalbis su dr. J. Leimonu 5
Vl. Adomavičius, BOSTONO LIETUVIŲ KULTŪROS KLUBAS 6
Juozas Tininis, GIMĘ PO VIENA ŽVAIGŽDE, novelė 8
Andrejs Eglitis, latvių poetas, DIEVE, TAVO ŽEMĖ DEGA! Kantata. 9
Vl. Adomavičius, LIETUVIŠKUMO TVIRTOVĖ PRIE ATLANTO. Lituanistinė mokykla. 10
J. Brazaitis, DVI REPREZENTACINĖS KNYGOS. 12
B., LATVIŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTEI. Šis tas iš latvių kultūrinės veiklos 13
LATVIŲ MENAS. Reprodukcijos 14-15
L. Dambrauskas, VIENYBĖS KLAUSIMU. 16
KNYGOS IR AUTORIAI. Nauji leidiniai, atsiųsta paminėti 17
VEIDAI IR VAIZDAI (Iliustruota kronika) 18
KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI. Smulkioji kronika. Administracijos pranešimai. 20

ENGLISH SECTION

CAPTIVE NATIONS HIT SOVIET UNION 21
THE CHARACTER OF LITHUANIAN FOLK DANCES by V. R. Saudargienė 22
SOVIET INEQUALITIES 22
143,000 LITHUANIANS DISPERSED 23
LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS, by A. Bernotas 24
LITHUANIANS MAKE NEWS 25
KETURIOS LIAUDIES MENO SKULPTŪROS 26

Bernardas BRAZDŽIONIS ..... Vyriausias Redaktorius / Editor-in-Chief
Juozas KOJELIS ..... Reportažo Redaktorius / Feature Editor
Juozas TININIS ..... Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Milton STARK ..... Anglų klb. vyr. Redaktorius / Senior English Editor
Daumantas ČIBAS ..... Foto Redaktorius / Photo Editor
Dalilė POLIKAITIENĖ ..... Anglų k. Redaktorė / English Editor
Juozas ANDRIUS ..... Administratorius / Business Manager

BENDRADARBIAI REDAKTORIAI ATSKIRUOSE MIESTUOSE IR VALSTYBĖSE / ASSISTANT EDITORS
VL. ADOMAVIČIUS, Boston, Mass.; VL. MINGĖLA, Detroit, Mich.; VL. BŪTĖNAS, Chicago, Illinois; VYTAUTAS A. BRAZIULIS, Cleveland, Ohio; J. ALMIS JŪRAGIS, Sydney, Australia; Salomėja NARKĖLIŪNAITĖ, New York, N. Y.; B. RAUGAS, Philadelphia, Pa.; V. ROCIŪNAS, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, New York, N. Y.; P. W. URBAN, Cleveland, Ohio; V. VERIKAITIS, Toronto, Ont, Canada; V. VOLERTAS, Baltimore, Md.; A. VINGIS, Melbourne, Australia.

NUOLATINIAI FOTO BENDRADARBIAI LAISVAME PASAULYJE / PHOTOGRAPHERS
JAV: BOSTON, Mass. — P. Bliumas, R. Bričkus. BROOKLYN, N. Y. — V. Augustinas, V. Maželis, G. Penikas. CHICAGO, Ill. — A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika. CLEVELAND, Ohio — V. Bacevičius. LOS ANGELES, Calif.,— L. Briedis, Pr. Gasparonis, L. Reivydas. MANCHESTER, N. H: — K. Daugėla. NEW HAVEN, Conn. Jasiukonis. OMAHA, Nebr. — Kun. L: Musteikis PHILADELPHIA, Pa. — F. Jakaitis, V. Gruzdys. WASHINGTON, D. C. — P. Labanauskas, Photo Alda. WATERBURY, Conn. — J. Gaidys, V. Vaitkus. CANADA: HAMILTN, Ont. — A. Juraitis. MONTREAL, P. Q. — L. Stankevičius. TORONTO, Ont. — J. Dvilaitis, Luna Photo Studio, V. Macas. AUSTRALIA: E. Butkūnas, P. Sakalauskas, E. Karpavičius. S. AMERIKA: L. Kančauskas.

ANTHONY F. SKIRIUS, Leidėjas / Publisher

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessary those of the Editors.

Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD Leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais.

Redakcijos ir Administracijos adresas / Address all Editorial and Subscription Mail to:
LIETUVIŲ DIENOS / LITHUANIAN DAYS
4364 SUNSET BOULEVARD, HOLLYWOOD 29,, CALIFORNIA
NOrmandy 4-2919

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU", LEISTU 1946-1949 METAIS.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN".

Skaitytojų pageidavimu prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will renewed automatically. This policy accords with the wishes of our subscribers
Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio m. / Published monthly, except July and August
Atskiro numerio kaina 65 centai. Single Copy 65¢
PRENUMERATA METAMS $6.00 bet kuriame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA $10.00
SUBSCRIPTION $6.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION $10.00

"SECOND CLASS POSTAGE PAID AT LOS ANGELES, CALIFORNIA."

This Month's Cover

Lithuanian engineers and architects studying construction plans in New Hampshire. Leafing through the prints — arch. V. Adomavičius; standing background, left to right: Manomaitis, Lapšys, Gavelis, dr. J. Gimbutas, Krikščiukaitis, Kuncaitis and others. Photo by K. Daugėla

Back Cover

Marytė Grinkevičiūtė and Dangerutis Aukštikalnis, teen agers belonging to the Folk Dance group of Mrs. O. Ivaška of Boston, Mass, in a Suktinis pose. Mrs. Ivaška's folk dancers are a familiar sight to the New Englanders. They have been a hit wherever they appeared.
(Photo Boston Herald)

"LIETUVIŲ DIENŲ" ŽURNALO IR LEIDYKLOS LEIDINIŲ

PLATINTOJAI

JUNGT. AMERIKOS VALST.:

Baltimore, Md. — A. Česonis, K. Bradūnas.
Brooklyn, N. Y.— J. Pašukonis, L.A.P. Klubo Spaudos Kioskas, J. Ginkus.
So. Boston, Mass. — D. Giedraitis, S. Mikus, kun. J. Klimas.
Chicago, Ill. — K. Babickas, Balys Brazdžionis, St. Grebliūnas, J. Karvelis, S. Metrick, Marginiai, P. Švelnys, Terra, B. Urbonas, V. Būtėnas.
Cicero, Ill.— J. Memėnas, E. Stangenbergas.
Cleveland, Ohio — Dirva, V. Rociūnas.
Detroit, Mich. — Gaiva, Neringa, St. Anthony's Parish Library.
Elizabeth, N. J. — P. Kudulis, A. Rudzitas.
E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus.
E. Chicago, Ind. — E. Vilutis.
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.
Hartford, Conn. — Vl. Plečkaitis.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.
Newark, N. J. — K. Trečiokas.
Omaha, Nebr. — E. Ribokienė, kun. L. Musteikis.
Philadelphia, Pa. — J. Karaška, B. Raugas, V. Karalius.
Pittsburgh, Pa. — F. Žilionis.
Rochester, N. Y. — A. Sabalis.
Waterbury, Conn. — J. Gaidys, Spauda.
Waukegan, Ill. — V. Petrauskas.
Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas.
Worcester, Mass. — P. Pauliukonis

KANADOJE:

Toronto, Ont. — A. Kuolas J. Smolskis Time Cigar Store, V. Aušrotas.
Hamilton, Ont. — Z. Orvidas, J. Pleinys, S. Bakšys.
St. Catherines, Ont. — K. Kudukis.
Montreal, Que.— P. Rudinskas (Parish Library)
Winnipeg, Man. — S. Bujokas.
W. Lorne, Ont. — A. Kojelaitis.
Welland,Ont. — K. Žukauskas.

Tęsinys viršelio 3 psl.

* * *

Pasikeitus adresui,

neužmirškite pranešti administracijai — Jūs žurnalą gausite laiku, ● adm-ja neturės naujų dvigubų išlaidų, nes reikia mokėti už grąžintus egz. ir vėl mokėti už pasiuntimą naują adresu.

CHICAGOS VYRŲ CHORAS, šį rudenį atšventęs savo 10 metų veiklos sukaktį. Ta proga choras surengė didelį koncertą, kuriame dalyvavo mišrus vyrų-moterų choras atliko operų ištraukų ir stambių dainų; taip pat dalyvavo mūsų žymieji solistai. Dirig. A. Kučiūnas.

Lithuanian men's and women's choir in Chicago, under leadership of A. Kučiūnas, marks its 10th anniversary with concert. Also taking parts were soloists.

KULTŪRINĖ IR POLITINĖ VEIKLA

KAZYS MOCKUS, Boston, Mass.

Iš praeities į dabartį ir ateitį

Stengdamiesi išryškinti savo tautos vaidmenį pasaulio politikoj, norime savo priaugančiai kartai parodyti jos didingą praeitį, jos reikšmę Europos politikoj Vidurinių amžių pabaigoj ir naujųjų pradžioj. Mielai kalbame apie to laikotarpio valstybės vadus, rodome to meto Europos žemėlapį, kuriame matome Lietuvą, kaip didžiausią valstybę. Tiesa, ji tik plotu buvo tokia didelė, tačiau ir kariniu bei politiniu atžvilgiais jos vaidmuo aname periode buvo reikšmingas. Sunkumai prasideda tada, kai mums reikia jauniesiems pasakyti, kokia kalba buvo to meto visoje valstybėje vartojama, kaip valstybinė kalba, kokie kultūriniai židiniai pastebimi to meto Lietuvoj ir pan. Tiesa, kad tais laikais Vakaruose buvo daug kur vartojama lotynų kalba ne tik moksle, bet ir politikoj. Tačiau mūsų krašte būta ne vien lotynų kalbos, o daugiau naudota, ypač vidaus reikalui, slavų kalbos: pirma senoji slavų rašto kalba, o paskui – lenkų. Pirmieji lietuviški rašto darbai atsiranda tik tada, kai prasideda kova tarp katalikybės ir protestantizmo. Tad prasideda ir didesnių kultūrinių bei švietimo centrų organizavimas. Tačiau tie centrai įgyja ryškesnį tautinį pobūdį jau tik tautinio atgimimo laikais.

Taigi besididžiuodami savo praeitimi, sykiu turime labai apgailėti faktą, kad mūsų ano meto valstybės vadai nepadėjo deramų tautinės kultūros pamatų, kurie būtų padėję pačiai valstybei ir tautai tvirčiau laikytis atėjus sunkesniems ir pavojingesniems laikams. Mes turime apgailėti faktą, kad per šimtmečius davėme sau ir kitiems žymių politikų bei karo vadų, bet beveik tuo ir pasitenkinome. Už tai turėjome apmokėti didžiais nuostoliais – beveik visa bajorija bei diduomenė pateko į kitų kultūrų įtakas ir tuo pačiu nutolo nuo savo tautos.

Valstybės žlugimas, šimtą su viršum metų trukusi rusų okupacija su žinomomis priespaudos priemonėmis, buvo nukreipta ne tik į mūsų politines aspiracijas, bet ir į kultūrines pastangas, net į religiją. Mūsų tautinio atgimimo veikėjai buvo pirmoj eilėj kultūrininkai. Visas devynioliktas šimtmetis iškėlė iš mūsų tarpo eilę vardų, kurie, siekdami savo tautos prisikėlimo, pirmoj eilėj siekė atitaisyti tą buvusių vadų klaidą. Kova už lietuvišką raštą, už lietuvišką mokyklą, už gyvą žodį, dainą, iš viso už teisę dalyvauti pasaulio tautų šeimoj su savo kultūrinėmis pastangomis yra sykiu mūsų kova už teisę atgauti savo politinę nepriklausomybę. Visi mūsų žymieji kovotojai buvo sykiu kultūrininkai ir politikai. Tokie vardai, kaip Basanavičius, Kudirka, Smetona, Šleževičius, Kairys, Krupavičius ir eilė dar jaunesnių yra palikę, o kai kurie dar, ačiū Dievui, ir šiandien tebėra mūsų tarpe tautinio išsilaikymo ir laisvės vilties šaukliais. Kiekvienas jų turi savo nuopelnus mūsų tautinės valstybės atkūrime. Laisvės kovos metais diferenciacija į politikus ir kultūrininkus nebuvo ryški ir nebuvo reikalinga.

Tokia diferenciacija labiau išryškėjo nepriklausomybės metais ir tai visai suprantama. */ Pabaiga sekančiame puslapyje*

KAZYS MOCKUS
su žmona Marija; koplytėlė padovanota už K. Mockaus nuopelnus Bostono šeštadieninei Lituanistinei mokyklai.

KAZYS MOCKUS and wife, So. Boston, Mass. Mr. K. Mockus, well known teacher, cultural worker, active in the Lithuanian press, is celebrating his 50th anniversary.

Kazys Mockus, kilimo iš Kelmės valsčiaus, Raseinių aps. (gimęs 1910 m.) ir būdu ir darbais yra tikras žemaitis, Jis dirba ramiai, bet savo keliu eina neatlaidžiai, — be šuolių, rodos, be užsidegimo, bet nepalaužiamai. Tvirtai laikydamasis savo įsitikinimų ir tikslo, jis pro daug ką praeina tartum nesijaudindamas, "tiltų nesugriaudamas", bet laimėdamas.

Klasikinės filologijos studijas baigęs 1936 m. V. D. un-te Kaune, mokė Pagėgiuose, 1936-39, Telšiuose, 1939-44. 1942-43 buvo Telšių suaugusių gimn. direktorius. Vokietijoje 1946-9 vadovavo liet. gimnazijoms Klein Wittensee ir Pinneberge. Nuo 1949 m. gyvena Bostone; dirbdamas fizinį darbą, aktyviai dalyvauja liet. kulūrinėje veikloje, gausiai bendradrbiauja spaudoje ir sėkmingai veda Lit. Mokyklos reikalus.

KULTŪRINĖ IR POLITINĖ VEIKLA

Atkelta iš 3 psl.

Šakotas valstybės gyvenimas savaime vertė vienus laikytis arčiau politikos, kitus gi imtis per šimtmečius slopinto mūsų kūrybos genijaus plačiose meno ir mokslo šakose. Taip bebruzdėdami, ir nepajutome, kaip vėl atsidūrėme naujos tragedijos akivaizdoj. Kaip tos tragedijos paseka ir mūsų daugelis esame nelauktai ir nežinia kuriam laikui atsiradę už savo Tėvynės ribų.

Ką ir kaip daryti?

Kai kalbame apie veiklą emigracijoje, visada yra gerai pasižiūrėti, ką ir kaip darė tie, kurie anksčiau už mus atsirado toje emigracijoje. Gal ne viską ten rasime sektina, gal rasime klaidų, bet vistiek rasime daug ko, kas mums padės konkrečiau ir pozityviau reikštis šiandieninėje situacijoje. Jeigu mėginsime sekti vyresnės kartos mūsų emigracinių veikėjų biografijas, rasime, kad jie taip pat didesnę energijos dalį yra skyrę kultūrinei veiklai, nors politikoj taip pat stipriai reiškėsi. Ir taip darė ne tik iš Lietuvos atvykę emigrantai, bet ir čia išaugę mūsų žmonės, kurie norėjo likti gyvi savo tautos žmonės. Advokatas A. Olis buvo ne tik aktyvus politikoj, bet organizavo muzikos vienetus ir reiškėsi kultūrinėse organizacijose. Ištisa eilė meno sričių atstovų — dainininkų, chorvedžių, dailininkų tebėra gyvi savo žmonių tarpe pirmoj eilėj dėl to, kad jie domisi kūryba iš viso, o dėlto domisi ir lietuviška kultūrine kūryba.

Siekdami tolimesnio išsilaikymo ir kovodami už pavergto krašto laisvę, turime išmokti vienodai gerai vertinti abi sritis ir tų sričių darbuotojus. Atsitinka kartais, kad nesugebame įvertinti kolektyvuose dirbančių žmonių, o vis labiau keliame atskirų individų veiklą.

Nepaprastos reikšmės mūsų sąlygose turi veikla tokių kolektyvų,kaip chorai, orkestrai, vaidybos sambūriai, tautinių šokių grupės ir pan. Kai kalbame apie kultūrininkus, dažniau paminime muzikus, dailininkus, rašytojus, laikraštininkus ir pan. Linkėkime tų visų sričių kūrėjams palankiausių kūrybos sąlygų ir ne tik rodykime jiems dėmesio, bet pagal galimybes organizuokime paramą. Tačiau šalia jų mokėkime įvertinti darbus tų gausių chorų bei įvairių ansamblių narius, be kurių pasiaukojimo ir nelengvo darbo nebūtų įmanomas platesnis mūsų kultūrinis reiškimasis. Laikykime tų kolektyvų narius taip pat nusipelnančiais kultūrininkais.

Panašiai elkimės ir su politinio darbo sritimi ir jos darbininkais. Turime dar eilę žmonių, kurie pirmiausia reiškiasi politikoj. Tačiau be mūsų visų talkos jų veikla praktiškai darytųsi beveik visai neįmanoma. Taip pat supraskime, kad gyvenamasis metas reikalauja asmenų, kurie turėtų ne tik energijos, bet ir diplomatinių gabumų. Jiems taip pat reikia mokėti kalbų, turėti kantrybės, takto, reikia turėti galios veikti į tuos, nuo kurių didele dalimi pareina tolimesnis visų pavergtų tautų likimas. Jiems taip pat reikia turėti galios sykiu skatinančiai ir raminančiai veikti savo visuomenę. Šiandien ne daug yra vietos ekstravagancijai. Nuosaikumas daugiau padeda. Šiandien taip pat turime pajėgti iškelti iš savo tarpo asmenis, kurie mokėtų toliau matyti, kurie nutiestų mūsų veiklai konkrečius planus neribotam laikui.

Vienybė ir kultūringas elgesys

Visi norime kuo daugiau sutarimo ir kuo mažiau tuščių ginčų. Tačiau diskusija iš esmės nėra neigiamas reiškinys. Užtat siekdami vienybės, neturime darytis vienas kito ėdikais, bet neturime taip pat atsisakyti pozityvios kritikos. Norint išvengti kraštutinumų, kurie mūsų sąlygose dažniausiai nuveda į tuščią energijos ir žmonių kantrybės naudojimą, tenka rūpintis, kad vienas su kitu asmeniškai, viena grupė su kita grupe ir pan. elgtumės kultūringai. Kai kalbame apie kultūringą elgesį, savaime suponuojame, kad tas asmuo yra kultūringas, kuriam kultūra yra savas dalykas. Tai turint galvoj, turime pasirūpinti, kad pačių kultūrininkų tarpe būtų kultūringai elgiamasi ir kultūringai bendraujama. Negalima pasakyti, kad visada taip būna. Kai pavartome savo spaudos puslapius, ten kartais užtinkame gana žymius kultūrininkus vienas kitą taip bepešiojančius, kad vargu tai galima laikyti kultūringumo apraiška. Arba kai atsimename, kaip, pavyzdžiui, kokiose iškilmėse žinomi kultūrinio gyvenimo žmonės sukuria ne tik antagonistinę, bet ir paprastos kurtuazijos stokojančią atmosferą, neužtenka dėl to tik apgailestauti, o reikia labai rūpintis, kad ateityje tai nesikartotų.

Tas pats ne mažiau svarbu ir politinėj veikloj. Mums labai reikia mokytis kultūringo politikavimo. Ir tai privalu ne tik priekyje išstatytiems žmonėms, bet ir visiems kitiems, atskirų padalinių, atskirų politinių sambūrių ir atskirų vietovių darbuotojams. Labai reikia saugotis paprastų peštukų, kurių visada būna, bet kurie mūsų sąlygose ypač pavojingi. Gera valia, taktas, respektas kito nuomonei savaime paprastai sukuria atmosferą, kurioje įmanoma derinti nuomones ir kolektyviai dirbti. O jeigu kada pasitaiko susibarti, tai, kaip ten bebūtų, neužtęskime to susibarimo pasekų metams ar net dešimtmečiams. Tai turėtų vienodai galioti atskiriems asmenims ir jų kolektyvams.

Derinkime kultūrinę ir politinę veiklą, siekdami kultūringo elgesio pagalba išjungti iš savo tarpo tai, kas galėtų kenkti mūsų pagrindiniams siekimams — tautinė gyvybė už Tėvynės sienų ir kova dėl krašto išlaisvinimo.

LIETUVIAI PERDIDELI INDIVIDUALISTAI

Pokalbis su dr. Juozu Leimonu

— Jūs pasirengėte, eidamas aukštuosius mokslus, ekonominei ir politinei veiklai, o daugiausiai dirbate visuomeninį kultūrinį darbą, ypač su jaunimu, — kodėl taip įvyko?

— Kai 1927 m. Šveicarijoj baigiau aukštuosius mokslus, jau daugelyje valstybių siautėjo diktatūros, ta dvasia bepradedančios užkrėsti ir kitas valstybes. Nebuvo laisva nuo tos dvasios ir Lietuva. Esu krikščioniškų ir demokratiškų įsitikinimų žmogus. Matydamas, kad politinėj srity negalėsiu laisvai reikštis pagal savo įsitikinimus ir todėl negalėsiu čia būti naudingas, pasiryžau dirbti kitose srityse, o ypač visuomeninėj-kultūrinėj srity. Todėl, kiek padirbėjęs ekonomikoje ir mečiausi į visuomenę, pirmiausia pasirinkdamas jaunimą, kuris mane visuomet traukė.

— Pagaliau, ir pats juk buvote jaunas, ar ne? O nuo kada ir kiek dirbote su jaunimu?

— Jau nuo 15 metų amžiaus įsitraukiau į ateitininkų veiklą ir toje organizacijoje visą laiką dalyvauju: čia buvau Moksleivių ir Studentų Ateitininkų Sąjungų pirmininku, buvau Ateitininkų Federacijos Valdyboj ir Taryboj, dirbau Ateitininkų Susišelpimo Fondo valdyboj, teko eiti ir kitas pareigas.

Nuo 1920 m. įsitraukiau į didžiausios Lietuvoje jaunimo organizacijos pavasarininkų veikimą ir, be kitų pareigų, buvau 12 metų šios organizacijos pirmininku.

Atvykęs į JAV įsijungiau ir į Vyčių organizacijos veikimą, kur daugiausia priklauso Amerikoj gimęs ir augęs jaunimas; jau 10 metų esu jų leidžiamo žurnalo "Vyties" redaktorius.

— Dabartiniai Lietuvos okupantai bolševikai nuolat kala, kad nepriklausomos Lietuvos laikais buvę daug žmonių, negalėjusių išeiti net pradžios mokslo ir likę beraščiai, — įdomu, ar teko pastebėti pavasarininkų tarpe beraščių?

— Pavasarininkai buvo daugiausia kaimo jaunimo organizacija: ūkininkaičiai, darbininkai, bet buvo organizacijoje ir amatininkų bei miestų gyventojų. Taigi, jei Lietuvoje būtų buvę be-

STASYS GIRDVAINIS,
Ministeris prie Šv. Sosto, rugpiūčio 28 d. pabaigė 70 metų. Čia jis prie savo Pasiuntinybės namų Romoj stovi (iš d. į k.) su min. Stasiu Lozoraičiu ir Aleksiu Rannitu.

STASYS GIRDVAINIS, 70 yrs. old on August 28th, is the Lithuanian Minister in Vatican.

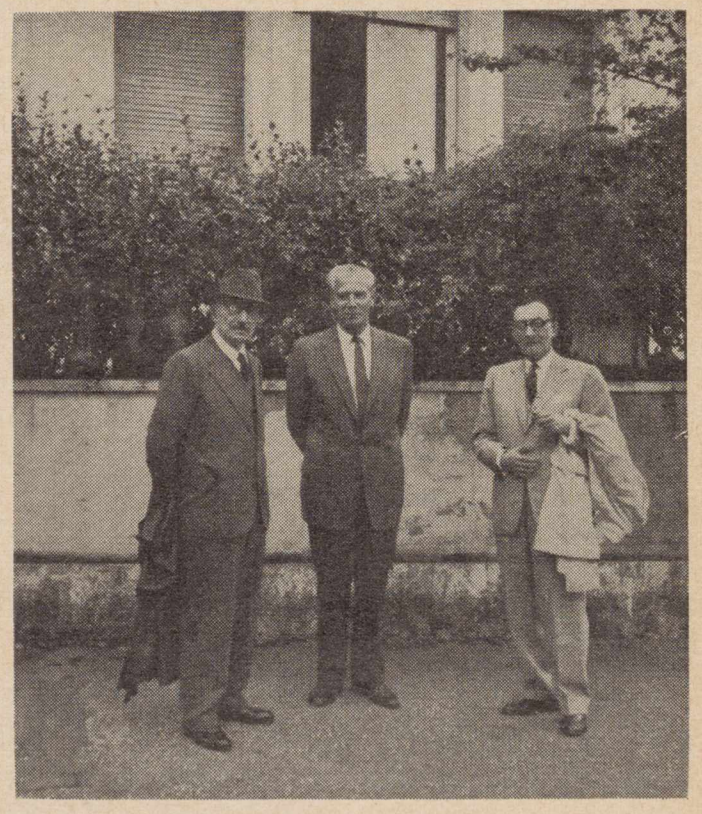

DR. JUOZAS LEIMONAS, neseniai atšventęs 60 m. sukaktį, kilimo yra mariampoliškis, V. Mykolaičio Putino kaimynas (suėjo jų tėvų žemės) Pirmojo pasaulinio karo metu mokėsi Petrapilyje ir Jakaterinodare, bet brandos atestatą įsigijo jau Lietuvoje. Aukštuosius mokslus pradėjo Kauno universitete, bet baigė Friburge, Šveicarijoje, gaudamas ekonominių mokslų daktaro laipsnį. Sugrįžęs į Lietuvą iki 1932 m. tarnavo referentu finansų ministerijoje. Nuo 1932 iki 1940 dirbo kaip Katalikų Veikimo Centro direktorius. Užėjus bolševikams, jų suimtas ir atgavo laisvę tik 1941, prasidėjus rusų-vokiečių karui. 1941-1944 m. dirbo kooperatyvų sąjungoje, užeinant komunistams pasitraukė į Vakarus ir gyveno Uchtės stovykloje, iš kur 1949 m. atvyko į JAV. Iš karto gyveno Lawrence, paskui persikėlė į Bostoną. Jo žmona Stasė Lukoševičiūtė iš profesijos dantų gydytoja. Išaugino du sūnus: Romą ir Sigitą, kurie abu jau baigę aukštuosius mokslus.

Dr. Leimonas tauri ir šviesi asmenybė — uolus katalikas ir gilus patriotas; savanoriu dalyvavęs Lietuvos nepriklausomybės kovose, o už įsitikinimus sėdėjęs laisvos Lietuvos kalėjime. Nepalaužiamas ir nepataisomas idelistas, kurio optimistinis požiūris taip, rodos, nesuderinamas su mus supančia grubia realybe. Net ir iš bolševikų kalėjimo jis pasakoja išsinešęs daug šviesių atsiminimų.

Jo giliausia katalikiškoje dirvoje išvaryta vaga yra darbas su didžiausia Lietuvos jaunimo organizacija pavasarininkais, kuriems jis vadovavo 12 metų. Šv. Tėvas Pijus XII už nuopelnus Lietuvos katalikų akcijai 1949 m. Dr. J. Leimoną apdovanojo šv. Grigaliaus ordinu. Nuo 1951 m. jis redaguoja L. Vyčių laikraštį "Vytį", bet spaudos darbas jam nesvetimas nuo seniau, o vienu metu jis kartu su dr. E. Turausku jis yra redagavęs "Rytą".

Studijavęs ekonomiką, dirbęs jaunimo organizacinį darbą, J. Leimonas sieloje yra meninių palinkimų žmogus, ne tik labai vertinąs kultūrinę kūrybą, bet ir pats joje reiškęsis, jau I pas. karo metu vaidinęs Vaičkaus teatro grupėje, o dabar senus pomėgius pakartojęs bostoniškiam "Atžalyno" pastatyme.

Sveikinant sukaktuvininką malonu pažymėti, kad jis yra šviesus idealizmo, giedrios dvasios ir optimizmo pavyzdys, nežiūrint kokia tamsi naktis būtų.

Tai paliudija ir toliau spausdinamas mūsų atstovo pasikalbėjimas.

---

raščių, tai kaip tik ypač tokių tarpe, bet aš niekad nepastebėjau ir net negirdėjau, kad jų tarpe būtų buvę beraščių.

— Ar pavasarininkai nebuvo kiek panašūs į Lietuvos Vyčius Amerikoje? Kokie yra tarp jų panašumai ir skirtumai?

— Pavasarininkai ir Lietuvos Vyčiai panašios viena kitai lietuviško ir katalikiško jaunimo organizacijos ir dėlto jos buvo net sudarę vieningam darbui uniją. Skirtumas tarp jų buvo tik toks, kad vieni augo ir veikė Lietuvos gyvenimo sąlygose, o antrieji Amerikos.

— Atsisteigia ar net "persisteigia", humoristiškai sakant, visokios, jokios prasmės nebeturinčios buv. Lietuvoje organizacijos, kodėl neatsisteigia JAV-se pavasarininkai?

— Jau minėjau, kad pavasarininkai ir Lietuvos Vyčiai bendram darbui buvo sudarę net uniją, kaip panašios organizacijos. Kodėl dabar buvę pavasarininkai ar jų vaikai negalėtų būti Vyčiais? Nėra jokio reikalo "atkurti" organizacijos, kuri būtų visai lygiagreti Vyčiams. Taip manydamas, ir aš, atvykęs į JAV įsijungiau į L. Vyčių veikimą, vykdydamas vyčių ir pavasarininkų susitarimą vieningai dirbti.

— Rodos, ne pirmą kartą esate JAV-se, — kada anksčiau teko būti ir kokiais tikslais?

— Esu buvęs JAV-se 1936 metais kaip pavasarininkų atstovas pas Vyčius ir kaip Pasaulio Lietuvių Sąjungos atstovas pas Amerikos lietuvius. Mano kelionės tikslas buvo lietuviškieji ir bendro darbo reikalai.

— Ar jutote skirtumo tarp to, kaip lankėtės čia kaip organizacijų atstovas iš laisvos Lietuvos ir dabar, kaip atvykote jau kaip tremtinys? Koks skirtumas lietuviškame gyvenime ir veikloje?

— Aišku, kad skirtinga buvo mano padėtis ir misija ir todėl skirtingos buvo ir Amerikos lietuvių visuomenės pareigos mano atžvilgiu. Kai atvykau čion kaip organizacijos atstovas, mane priėmė labai gražiai ir vaišingai ir kai dabar atvykau su šeima kaip eilinis tremtinys, taip pat pajutau Amerikos lietuvių didelio nuoširdumo ir pagalbos. Ypač giliai esu dėkingas Tėvams Marijonams, kurie man sudarė raštus, davusius galimybę atvykti į JAV ir prel. Pr. M. Jurui, paėmusiam mūsų šeimą savo globon ir padėjusiam čia įsikurti.

Skirtumas JAV lietuvių gyvenime ir veikloje tarp anų ir šių laikų yra gana žymus. Skirtumą sustiprina įsiliejusių tremtinių masė, kurioj didelį nuošimtį sudaro inteligentai. Tremtinių įtaka jaučiama visose Amerikos lietuvių gyvenimo srityse. Tik visa nelaimė, kad seniau atvykusieji ir naujai atvykusieji vis dar nesugeba pilniau suderinti savo jėgų bendram labui.

— Mano ankstesnis klausimas buvo iš dalies provokatyvinis — žinodamas kaip iškilmingai dr. Leimonas buvo sutiktas ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių, kai jis čia lankėsi kaip didelės organizacijos pirmininkas ir Nepriklausomos valstybės asmuo, — berods kažkuriam mieste kaip garbės svečiui įteikti net miesto raktai, — norėjau patirti, ką su tais "raktais" jis galėjo atsirakinti atvykęs kaip benamis tremtinys ir kaip visa tai jis, kaip sakoma, "paėmė į širdį"? Dr. Leimonas ir čia išliko tas pats idealistas, kuriuo jis spinduliuoja visam savo asmeniniam ir visuomeniniam gyvenime, nė užuomina neduodamas suprasti, kad sutikimo skirtumai jį būtų nors kiek paveikę... Nieko nekaltinant norisi tik pridurti, kad anie simboliniai raktai tremtiniui ir benamiui teatidarė duris į duonos kepyklą bei Kėbelio lietpalčių siuvyklą, kur jis užsidirbo kuklų pragyvenimą, mielai dalyvaudamas liet. bendruomeninėje veikloje kaip kiekvienas eilinis lietuvis. O nuo politinės veiklos, atrodo, net tolinosi. Kodėl? Paklausiau:

— Kodėl laikotės kaip ir nuošaliai nuo politinio veikimo, kuriame čia kai kas reiškiasi labai triukšmingai?

— Kadangi per daugelį metų visuomeninis kultūrinis darbas man įėjo, taip sakant, į kūną ir kraują, tai aš neturiu jokio noro, nei jaučiu reikalo išsijungti iš kultūrinio darbo ir įsijungti į aktingą politiką. Ypač gi kad man nepatinka tą politinį darbą dirbančiųjų nuolatinė tarpusavė erzelynė, nors visi turi tik vieną ir tą patį tikslą — Lietuvos laisvinimo darbą.

— Kokia Jūsų nuomonė apie dabartinius mūsų išeivijos "veiksnius" ir prieveiksnius?

— Aš manau, kad tie mūsų išeivijos "veiksniai" yra reikalingi, tik, žinoma, svarbu, kad jie tikrai veiktų ir vieni kitiems padėtų, bet ne viens kitą pribaigtų. Yra šaukiančių, kad tų "veiksnių" ir "prieveiksnių" perdaug, kad reikia vietoj jų visų kokį nors vieną galingą veiksnį turėti. Žinoma, tai būtų idealas, jei mes sugebėtume visi darniai sutarti ir paskui vieningai dirbti. Bet, kaip matome, taip nėra. Taigi reikia ieškoti kitos išeities. Mat, lietuviai yra **stiprių atspalvių individualistai ir todėl liet.** gyvenimas ir veikimas neš gerų vaisių tik tuomet, jei mes sugebėsime tą lietuvių reiškimosi įvairumą derinti į vieną gražią mozaiką. Visus geros valios lietuvius tenka nuoširdžiai kviesti tos darnos lietuviškame gyvenime ieškoti ir gyvendinti.

— Kokie, Jūsų nuomone, yra svarbiausi šio meto lietuvių uždaviniai?

— Jų yra ne vienas, bet aš norėčiau atkreipti dėmesį štai į kokį dalyką. Kai mes kartais kalbamės mūsų tautos reikalais ir paliečiame lietuviškumo išlaikymo pareigą, tai tenka išgirsti ir gana pesimistinių nuomonių. Motyvuojama tuo, kad nėra vilčių, jog ši padėtis greit pasikeistų, kad, galimas dalykas, šiose sąlygose teks ilgai gyventi ir todėl lietuviškumas išlaikyti sunkiai įmanoma. Čia kaip tik ir norėčiau savo pastabą padaryti.

Pirmiausia, mums sunku pramatyti ateitį, ypač šiais pilnais visokių galimybių, netikėtumų laikais. Kiekvienu momentu gali būti netikėtų įvykių. Galop, mums ir nėra reikalo spėlioti ateitį ir pagal tuos spėliojimus nustatinėti savo nuotaikas ir veiksmus. Mūsų uždavinys — gerai atlikti mums, kaip lietuviams, dabar atitenkančią pareigą. Tai ir viskas. O kas bus tuomet, kai mūsų nebus, tai jau būsimųjų kartų reikalas. Mūsų reikalas — sudaryti sekančioms kartoms gerą palikimą, kitaip sakant, kartoju, — **gerai atlikti dabartinę savo pareigą.** Abejonėmis, spėliojimais, pramatymais mes tik išsisukinėjam arba klaidinam ir silpninam save ir kitus ir darom žalos lietuviškam reikalui.

DR. JUOZAS LEIMONAS,
Boston, Mass., su žmona Stase, švenčiąs 60 m .sukaktį.
DR. J. LEIMONAS, who is celebrating his 60th birthday, and Mrs. Leimonas, So. Boston, Mass.
Mr. Leimonas is well known for his cultural work and is editor of Vytis magazine.

KULTŪROS KLUBO susirinkimas International Instituto patalpose. Šeimininkių paruoštas stalas laukia paskaitos pabaigos. Čia veikia dėsnis: primo philosophare deinde vivere. Meeting of the Cultural Club at the International Institute, Boston, Mass. Refreshments are served. Foto D. Čibas

KAS MENO — MENUI, KAS KŪNO — KŪNUI. Vidury matyti šeimininkė J. Adomavičienė, iš kairės: arch. Krikščiukaitis, muz. Vasyliūnas, akt. prelegentas Žukauskas, svečias iš Brooklyno, red. Sonda, Mažiulis. Foto V. Adomavičius

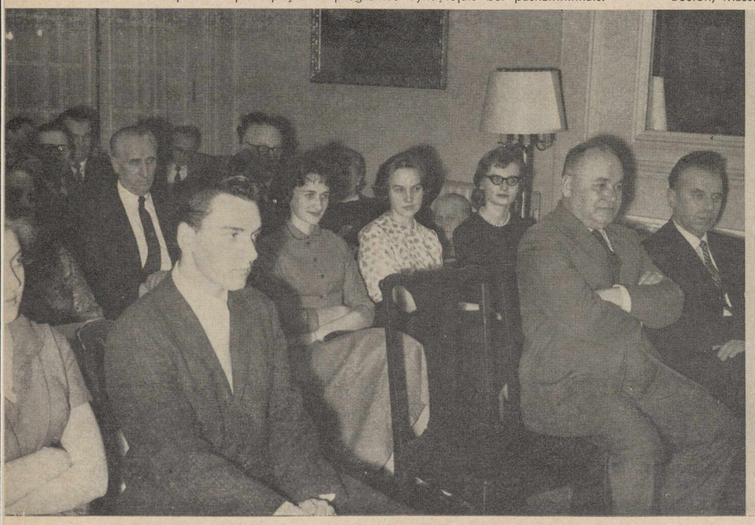

JAUNIMAS VIRŠIJA SENIMĄ. Klausytojų tarpe matyti: R. Ausiejutė, V. Girnius, P. Lembertas (toliau), I. Lendraitytė, D. Gedmintaitė, S. Krikščiukaitytė, J. Petronis; J. Gimbutas ir kt. Paskutiniuoju laiku jaunieji yra ir programos vykdytojais bei paskaitininkais.

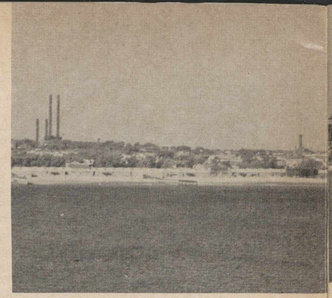

SOUTH BOSTONO vaizdas iš pietų pusės. Šiame Atlanto pakraštyje susispietęs visas Bostono lietuvių veikimas.
VIEW of South Boston, Mass.

BOSTONO LIETUVIŲ KULTŪROS KLUBAS

Dešimtmečio sukakties proga

Bostone, tame didžiųjų Amerikos poetų Longfellow, Frost, dramaturgo O'Neill ir kt. mieste, yra susispietę nemažai lietuvių kultūrininkų. Čia gyveno ar tebegyvena žinomi mūsų rašto žmonės, kaip Kirša, Brazdžionis, Santvaras, Gustaitis, Pilka, Vaclovas Biržiška, dailininkai Vizgirda, Andriušis, teatralai — Kačinskas, Gustaitienė ir daugelis kt. Prieš dešimtį metų buvo mesta mintis suburti Bostono kultūrininkus draugėn. Iniciatoriai buvo dr. M. Gimbutienė ir B. Cleveland, ano meto Baltų D-jos pirm., kuri parūpino klubui jaukias ir svetingas patalpas International Institute. Tuo pat metu pribrendo ir kita mintis— įkurti Rašytojų klubą, prieinamą ne tik profesionalams rašytojams, bet visiems kultūrininkams. Jos iniciatoriai buvo Brazdžionis, Santvaras ir kt. rašytojai; jie išėjo iš Rašytojų D-jos naujo sumanymo — didesniuose liet. centruose, kur yra keli draugijos nariai, įkurti rašytojų klubus populiarinti literatūrai ir sudaryti sąlygas pasireikšti priaugantiems rašytojams. Tokių klubų veikla jeitų į R. D-jos aktyvą; su R. draugija klubas tiek tesirištų, kad tik klubo pirmininkas būtų R. D-jos narys, gi kiti klubo valdybos nariai ir paties klubo nariai — visi kiti kultūrininkai ir kultūra besidomintieji — inžinierius, gydytojas, mokytojas ar kuris kitas.

Kad dviem beveik lygiagrečiais klubais nesusikaldytų kulūrininkai, įsteigtas vienas klubas, kuris naudojosi International Institute patalpomis ir ten buvo įregistruotas kaip Liet. Kultūros klubas, gi turėjo lietuvišką Rašytojų Klubo vardą, o jo pirmininkas buvo Faustas Kirša; kiti valdybos nariai buvo M. Gimbutienė, St. Lušys, St. Santvaras ir J. Okunis.

Pagal kroniką grynai rašytojų klubas buvo įsisteigęs 1950 m. rugsėjo 24 d., gi "moderuotas" Rašytojų Klubas pirmąjį susirinkimą turėjo spalio mėn. ketvirtąjį šeštadienį. Ketvirtas mėnesio šeštadienis per dešimtį metų virto tradicine klubo susirinkimų diena, kur Bostono lietuvis kultūrininkas turėjo progos ne vienas po sunkių mėnesio darbų ir po kasdieninės prozos atsigaivinti gyva kultūros dvasia, tarsi patekus į šviesią kūrybos salą. Pažymėtina, kad (bent pirmaisiais klubo veiklos metais) nebuvo keliama jokių ideologinių ginčų, dėl to vyravo šilta ir visus jungianti nuotaika.

Faustas Kirša su savo valdybos nariais išbuvo dvi 'kadencijas". Toliau po vienerius metus iš eilės pirmininkavo Bern. Brazdžionis, Stasys Santvaras, Antanas Gustaitis, dr. M. Gimbutienė, Kazys Mockus, dr. J. Gimbutas, dr. J. Girnius, A. Mažiulis; valdybos nariais yra buvę daugelis Bostono kultūrininkų (vice pirmininke arba bent valdybos nare tradiciškai renkama moteris, kuri rūpinasi antrąja susirinkimo dalimi — kavute).

Dešinėje matome teatralą S. Pilką svečiuose Kultūros klube. Foto V. Adomavičius
The Lithuanian youth actively participates in the activities of the Cultural Club in Boston, Mass. At right, actor-director Stasys Pilka from Chicago visiting the club.

Komp. J. Kačinskas su žmona ir čia jaučiasi kartais kaip Arboretume. Foto D. Č.
Composer J. Kačinskas and his wife.

Idealizmas žiūri tiesiai į dabartį, archeologija susirūpinus ateitimi (Dr. J. Leimonas ir dr. M. Gimbutienė). Foto D. Č.

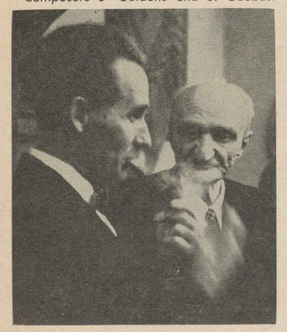

Senieji nueina, jaunieji ateina. Foto D.Č.
Composers J. Gaidelis and J. Gaubas.

Jau nuo pirmųjų metų susidarė tradicija, kad susirinkimai turi dvi dalis: oficialiąją (su parengta programa) ir neoficialiąją (su kavute, kur aptariami einamieji reikalai, pasakojama kultūrinė kronika, narių įspūdžiai iš kitur, vėliau įvesta naujų knygų apžvalga ir pn.).

Klubo kultūrinės veiklos pobūdį nusako prelegentai ir jų skaitytos temos. Daugelis Bostono liet. intelektualų yra skaitę klube, o daugelis buvo kviesta ir iš kitų miestų. Štai jų vardai.

Literatai: kan. M. Vaitkus, L. Žitkevičius, B. Pukelevičiutė, S. Zobarskas, H. Nagys, A. Nyka-Niliūnas, A. Škėma, A. Landsbergis, J. Jankus, P. Jurkus, A. Vaičiulaitis, J. Aistis, F. Kirša, Bern. Brazdžionis, A. Gustaitis, St. Santvaras...

Menininkai: A. Valeška, V. K. Jonynas, V. Marijošius, R. Viesulas, Iz. Vasiliūnas, V. Vizgirda, J. Gaidelis, V. Žukauskas, arch. J. Okunis...

Mokslininkai ir visuomenininkai: prof. S. Kairys, prof. J. Puzinas, prof. P. Čepėnas, prof. J. Brazaitis, dr. V. Kavolis, V. Trumpa, P. Karvelis, dr. M. Gimbutienė, dr. J. Gimbutas, V. Vygantas, L. Čepienė, J. Girnius, V. Sidzikauskas, dr. B. Mickevičius, K. Mockus, kun. dr. J. Vaišnora, R. Šviedrys, J. Andrius, V. Šimėnaitė...

Vieni jų skaitė paruoštus referatus, kiti savo kūrybos.

Dažnai buvo prijungiama ir muzikinė dalis. Klube yra pasirodę su muzika bei dainom: V. Barmienė, St. Daugėlienė, St. Liepas, Iz. Vasyliūnas, V. Strolia su amerikiečių kvartetu, H. Strolia, J. Adomavičienė, latvių muzikai M. Lambergs, M. Efferts, estas E. Kalem ir kt., yra akomponavę J. Gaidelis, V. Vasyliūnas, V. Adomavičius, R. Daugėlaitė...

Ne skautai dabar rū V. Čepui, ne kava dail. Viktorui Vizgirdai
V. Čepas and artist V. Vizgirda. Foto D. Čibas

Ignas Končius kitos nuomonės negu dr. Jurgis Gimbutas, bet galų gale jie sutaria. Foto D. Čibas

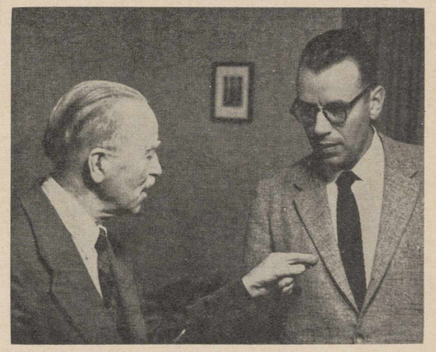

PO KLUBO SUSIRINKIMO. Dalyviai dar nenori skirstytis ir tęsia neofi-cialias diskusijas. Tolumoje matyti, kaip Santvaras guodžiasi Kiršai; kažkam kažką dėsto dr. Gimbutas; ne medicinos klausimais šneka dr.Jasaitis ir ne cukraus fabriko temomis dalinasi Mockus; priartėjus iždininkui su lėkšte prie Gustaitienės, "Antanai, duok kvoterį!" šaukiąji už kaimyno esantį Gustaitį; vienas sau susikaupęs traukia dūmą Strazdas, neieško pokalbininko nė Mažiulis, bet ir jis, kaip ir daugeliskitų neiškrinta iš bendrojo ansamblio, užmiršę pilką kasdienybę...
Unofficial discussions follow meeting. Foto Daumantas Čibas

GIMĘ PO VIENA ŽVAIGŽDE

JUOZAS TININIS, Los Angeles, California

Vientautas Vilčius, literatūros žurnalo redaktorius, atplėšė pernelig išsipūtusį voką ir ištraukė iš jo storą pluoštą rankraščių. Pirmasis puslapis sudarė laišką. Rašysena buvo nepažįstama. Susidomėjęs ėmė skaityti:

Šlovingasis pone redaktoriau,

Aš nebegaliu susilaikyti nepasiuntusi jums keliasdešimt rinktinių savo eilėraščių. Mano siela prisipildys džiaugsmo, jeigu aš išvysiu šiuos savo kūrybos žiedus jūsų žurnale.

Šia proga ryžtuos kelis žodžius pasakyti ir apie save. Aš pradėjau rašyti vos tik prieš trejus metus. Gal jums bus įdomu sužinoti, kas sužadino man įkvėpimą. Ogi obelų žiedų kvapas mano tėvo sode. Nuo to laiko nebemečiau plunksnos. Šiandien jau turiu kokius tris tūkstančius eilėraščių, gražiai surašytų į sąsiuvinius. Ak, kiek daug teko vargti, kol iš šio skaičiaus atrinkau pačius vertingiausius! Net keletą naktų dėl to praleidau be miego.

Aš savo eiles esu rodžiusi daugeliui išmanančių žmonių. Visi gyrė ir sakė, jog aš turinti talentą. Net buvęs mano lietuvių kalbos mokytojas žavėjosi, gyrė įdomų stilių, iš karto pagaunantį skaitytojo dėmesį. Man, žinoma, sunku apie savo stilių kalbėti. Jūs pats galėsite jį tuojau įvertinti, kai tik paskaitysite šiuos mano eilėraščius, išsiskiriančius temų įvairumu. Aš taip daug turiu temų, kad neužtenka laiko visas jas įkūnyti į skambias eiles. Kai šiaip eilinis žmogelis praeina daugelį šio gyvenimo reiškinių visai jų nepastebėdamas, tai aš visur užkliūvu ir sustoju: aš išvystu šypseną ant vyriškio veido, ir tuojau mano sieloje užgimsta eilėraštis, kurį skubiai iš ten perkeliu į savo užrašų knygutę. Kiekvienas mano pastebėtas rožės žiedas ant damos atlago ar kur nors kitur sukelia man įkvėpimą. Žmonės sako, jog aš gimusi poete. Bet tegu apie tai geriau kalba mano eilės, siunčiamos su šiuo laišku.

Sudiev. Tikiuos, kad mano kūriniai, atspausdinti jūsų žurnale, sutrauks daug naujų skaitytojų. Likit sveikas ir simpatingas iki šiol dar niekur spaudoj nepasirodžiusiai poetei, kuri nuo šios dienos vadinsis

Ašara

P. S. Mano tikroji pavardė irgi savotiškai įdomi. Pagal metrikus aš vadinuos Viltis Kibirkštytė. Ar neprasminga? Argi poezija nėra grožio kibirkštys, nešančios žmonijai viltį? Tačiau gal jums bus įdomu sužinoti ir tai, kodėl aš pasirinkau Ašaros slapyvardę. Sukurusi pirmą savo gyvenime eilėraštį, pravirkau iš džiaugsmo, kad man pavyko taip darniai suvesti sakinius į posmus. Kaip tik tada ir pastebėjau, kad grožis surištas su ašaromis. Argi rožės žiedai neverkia, sužavėti saulės tekėjimo? Štai kodėl man kilo originali idėja pasirašyti Ašara, kuri amžinai man primins kūrybinio pasaulio atradimo įvykį, suteikusį mano gyvenimui tikslą ir prasmę.

Dar kartą sakau sudiev ir pasilieku viltingame laukime išvysti savo eiles jūsų šaunaus žurnalo puslapiuose.

Džiaugsmu tviskanti

Viltis Kibirkštytė arba **Ašara**

Redaktoriaus laiškas poetei Ašarai.

Miela poete Ašara,

Jūsų eilių pluoštą gavau. Ačiū. Stebiuosi jūsų kruopštumu: jūs taip gražiai surikiavote žodžius lakštuose, kad jie man priminė kaligrafinius tekstus. Matyt, jūs turite daug kantrybės, kurios dažnai man trūksta. Aš tesuskubau šiandien perskaityti vos tik dalį jūsų eilių. Mat, esu labai apverstas redakcijos darbais. Nenusiminkit: likusias eiles baigsiu skaityti netrukus. Atrodo, kad jūs esate viena iš tų poečių, kurių eilės negalima greit, nepagalvojant skaityti. Tiek daug jose didingų vaizdų ir kilnių idėjų, suvokiamų tik ilgai ir gerai įsigilinus. Aš prisibijau, kad jūsų eilės gali būti sunkiai suprantamos eilinio skaitytojo dėl savo minties subtilumo, jeigu mes jas atspausdinsime savo žurnale. Tai pirmas atsitikimas, kada man tenka susidurti su panašios rūšies eilėraščiais.

Aš radau tik vieną ydą jūsų eilėse — tai formos nebuvimas. Jeigu jūs savo atrastas idėjas apvilktumėte atitinkama forma, tada galėtumėte tapti poete. Ar tai nebūtų didelis mūsų literatūrai laimėjimas?

Šiuo metu mūsų redakcija užversta eilėraščiais. Daugelio žinomų poetų laukia savo eilės. Teks ir jums kurį laiką palaukti. Manau, kad tai nebus sunku jums padaryti, nes, kaip sakiau, jūs pasižymite neeiline kantrybe. Nenusiminkit! Sudiev.

Vientautas Vilčius

P. S. Atrodo, kad mes esame gimę po ta pačia žvaigžde, nes jūsų vardas ir mano pavardė beveik sutampa. Tik pagalvokit: Viltis ir Vilčius. Likit sveika! Tiesa, tarp kita ko norėčiau pasiteirauti, ar jūs tų pačių eilėraščių nesate nusiuntusi kokiai nors kitai redakcijai?Na, tuo ir baigiu. Viso geriausio! V. V.

Ašara atsako į redaktoriaus laišką.

Išmintingasis Redaktoriau,

Nesitikėjau taip greit sulaukti atsakymo. Su jūsų pareikštomis mintimis sutinku, išskyrus formos klausimą. Man neaišku, ką jūs vadinate forma. Gal sekančiame laiške teiksitės paaiškinti? Dėl idėjų — tai aš taip ir maniau, kad jos labai jus suintriguos. Gaila, kad nespėjote perskaityti visų eilių: paskutiniuose eilėraščiuose idėjos būtų jus priblokusios, Pagaliau, ir formos klausimas jums būtų kitoje šviesoje atsistojęs: iš dalies kūrybos jūs tik dalį ir formos tegalėjote suvokti. Daugelis vyrų daro tą paprastą logikos klaidą: iš dalies spręsdami apie visumą.

Aš vis dėlto norėčiau sužinoti, kaip ilgai man reikės laukti eilės. Juk laukimas gali pakenkti mano kūrybingumui. Žinokit, kad esu nekantri kaip ir bet kuri kita moteris: jūs be reikalo savo laiške man prikergėte kantrumo dorybę. Ar negeriau būtų, kad mano eiles perkeltumėte į pradžią laukiančiųjų eilės. Juo greičiau atspausdinsite, juo daugiau pasitarnausite skaitančiai publikai ir man — uoliai kuriančiai poetei. Atkreipkite į tai savo dėmesį! Priešingu atveju, aš gal nebegalėsiu užmigti naktimis ir tuo būdu sugadinsiu savo nervus. Sudiev.

P. S. Iki šiol nesu nusiuntusi savo eilėraščių jokiam kitam žurnalui. Taigi jums pirmajam teks garbė išvesti mane į literatūros pasaulį. Likit sveikas, malonusis Redaktoriau!

Pasitikinti

Viltis Kibirkštytė

PROF. W. DAIM ir JUOZAS TININIS pokalbėjimo metu profesoriaus namuose Vienoje.
J. TININIS, LD Literature Editor, interviewing Prof. W. Waim in Vienna, Austria.

Profesorius W. Daim yra išgarsėjęs V. Vokietijoje savo moksliniais veikalais, kurių žymiausi yra šie: Psichoanalizės perkainavimas, 1950, Gelmių psichologija ir išganymas, 1954, Eksperimentai ir siela, 1949, Visiškas sunaikinimas, 1959 ir Visuomenė be luomų.

J. Tininio pasikalbėjimas su prof. Daim. prieš kurį laiką buvo atspausdintas "Drauge" antrašte Ar žmonija bus sunaikinta? Profesorius, remdamasis gelmių psichologija, kuri permato žmonių mentalitetą, tvirtina, kad nepertolimoje ateityje visa gyvybė žemėje bus sunaikinta atominiais ginkl. Atominių mokslų nesulaikoma pažanga, toli palikusi moralinį žmogaus tobulėjimą, kuris nespėja su ja lenktyniauti, sparčiai artina sunaikinimą.

Vientautas Vilčius atsako Vilčiai Kibirkštytei.

Poete Ašara,

Aš jau baigiau skaityti Jūsų eilėraščius. Tik dar nespėjau išlukštenti visų idėjų, kurias įvilkote į fantastiškus vaizdų drabužius. Man atrodo, kad šie drabužiai kartais būna iš tokios medžiagos, kad pro ją nebegalima įžiūrėti idėjos. Daug geriau būtų buvę, jeigu jūs būtumėt jas apsiautusi permatomu žodžių šilku ar palikusi pusiau apvilktas kaip Mileto Venerą.

Prašėte paaiškinti poezijos formą. Tai nėra lengva padaryti laiške. Jeigu savo idėją išreikšite tokiais žodžiais ir sakiniais, kaip niekas dar iki šiol nebuvo jos išsakęs, tada turėsite originalią formą, kuri suteiks jums neabejotinos poetės vardą. Poezija yra tiesos interpretacija originaliais vaizdais, tokiais, kurie yra tik jūsų vienos fantazijos padaras. Sudiev.

P. S. Vis dėlto negaliu išpildyti jūsų prašymo — perkelti jūsų eilėraščius į pradžią laukiančiųjų spausdinimo eilės: aš juos padėjau gale, kad susigulėtų.

Atsisveikindamas patariu nesinervuoti ir naktimis miegoti. Likite rami ir laiminga. Perdaug nesivarginkite eilių rašymu.

Tiesa, šiomis dienomis redakciją atsitiktinai pasiekė gandas, kad jūs esate seniai ištekėjusi, nors ir pasirašote laiškuose mergautine savo pavarde. Ar tai tiesa? Aš, mat, sprendžiu klausimą, būtent, ar mergaitės sugeba geriau kurti eiles ar jau ištekėjusios moterys.

Vientautas Vilčius

Viltis atsako Vientautui.

Pone Redaktoriau,

Jūsų laiškas mane labai nuliūdino. Aš įtariu, kad jūs nusistatęs prieš mano eiles. Iš pirmo jūsų laiško supratau, kad mano eilės visais atžvilgiais puikios ir kad jūs abejojate tik dėl tokio mažmožio, kaip forma. Pagaliau iš antrojo laiško sužinojau, kad jas nukėlėte į laukiančiųjų rankraščių galą. Tai didelis smūgis, kurio niekad nesitikėjau iš kultūros žurnalo redaktoriaus. Aš jau kelinta naktis nebegaliu užmigti, galvodama apie artėjantį kultūros žlugimą.

Nors ir išaiškinote eilėraščio formą, bet kartu padarėte man ir didelį akibrokštą, sakydamas ,kad tapsiu tik tada poete, kai įsigysiu originalią formą. Argi aš dar nesu poetė? Tai kam tada išgyrėte mano idėjas? Taip pat negaliu sutikti dėl pusiau apvilktų idėjų. Mano supratimu, jeigu jau vilkti, tai reikia apvilkti visą kūną, o ne tik jo dalį.

Aš dar kartą prašau perkelti mano eiles į pirmą vietą.

P. S. Jus pasiekę gandai neteisingi. Aš dar tebesu mergaitė. Poetinė kūryba neleido iki šiol pagalvoti apie vedybas. Atvirai sakant, aš nusprendusi netekėti, kad tuo galėčiau daugiau pasitarnauti mūsų literatūrai. Beje, o kaip Redaktorius: ar jau vedęs? Gal kaip tik tai ir trukdo jums suprasti vienišos sielos polėkius?

Likit sveikas ir nepamirškit išpildyti mano prašymo: perkelti mano eiles į prideramą vietą.

Negestanti

Viltis Kibirkštytė

Redaktorius atsako bendradarbei.

Miela poete Ašara,

Prisipažinsiu, kad jūsų laiškas mane sugraudino. Nemaniau, kad jūs tokia jautri. Negalėti užmigti naktimis — juk tai baisus dalykas!

Po jūsų vėl atsiuntė visa eilė pra-

Nukelta į 17 psl.

ANDREJS EGLITIS

DIEVE, TAVO ŽEMĖ DEGA!

(Dievs, tava zeme deg!)

Kantata

Dieve, tavo žemė dega neapykantos ir nuodėmės ugnyse!
Dieve, tavo žemė dega pajuodusi nuo dangų virkdančių dūsa-
Nelaimę pranašaująs paukštis rauda žuvusių didvyrių... [vimų.
Dieve, tavo žemė dega!
Miestai guli griuvėsiuose, kaimai sutrypti,
Ąžuolai turi nulenkti savąsias viršūnes į sunaikinimo dulkes.
Dieve, nejau tai būtų Paskutinio Teismo diena?
Neapykantoj žūna
Siela ir kūnas.
Prikelk miestus iš dulkių, atitiesk nulenktus ąžuolus,
Suteik vilties spinksėjimą audrų užkluptiesiems.
Žilas tėve, žila motin,
Dievą melskime karštai,
Visą amžių žvarbūs vėjai pūtę,
Kad bent liautųsi dabar.
Nesusvyruok, būry karingas,
Taika dar toli nuo mūsų gimtinės.
Te ramiai į saulę žvelgia
Senos akys sutemoj,
Te šviesiai jaunųjų žiba
Ryto tekančioj aušroj.
Te juodi kelmai išleidžia
Šimteriopas aukso atžalas.
Žilas tėve, žila motin,
Dievą melskime, kad duotų
Poilsiui šilainę ramią,
O pagalviu — gimtą žemę.
Kur atgulsiu, ten gulėsiu,
Kad tik protėvių kalnely.
Dieve, tavo žemė dega!
Gelmės ir aukštumos klauso tavęs —
Liaujasi blogis ir audros tau liepiant.
Padaryk platųjį pasaulį stalu, šventuoju stalu visiems.
Pasigailėk mūsų, Dieve, savo malonės suteik,
Ir savo veido nuo mūsų veido
Nenukreipk!
Jaunos motinos ir žmonos
Dievą melskim giesmėmis
Te baltųjų mūs ėrelių
Nepagrobs vilkai juodi.
Supk mūsų lopšius, supk nuolatos,
Iškelk mūsų Latviją į naujas aukštumas.
Jaunos motinos ir žmonos,
Dievą melskim giesmėmis,
Te gimtajam kraštui lopšį
Supa tik ranka švelni.
Išlaikyk jį tikintį, išgelbėk jį maldomis —
Vilčių kūdikį atodūsių lopšy;
Dangus te jį laimina, žemė — myluoja,
Te tavo meilė ir per nelaimę
Jam spinduliuoja.
Dieve, tavo žemė dega!
Te saulės ir mėnesio skaudūs raudoni rūkai nepanardo,
Išmokyk tautas brangint ir bijot tavo vardo.
Dieve, tavop
Kyla malda:
Leisk Latvijai laisvėj gyvent visada!
O mano krašte, mano tėvų šalie!
Dieve, ak, Dieve, ateik mums į pagalbą
Apsaugot šventų mūs valstybės sienų;
Priešai kyla iš Rytų ir Vakarų.
O mano krašte, mano tėvų žeme!
Kaip išlaikyt, kaip apsaugot tave?
Dieve, siųsk savo aukso strėlių lietų,
Priešus piktuosius padėk nugalėti!
Duoki žmonėms akis giedrias.
Tegu jų sielos švyti drauge.
Ak, atsiųsk į mūsų naktį ženklą.
Pavojus graso lopšius ir kapus! Pavojus!
Neleisk, kad neapykanta drumstų tautas,
Kad sunkūs žingsniai tryptų laukus ir lankas.
O, Dieve, išmokyk, palaiminęs būtį,
Gyventi mus — broliškai, vyriškai — žūti.
Ir kartą užgimusią tautą
Neleisk sudraskyti, sugriauti!
Neleisk tautos širdį
Išplėšti ir virkdyt!
Dieve, tavo žemė dega!
Suteik mums skaistaus tikėjimo skydą mirties slėnyse,
Kad pro besikeičiančius laikus pajustume amžinybės dvelkimą.
Priimk, Dieve, maldą karščiausią.
Mylėk mus!
Sėk meilę kartų kartoms gausią!
Sūnūs šventosios gimtinės,
Šventas mergaičių susibūrime,
Melskitės, melskit karštai!
Mes nauji varpai, Viešpatie, Tu — mūsų skambėjimas.
Duok mums giedot Tavo vardą džiaugsmingai.
Tegu mūs vaikystė ir žali beržai bus
Spindesio Tavo auksinio pilni.
Mes nauji varpai, o Tu mūs skambėjimas.
Nusileisk ant mūsų, būk mumyse, šventoji liepsna.
Padėk mums dėvėt tyrą skaisčią karūną,
Kaip mūsų motinoms;
Padėk nukalti skaistų garbės kardą,
Kaip mūsų tėvams.
Mes maža tauta — Dievas mūsų ugnis.
Te padaro mus tyrus šventas jo ilgesys.
Kad būtume nauji varpai, Viešpatie, ir tikras skambėjimas!
Mes šviežios versmės, o Tu vanduo gyvasis.
Tegu keičiantis orui dvelkimas ramus
Nuskaidrina mus.
Mes viltis irgi žiedas mūs gimtojo krašto!
Jei akmenys ir dangūs šauktų,
Pajudinta drebėtų žemė,
Be saulės būtų ir sutemę,
Aš savo Dievui duočiau šlovę.
Tėve mūsų, kurs esi danguje,
Tegu būna šventas Tavo vardas.
Jis neužmirš mažos tautos,
Jis vienas žino mūsų dalią,
Kaip kūdikį pakels ant rankų,
Išves į šviesų laisvės kelią.
Tegu ateina Tavo karalystė,
Tegu būna Tavo valia
Kaip danguje, taip ir ant žemės.
Taikos žvaigždės ar neregėt dar?
Karių pulkams ar ji nerodo
Ramybės? Latvija, iškelki
Į garbę savo skausmą juodą.
Kasdieninės duonos duok mums šiandieną,
Ir atleis mums mūsų kaltes,
Kaip ir mes atleidžiam
Savo kaltininkams.
Į aukštį žvelgia mūsų akys,
Aplink kai visa dulkėm virsta.
Iš Viešpaties gailestingumo
Tauta nuskaidrinta nemiršta.
Ir nevesk mus į pagundinimą,
Bet gelbėk mus nuo pikto.
Nes Tavo yra karalystė, galybė ir garbė...
Per dulkes ir per šimtmečius,
Mirties pamynęs piktą galią,
Laikų laikams ir amžių amžiams
Mūs vėliavą jau Dievas kelia!
Per amžių amžius. Amen!

DABARTINIAI LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKYTOJAI: sėdi (iš kairės) Dalia Ivaškienė, Juzė Lapšienė, vedėjas Kazys Mockus, Pr. Kaladienė; stovi A. Mažiulis, Dalia Vakauzaitė, Dzidas Giedraitis, Juozas Kuncaitis. Foto V. Adomavičius

Teachers of the Lituanistic School in Boston. Seated, from left: Dalia Ivaškienė, Juzė Lapšienė, principal Kazys Mockus, Pr. Kaladienė; standing: Antanas Mažiulis, Dalia Vakauzaitė, Dzidas Giedraitis, Juozas Kuncaitis.

LIETUVIŠKUMO TVIRTOVĖ PRIE ATLANTO

Šitokiu vardu galima pavadinti South Bostone, šalia liet. šv. Petro bažnyčios ensančios parapinės mokyklos patalpose maloniu klebono prel. Pr. Virmauskio leidimu, globa ir didele parama veikiančią Lituanistinę Mokyklą. Mes, pajūrio gyventojai, dar galėtumėm ją pavadinti ir lietuvybės švyturiu rytinėse Š. Amerikos žemėse.

Kai prieš penketą metų apie šios mokyklos reikšmę buvo galima kalbėti bendrais bruožais, dabar, įžengus mokyklai į dvyliktuosius veiklos metus, galima jau konkrečiais pavyzdžiais parodyti jos darbo sėkmingumą.

#

Įžengęs šeštadienį į mokyklą, išgirsi mokinius kalbant gryna lietuvių kalba, — tai dalinai tėvų, bet ir mokyklos nuopelnas. Vienas mokyklos pagrindinių uždavinių ir yra išsaugoti kalbos grynumą, laisvą nuo darkymo ir svetimybių. Jei tėvai įdiegė lietuvių kalbos mokėjimą, mokykla — sustirino. Mokykloje veikia ne tik prad. mokyklos skyriai, bet ir visos gimnazijos klasės, kur išeinama lietuvių kalba, literatūra, tėvynės pažinimas ir istorija pagal LB Švietimo Tarybos nustatytą programą. Esama tokių mokinių, kurie išeina lituanistikos kursą ne menkiau negu Nepriklausomos Lietuvos aukšt. mokyklose išeidavo. Tokių mokinių turėjo kiekviena laida. Iš paskutiniosios, 1959 metų laidos, paminėtina R. Dačytė, A. Kubiliūtė ir D. Tumaitė.

Bostono Lituanistinės Mokyklos mokytojai (Bostono Mokytojų D-ja) yra išleidę tris vadovėlius — Kregždutė II ir III dalys ir Naujieji Skaitymai — kurie skirti ne tik savo mokyklos reikalui, bet ir visam lietuviškų mokyklų pasauliui.

Truputis statistikos, datų ir vardų. Mokinių 1959-1960 yra 130 (maksimumas yra buvęs 170). Išleista apie 50 abiturientų. Iš jų trys šiuo metu toj pačioj mokykloj mokytojauja — tai parodžiusios įgimtų mokytojo gabumų Dalia Škudzinskaitė-Ivaškienė, Vilija Čepaitė ir Dalia Vakauzaitė. (Norima įtraukti ir daugiau jaunesnio personalo, nes pirmi bandymai pasirodė labai sėkmingi.).

Daugiau kaip pusė mokinių tėvų gyvena už Bostono, — mokiniai atvyksta iš Cambridge, Norwood, Providence, R. I. ir kitur. Apie 10 mokinių yra trečiosios kartos (jų tėvai gimę čia, JAV-se).

1959-1960 m. m. vedėjas yra energingasis Kazys Mockus, plataus masto kultūrininkas ir visuomenės veikėjas. Pradinės mokyklos klasėse moko: Vilija Čepaitė ir Dalia Vakauzaitė (I—II), Dalia Ivaškienė (III—VI) Pranė Kaladienė (V—VI) ir Juozas Kuncaitis (VII). Gimnazijos klasėse moko šie: Juzė Lapšienė (V), Antanas Mažiulis (VI) ir Dzidas Giedraitis (VII). Ankstyvesni vedėjai yra buvę: Vladas Kulbokas (49-51), Kazys Mockus (51–55), Justinas Vaiačaitis (55-57) ir Ona Girniuvienė (57-59). Paminėtina eilė asmenų, mokytojavusių tų vienuolikos metų bėgyje: Bernardas Brazdžionis, dirbęs keleris metus ir labai sėkmingai išleidęs vieną abiturientų laidą (išvyko iš mokyklos ir iš Bostono, pakviestas redaguoti LD žurnalą), Adelė Čibienė, LD foto red. Daumanto Čibo žmona, aktorius H. Kačinskas (prieš teatro karjerą buvęs mokytojas), dr. M. Gimbutienė, aktorė Zita Zarankaitė, skautų veikėjas Tadas Naginionis, Lidija Herbstaitė, M. Tamošiūnienė, Vida Karosaitė-Kleinienė, Sofija Durickienė (šiuo metu atostogose sveikatai pataisyti), Veronika Kulbokienė (veikli vilnietė, dėstė geografiją ir dabar pavaduoja, kai reikia), St. Lizdenienė (mirusi), St. Šmitienė, P. Bliumas, J. Lapšienė, dabar grįžusi, dirbanti su protarpiais; Dzidas Giedraitis dirba be pertraukos nuo pat pradžios.

Tėvų komitetui 1959-60 m. m. vadovauja inž. J. Vasys; anksčiau buvę pirmininkai : I. Manomaitienė (1949-50), St. Vaitkevičius (1950-52; miręs 1959), K. Barūnas, J. Dačys, B. Galinis, P. Žitkus, V. Kubilius, Z. Gavelis.

#

Lėšos. Jų stoka dažnai yra didžiausias lietuviškos kultūros stabdys. Bostono Lit. Mokykla lėšų klasimą sprendė įvairiai. Anksčiau buvo susiorganizavęs 200 žmonių būrelis, apsidėjęs po vieną dolerį mėnesinio mokesčio. Ilgainiui būrelis ištirpo... Dabar tėvai moka po 28 dol. nuo šeimos, nežiūrint kiek vaikų leidžiamą į mokyklą. O nuo 1956 m. Tėvų komiteto pirm. P. Žičkaus iniciatyva kasą papildo kasmetiniai vieši pobūviai Piliečių D-jos salėje su mokinių atliekama programa, gausiai lankomi. Tai įgalina atlyginti mokytojus po 2 dol. už pamoką.

#

Nėra reikalo kalbėti apie atskirų dalykų pamokas — jos einamos pagal nustatytą programą ir kiekvienas mokytojas randa individualių būdų jas sėkmingiau pravesti. Sunkumų yra tik su muzikos-dainavimo dėstymu. Tų dalykų yra mokę abu Vasyliūnai, Strolia, Gaidelis, dabar padeda J. Kačinskas, bet muzikos bei dainų reguliarių pamokų, deja, nėra.

Mokykloje dirbama kas šeštadienį po 4 val. su viena pertrauka. Kultūros Klubo iniciatyva mokyklai suaukotas lietuviškų knygų nemažas knygynėlis. Mokiniai knygomis naudojasi; skyrium paminėtina Birutė Vaičjurgytė, tik 9 metų mokinė, jau perskaičiusi per 100 lietuviškų knygų. Mokytojo D. Giedraičio iniciatyva veikia mokinių kanklininkų grupė.

Negaliu nepaminėti šios mokyklos buvusių mokinių, išėjusių į platųjį gyvenimąir jame daugiau ar mažiau pasireiškusių. Štai, Darius Lapinskas, kompozitorius, gavęs magistro laipsnį muzikoje; Irena Nikolskytė, aktorė, baigusi dramos mokslus Bostono universitete;

PREL. PR. VIRMAUSKIS, Bostono šv. Petro liet. parapijos klebonas, L. M. rėmėjas, leidžiąs naudotis mokyklos patalpomis.

Rev. P. Virmauskis, Pastor of Lith. R. C. Parish in So. Boston sponsor of Saturday Lituanistic School. Foto Beatričė

Bostono Lituanistinės Mokyklos Tėvų komitetas. Iš kairės: J. Jašinskas, V. Žiaugra, O. Ivaškienė, J. Vasys, pirm.; J. Dabrila (užp).

Parents' committee of the Lituanistic School in So. Boston, Mass.

III ir IV skyriaus pamoka. Mokytoja Dalia Ivaškienė (Škudzinskaitė) Foto V. Ad.
3rd and 4th graders with teacher D. Ivaškienė.

V ir VI skyriaus pamoka su mokytoja Prane Kaladiene. Foto V. Adomavičius
Fifth and sixth graders with teacher P. Kaladienė.

DARIUS LAPINSKAS, L. Mokylą baigęs prieš penkerius metus, pasižymėjęs muzikos gabumais, muziką ir kompoziciją studijavo Vienoje; jo kūrinių yra atlikę žymū amerikiečių orkestrai ir paskiri asmenys. Foto D. Čibas

Darius Lapinskas, one of the alumni of the Lituanistic School in Boston, is a gifted musician, studied music and composition in Vienna and has had his compsitions performed by American orchestras and musicians.

Baigiamosios klasės mokinės pamokos metu (iš kairės): Audronė Barūnaitė, Laima Jakutyte, Valentina Sciukaite, Maryte Kavaliauskait. Foto V. Adomanvičius
Graduating students in class.

žinomos skautų veikėjos — Vilija Čepaitė, Danutė Venckūtė, Laima Katauskaitė; moksleivių ateitininkv pirmininkas Sigitas Leimonas; veikli vietos at-kų org. narė Audronė Barūnaitė; jaunas pasižymėjęs šachmatininkas Gediminas Kuodis ir kt.

"Dainavos" sporto klubas daugumoje sudarytas iš L. mokyklos mokinių. Daugelis mokyklos jaunimo prisideda ir prie vietos meninės veiklos: dramos sambūryje dalyvauja Alg. Gustaitis, V. Vakauza ir I. Nikolskytė; Rimas Budreika reiškiasi kaip gabus smuikininkas (tarp kitko — R. Budreika ir Dalia Vakauzaitė Lit. mokyklos kursą išlaikė eksternais).

Taip mokykla dešimtis kasmet paskleidžia svetimoje aplinkoje nepranykstančių, nepaskęstančių jaunų sąmoningų lietuvių; jie yra susipažinę su savo gimtosios tautos istorija, tradicijomis, gyvenimo būdu, nepriklausomo gyvenimo laimėjimais ir dabartiniais laisvės siekimais; jie kalba taisyklinga savo tėvų gimtąja kalba, jie yra pasiruošę visais būdais remti Lietuvos laisvės kovą. Ir jų eilės kol kas nemažėja, o tai džiugi ateities viltis.

VL. ADOMAVIČIUS

DVI REPREZENTACINĖS KNYGOS

Stepas Zobarskas, suredagavęs ir išleidęs angliškai lietuvių liaudies pasakų ir liet. apysakų rinktines knygas.

Stepas Zobarskas, ttanslator and editor of two Lithuanian books in English.

Jau pasirodė II-ji Lietuvių prozos antologijos laida angliškai. I-ją laidą, be kelių šimtų lietuvių, išpirko daugiausia JAV universitetai ir didesniųjų miestų viešosios bibliotekos. Ko napadarė ministerijos, atstovybės, leidyklos ar milijoninėm sumom operuojančios organizacijos (kurios norėtų afišuotis kultūriniais darbais...), tą padarė vienas žmogus, ne finansininkas ir ne veiksnių atstovas, bet asmuo, kuris nesugebėjo įsigyti nei namų, nei automobilio, o kiekvieną atliekamą centą dėjo į tokią skrynią, kurios nei laikas, nei kandys neėda. Dėka Stepo Zobarsko parengtų ir išleistų lietuvių liaudies pasakų ir grožinės prozos knygų lietuvių literatūra tapo prieinama angliškai skaitančiai visuomenei, kuriai iki šiol tos literatūros taip kaip ir nebuvo.

Visos kultūringos tautos stengiasi savo kūrybą (literatūrą, meną) propaguoti, išleisdamos įvairiomis kalbomis antologijas monografijas ir pan. Tokie leidiniai jau ne nuo vakar yra parankiausias būdas reprezentuoti savo kūrybą svetimiesiems. Tačiau lietuviai iki šiol tos populiarios reprezentacinės priemonės (neminint bolševikų mūsų meną falsifikuojančios ir žalojančios propagandos) nebuvo panaudoję. Matyt, tie, nuo kurių tas reikalas priklausė, nesuprato ar nenorėjo suprasti, kad literatūros, meno kūriniai ir apskritai kultūros apraiškos yra vieni svarbiausių tautos gyvybės ir jos vertės įrodymų.

Literatūros reprezentacijos reikalą Stp. Zobarskas pradėjo judinti prieš keletą metų. Visur atsimušęs kaip į uolą, pagaliau ėmėsi asmeninių pažinčių išnaudojimo ir privačios rizikos. Šis būdas buvo sekmingesnis: keli asmenys sutiko "padėti finansinį pagrindą", prie to prisidėjo per liet. spaudą sunkiai surinkti prenumeratoriai — ir štai turime rezultatus, kurie džiugina kiekvieną besirūpinantį sava kultūra.

"Ir pasakų ir apysakų rinkinį,— pasakoja Zobarskas, — ruošiau tik todėl, kad niekas kitas lig šiol nebuvo paruošęs ir nesiryžo. Žinodamas, kad be amerikiečių paramos nebus įmanoma susilaukti palankesnio įvertinimo, pasistengiau artimiau susidraugauti su universiteto profesorium, rašytoju ir kritiku Ch. Angoff, kurį riša tam tikri giminystės ryšiai su Lietuva (jo žmonos motina kilusi iš Vilkaviškio), ir su Clark Mills, kuris labai nuoširdžiai įvertina mažų tautų kultūrinius laimėjimus ir nori apie juos platesnei amerikiečių publikai pakalbėti. Dėl to jis parašė ir naują įvadą Selected Lithuanian Short Stories II-jai laidai. Jis taip pat ruošia lietuvių poezijos antologiją angliškai, kuri reikia manyti gražiai reprezentuos mūsų poeziją; čia jam artimai talkininkauja A. Landsbergis."

"Jei biznieriai ar profesionalai bei tam tikri veiksniai to reikalo nesuprato ir neparėmė, tai spauda ir literatai, be abejo prozos antologiją rėmė iš visų jėgų (juk tai juos liečia, ar ne?) ir moralinės paspirties bei atpildo nepagailėjo? — klausiu ramiai šypsentį Stepą. Jo šypsena nepasikeičia, bet ramumas virsta kažkokiuo įtartinu humoru: "Kam to atpildo? Lietuviškoji spauda, tiesa, man, t. y. knygom buvo palanki: nemokamai išspausdino užsisakymo anonsus. Jai ačiū. Ypač mano pastangas rėmė Draugas ir Dirva; abu, knygoms išėjus, plačiai parašė. Ačiū ir jiems ir autoriams."

EGLĖ VERPIA, iliustracija iš "Lithuanian Folk Tales" .knygos. Dail. A. Korsakaitė

"O rašytojai? Be senųjų klasikų nemažai įdėta šios dienos autorių, kolegų. Kaip jie reagavo, "išplukdyti į plačiuosius vandenis"?

"Nežinau... Rašytojai, kurių kūrinius įdėjau į antologiją, liko olimpiškai tylūs. Tik A. Baronas ir A. Landsbergis nuoširdžiai sielojosi visais rūpesčiais ir džiaugėsi laimėjimais. Bet ačiū ir kitiems, kad neprieštaravo ir neprašė honoraro, — juk be jų kūrybos nė antologijos nebūtų..."

Pirmąją Selected Lithuanian Short Stories laidą sudaro 18 rašytojų su 21 kūriniu. II-ji laida papildyta Vaižganto Rimais ir Nerimais, žemaitės Sučiuptu velniu ir J. Grušo Už saulę gražesnis. Be minėtų yra dar Kudirka, Vienuolis, Krėvė, Š. Ragana, Biliūnas, Šeinius, Savickis, Alantas, Jankus, Zobarskas, Katiliškis, Landsbergis, Baronas, Mazalaitė, Vaičiulaitis.

Daugiausia vertimų paties Zobarsko, kuriam talkininkavo N. Zobarskaitė, o tekstus patikrino Ch. Angoff, parašęs ir įvadą. Liet. trumpos apysakos apžvalgą parašė J. Brazaitis, o apie Lietuvą ir lietuvių kultūrą C. Millls, kurio leidykla Voyages knygą ir išleido. Pirmosios pasirodę amerikiečių spaudoje recenzijos labai palankios. Palankiai sutiko knygas ir ne vienas žymių am. rašytojų, kaip apie pasakas gerai atsiliepusi P. Buck, ir kt. Bet palankumas, kurtuazija bei simpatija amerikiečiuose knygai kelio dar nepraskina. Tam reikia kapitalo. Jei mes jo neturime ar nenorime išleisti, prisidėkime bent kaip eiliniai knygos skaitytojai. Tai padidintų knygų tiražą, išlygintų dabartines skolas ir įgalintų naujus leidimus.

Abi knygos gražiai išleistos, įrištos kietais viršeliais. Lithuanian Folk Tales su dail. A. Korsakaitės pieštu viršelio aplanku ir grafinėmis iliustracijomis tekste bei spalvotais piešiniais per visą lapą. Apsakymų rinktinės viršelį piešė dail. P. Osmolskis. Abi antologijos prilygsta geriausiems tos rūšies kitų tautų leidiniams. Jos ne tik pravartu savo bibliotekose turėti, bet ir tinka kaip kultūringa dovana svetimtaučiams. (j. br.)

Abi knygas galima užsisakyti Lietuvių Dienų ir Voyage Press leidyklose. Pasakų kaina $4.50, beletristikos — $5.00. Abi knygos užsisakant tiesiai pas autorių — tik $6.00; viena beletristikos knyga $3.50. Adr.: S. Zobarskas, 85-37 88th St., Woodhaven 21, N. Y.

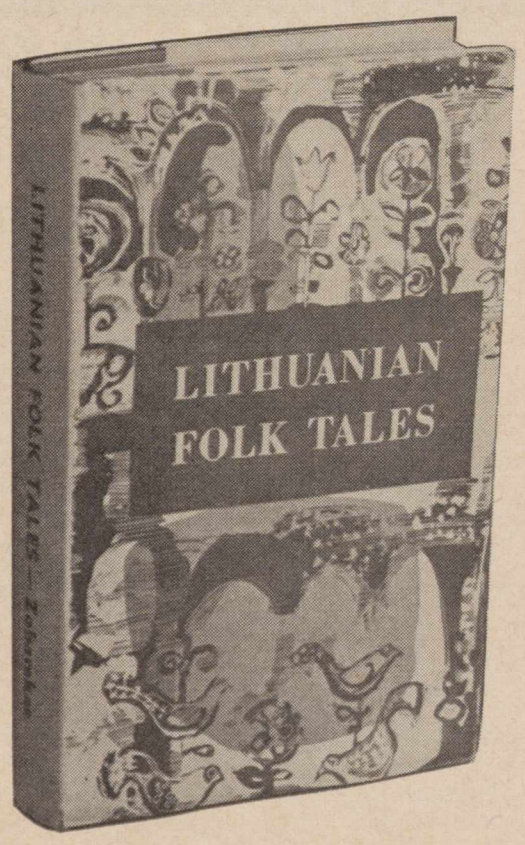

LATVIŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTEI

Šis tas iš latvių kultūrinės veiklos

Kartu su Lietuva vieno likimo ištiktos kitos dvi Pabaltijo tautos Latvija ir Estija, dažnai minimos mūsų oficialiose kalbose kovoje dėl laisvės, bet labai maža težinome apie jų bendruomeninį gyvenimą bei jų kultūrinę veiklą ir laimėjimus laisvajame pasauly. Maža apie tai teužsimenama net ir tokiomis progomis, kaip Nepriklausomybės minėjimai.

Nemėginsiu nė aš apimti viso plataus kultūrinio lauko; tai galbūt bus galima atlikti pasitelkus pačius latvius ir imant atskiromis sritimis.

Indrikis Lipkovskis, latvių baleto šokėjas, balete "Kopelija", Oslo mieste 1959.

I. Lipkovskis, Latvian ballet dancer in Oslo, 1959.

#

Latvių kultūrinė veikla žymi ne tik "savo darže", jų aktyvumas pasireiškia ekspansija ir į "svetimus vandenis". Eilė jų rašytojų sėkmingai reiškiasi savo kūryba svetimose literatūrose tiek vertimais, tiek ir originaliais darbais. Viena iš tokių paminėtina švedijoje gyvenanti dr. Zenta Maurina, išleidusi vokiškai Gestalten und Schicksale, Mosaik des Herzens, Die Weite Fahrt — Eine Passion ir kt. Konstantinas Raudive išleido gerai kritikos vertinamą romanų trilogiją Memoirs des Silvester Perkons. Knuts Lesinš išleido angliškai savo apysakų rinkinį angliškai The Eternal Vine. Jau 1936 m. latviai turėjo išleidę savo poezijos antologiją angliškai — The Tricolour Sun, 1946 jie išleido naują antologiją — Latvian Poetry. 1951 latviai išleido pavydėtinai puikią, gausiai iliustruotą literaros istoriją — Latvian Literature, Essays by Janis Andrups and Vitauts Kalve. (Zelta Abele, Stockhilme, leidinys)

#

Literatūros subrendimą rodo ne tik stiprūs ir gausūs savi veikalai, bet ir verstinė literatūra . Latvių verstinė literatūra žymiai pralenkia lietuviškąją. Jų paskutiniųjų metų vertimų literatūroje matom A. Gide, J. Steinbeck, E. Hemingway, A. de St. Exupery, P. Lagerquist, H. Hesse, P. Buck, M. Valtari, R. Tagore, O. Kayam, B. Pasternak ir kt. veikalų. Jų dienraštis "Laiks" leidžia mėnesinį literatūros žurnalo formato priedą, kuriame šalia originalių beletristikos veikalų skaitytojas supažindinamas vertimais su pačiais naujausiais pasaulio literatūros vardais. Iš lietuvių kalbos latviai yra išsivertę ir išleidę V. Ramono romaną Kryžiai ir R. Spalio apysaką jaunimui; tai žinoma, lietuvių kultūroje išaugusio E. Skujenieko nuopelnas (jis yra apsčiai išvertęs poezijos ir smulkiosios beletristikos).

SCENA iš latvių rašytojo Karklinšo pjesės "Raudonas vynas"; pastatė Bostono Dramos sambūris, vaidina: (iš kairės) K. Barūnas, Z. Zarankaitė ir H. Kačinskas.

A scene from the play "Red Wine", by Latvian writer Karklinš.

Knygų leidimo darbą varo iš Latvijos "išsivežtos" ir atgaivintos leidyklos, kaip Daugava, Gramatu Draugs, Zelta Abelis ir kt.

Kaip lietuviuose Vincas Krėvė, taip laisvųjų latvių tarpe gyvena senosios kartos rašytojas klasikas Janis Jaunsudrabinš; tremtyje jo išleista apie 10 veikalų, kurių tarpe Baltoji knyga ir Žalioji knyga.

#

Gausiai kurdami naują literatūrą, latviai laisvajame pasaulyje didžiulėmis serijomis leidžia savo senuosius klasikus: J. Rainio — 20 tomų, K. Skalbės — 5 t., R. Blaumanio — 10 tomų ir kt. Jų knygos tiražo vidurkis — 2.000-5.000 egz.

Latvių knygos kainos panašios į amerikiečių; jų laikraščių ir žurnalų prenumeratos kainos bent dvigubai didesnės už mūsąsias, dėl to jie gali autoriams mokėti honorarus, ir jų gerieji rašytojai gali gyventi iš savo profesijos darbo, neidami į fabrikus, bet skirdami visą savo energiją kultūrinei kūrybai. (jb)

Elvira Rone, buv. Latvių prima balerina, dabar turinti baleto studija Paryžiuje, su savo mokine Lyane Glozova.

Mrs. E. Rone, Latvian ballet teacher, with student ballerina L. Glozova in Paris.

SCENA iš Anšlavo Egličio 5 veiksmų komedijos "Dvaro dailininkas" (iš Leonardo da Vinči gyvenimo). Svarbiausias aktorius — J. Lejinš.

A scene from the 5 act comedy "Artist To The Royal Court" by Anšlavs Eglitis.

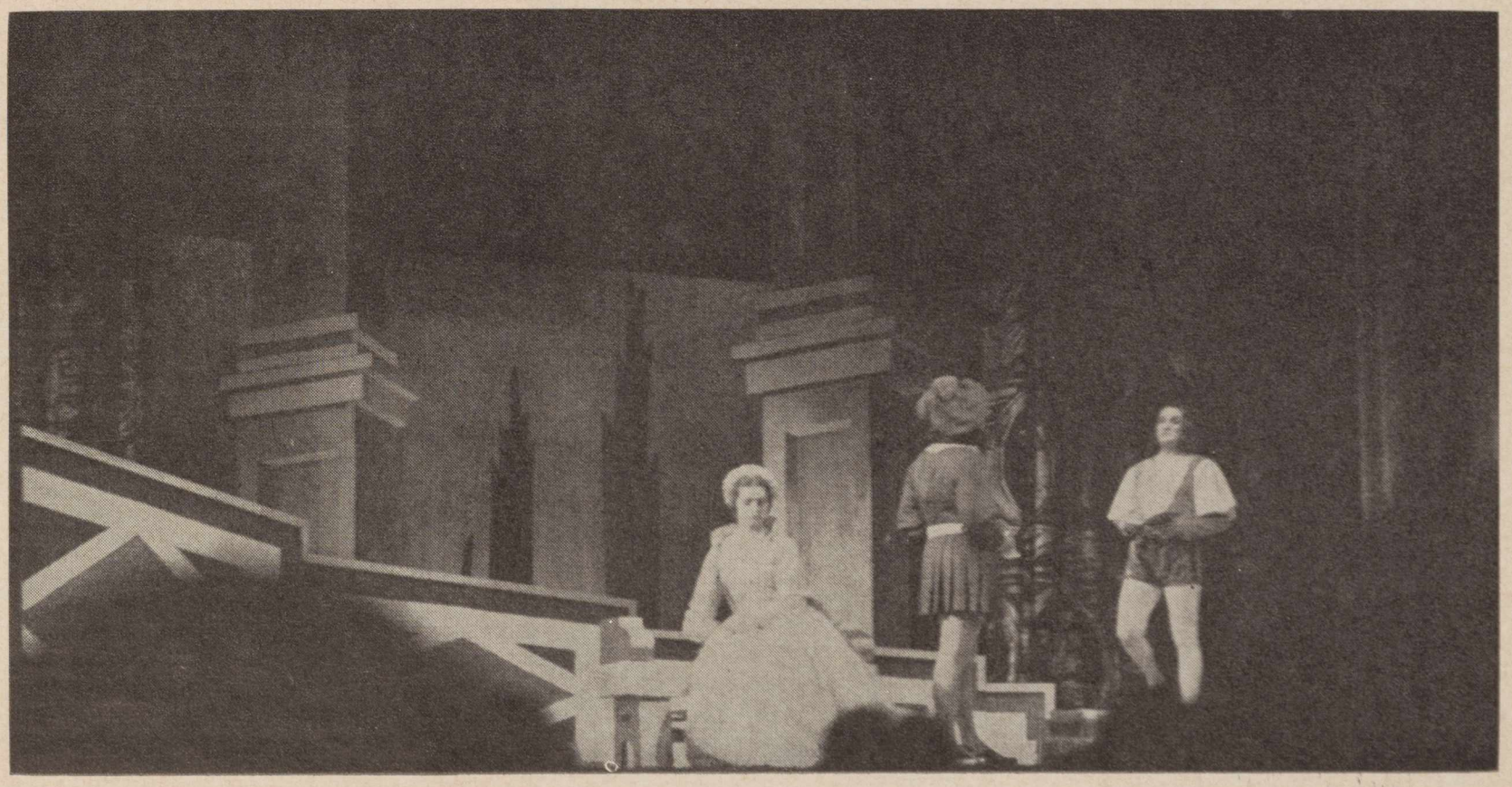

Šiuo tarpu Latvių Nepriklausomybės paskelbimo — lapkr. 18 dienos proga norėtųsi pirmoj vietoj iškelti jų kultūros apskritai ir ypač literatūros bei spaudos darbus ir laimėjimus. Iš latvių, žymiai mažesnių skaičiumi būtų galima daug ko pavydėti darbais.

Latvių, pasitraukusių iš tėvynės, esą apie 100.000; iš to skaičiaus į JAV imigravo apie 40.000, į Kanadą apie 20.000, į Australiją apie 15.000 ir Vakarų Europoje liko apie 10.000.

Palyginus su lietuviais, labai didelis latvių skaičius yra apsistojęs Švedijoje (apie 3.000), kuri tapo tam tikru požiūriu latvių kultūros centru. Ten susispietę daugelis kultūrininkų, ten yra ir centrinės latvių organizacijos, Kultūros centras, Latvių Tautinis Fondas, kuris varo didelį tautinės propagandos darbą, leisdamas knygas ir remdamas kultūros veiklą. Jis skiria ir latvių literatūros premijas.

Kārlis Neilis ,Salzburg, Austria

DU VEIDAI

TWO FACES, by Latvian artist K. Neilis

Vilis Ciesnieks

ŽVEJAI, medžio raiž.

FISHERMAN, Wood-cut

ANDREJS EGLITIS, latvių poetas, nuolat gyvenąs Švedijoje, ir V. Teness, Europos latvių jaunimo organizacijų pirmininkė, Stockholme surengtoje antikomunistinėje parodoje.

ANDREJS EGLITIS, Latvian poet, and Miss V. Teness, leader of Latvian Young People organizations in Europe, at an exhibit booth at an anti-Communist exhibit in Stockholm.

IŠ LATVIŲ MENO LAISVAJAME PASAULYJE

Andrejs Eglitis (g. 1912), gyvenąs Švedijoje, pirmą eilėraščių rinkinį išleido1939 m. Tremtyj išleidęs dar 3 poezijos knygas, kurių labiausiai vertinama "Ant skydo" (Uz vairoga). Kai kurių kritikų jis laikomas latvių laisvės tautiniu šaukliu ir dvasia gretinamas su tremties metų Adomu Mickevičium. Pradėjęs lyriniais gamtos peizažais, A. Eglitis perėjo į tautos likimo ir tragedijos gigantiškus vaizdus, kylančius kontrastais ir aimanom, skausmo skundais ir didžiais vilties maldavimais.

Jo kantata "DIEVE, TAVO ŽEMĖ DEGA", kurios vertimą spausdinamas šiame LD nr., parašyta 1943 m. susilaukė kelių kompozicijų. L. Garūtos paversta bažnytine oratorija ir atlikta perpildytoje šv. Gertrūdos bažnyčioje Rygoje, latviams yra palikusi neužmirštamą įspūdį. Apie tai rašoma jų literatūros istorijoje. Kantata yra išversta į anglų kalbą ir išleista iliustroutu leidiniu (Angliškų vertimu naudojantis padarytas ir lietuviškasis vertimas).

Šiam LD numery dedamą iliustracinę latvių meno ir kt. medžiagą parūpino latvių rašytojas **Anšlavs Eglitis** (g. 1906), gyvenąs Pacific Palisades, Calif. Jis yra vienas žymiausių latvių vid. kartos rašytojų, rašąs apysakas, romanus, scenos veikalus ir gausiai dalyvaująs perijodikoje raštais kultūrinėmis temomis. Tai romanistas, kuris estetiškai, dažnai psichoanalitiniu metodu traktuoja tiek žmogų, tiek realųjį pasaulį, sukurdamas stiprių ir ampasaulį, sukurdamas stiprių, ambikęs į satyrą. (ž. LD ?? m. ?? nr.)

Vilis Ciesnieks priklauso prie puikių ksilografų grupės, kuriai priskiriami toki laisvosios Latvijos dailininkai kaip Janis Plepis, Olgerts Abelte, Aleksanders Junkers. Tai lakios vaizduotės, ornamentinio ir dekoratyvaus, stiprios išraiškos menininkas.

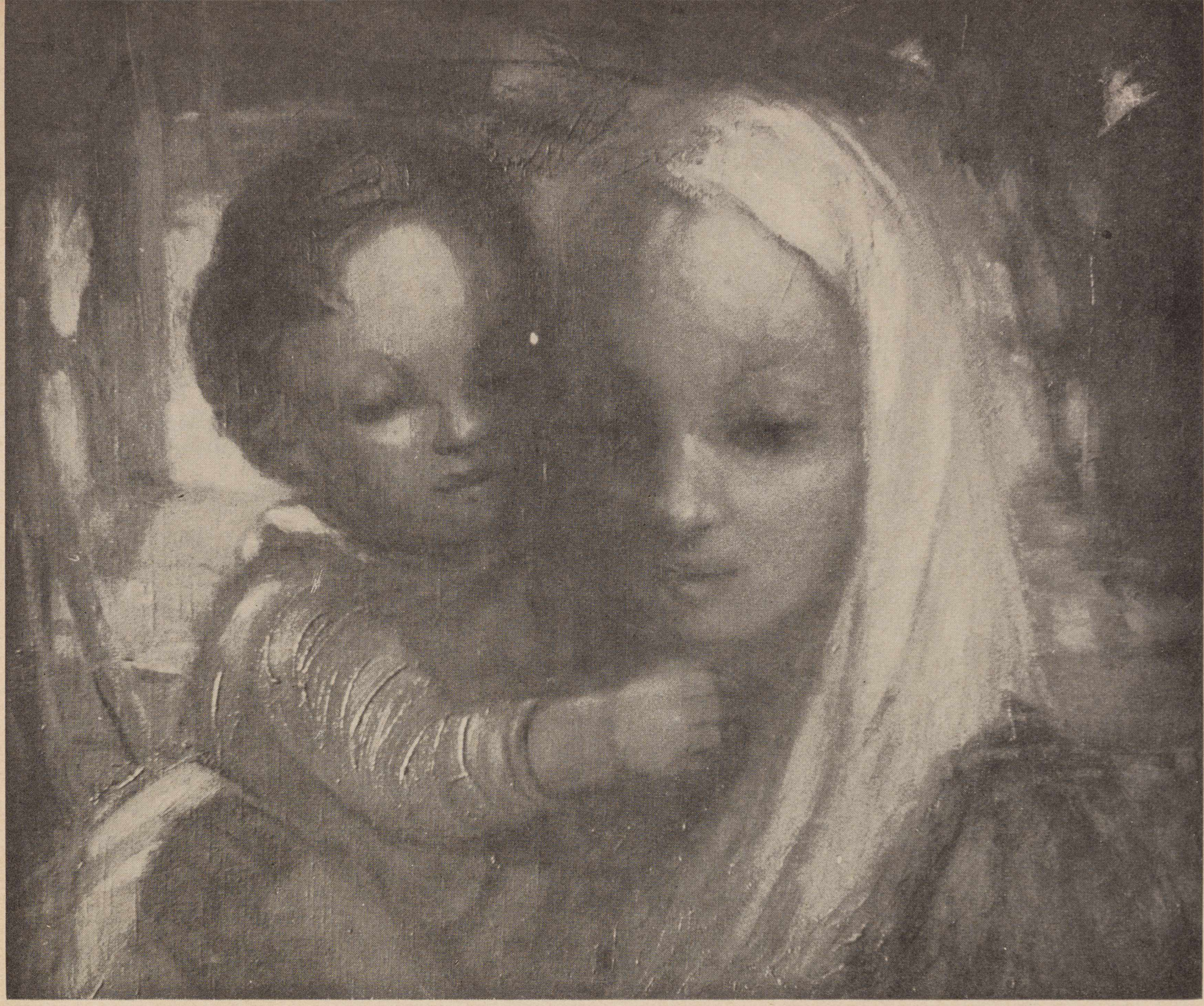

Veronika Janelsiņa MOTINA IR VAIKAS, aliejus
MOTHER AND CHILD

Jānis Kalmite Minneapolis, Minn. SVIRNAS, guašas
FLAX BARN

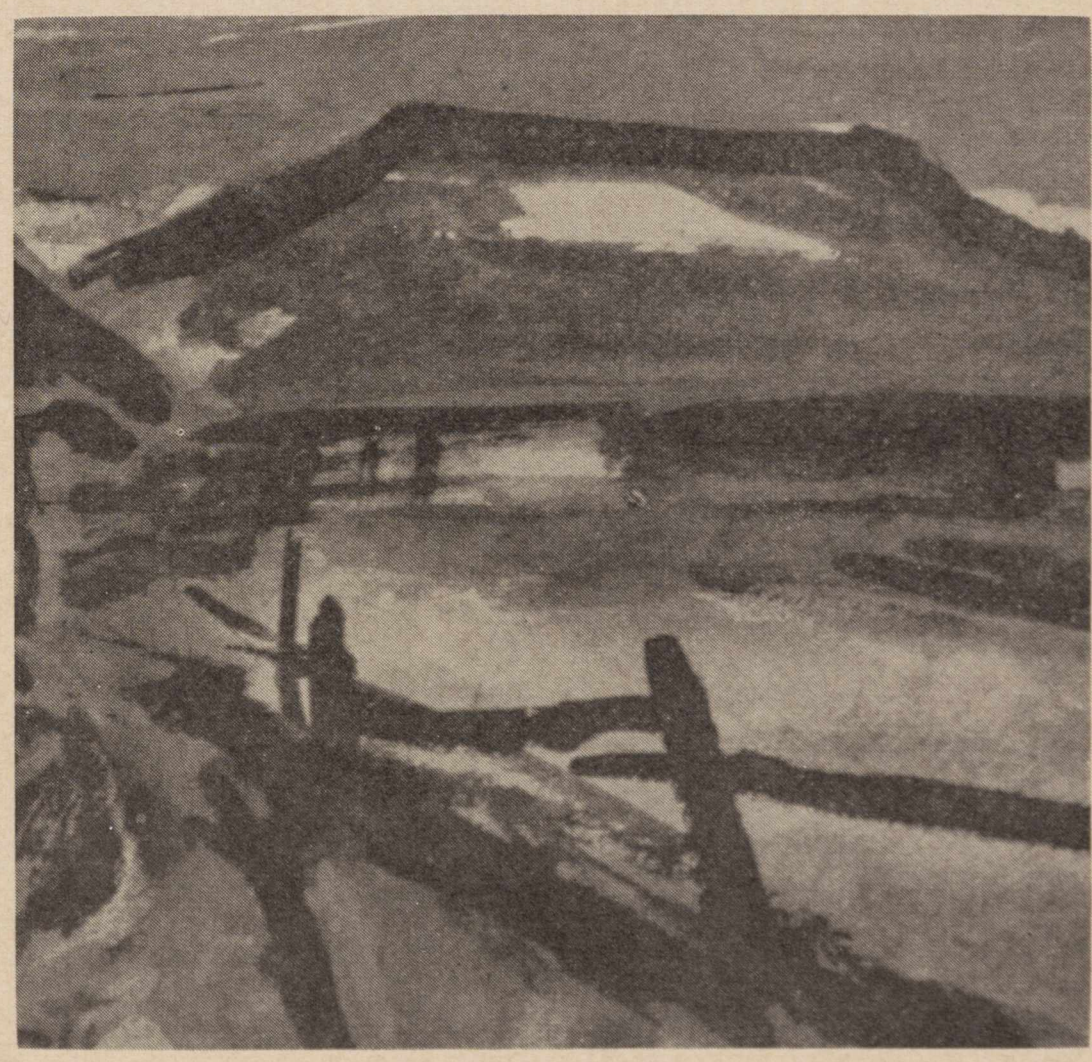

Karlis Neilis iš pradžių piešė kontemplatyvius, šešėliuotų tonų moterų paveikslus. Tremtyje, Austrijoje, pasidavė primityvaus ir senovinio meno įtakai ir tuo būdu sukūrė komplikuotą kompozicinį stilių, kuris ypač pasižymi šviesių ir kontrastškų spalvų žaismu. Jo kūriniai su dideliu pasisekimu buvo išstatyti parodose Austrijoje, Vokietijoje ir USA.

Veronika Janelsina yra nutapiusi daug portretų. Jos moterys panašios į madonas, atvaizduotos senosios Latvijos aplinkoje ir švelniame kolorite. Per 15 tremties metų ji pasidavė abstrakcinio meno įtakai. Gyvena kartu su savo vyru rašytoju Anšlavu Egličiu Pacific Palisades, Californijoj.

Janis Kalmite yra tipiškas Rygos Meno Mokyklos ekspresionistas, kuriame žymu prancūzų ir belgų modernistų įtaka. Tai temperamentingastapytojas, vartojąs tirštai dažus ir plačius teptuko brūkšnius. Daugiausia piešia kraštovaizdžius, primenančius tėvynę Latviją, bet taip pat ir paprastų formų figūras. Mėgstamiausias jo motyvas latviška jauja (užimanti žymią vietą liauties pasakose ir prietaruose). Jis yra nutapęs apie 1000 paveikslų, vaizduojančių įvairias dienos, nakties ir metų laikų nuotaikas. Gyvena Minneapoly, USA.

VIENYBĖS KLAUSIMU

Kodėl neturime vieningos politinės vadovybės?

"Lietuvių Dienų" spalio mėn. numery p. St. Lušys kartoja kvietimą sugrįžti į Vliką toms grupėms, kurios iš jų yra pasitraukusios. Kviečiama "ateiti ir Lietuvos išlaisvinimo darbą kartu dirbti lygiomis teisėmis ir lygiomis pareigomis su kitais".

Nešališkam stebėtojui betgi yra aišku, kad toks kvietimas negali duoti teigiamų rezultatų ir štai dėl ko. Kvietimas grįžti be jokių sąlygų reiškia kvietimą sutikti su besąlygine kapituliacija. Tokia kapituliacija reikštų jei ne fizinį, tai bent moralinį grupės bankrotą ir galop neišvengiamą žlugimą. Organizacija, gimusi svarbiam tikslui siekti, gali pasiryžti ir mirti (likviduotis), jei to pareikalautų koks kitas svarbus tikslas, kuris būtų svarbesnis už organizacijos egzistenciją. Pasitraukusios iš Vliko grupės galbūt ir sutiktų bent morališkai likviduotis, jeigu toks svarbus tikslas būtų aiškus, jeigu pvz. būtų bent šiokio tokio pagrindo prileisti, kad jų grįžimas paspartintų Lietuvos išvadavimą. Visiems betgi aišku, kad pagrindo tokiam prileidimui šiandien dar nėra. Jegu taip, tai yra taip pat aišku, kad iš pasitraukusiųjų grįžimo ir tuo pačiu jų moralinio kompromitavimosi niekam negali būti naudos; juo labiau, kad Vliko Veikla ir dabar, anot St. Lušio, "nuolat stiprėja ir plečiasi".

Toks neįmanomomis sąlygomis kvietimas gali būti laikomas ne siekimu atstatyti vienybę, bet dar didesniu nevienybės gilinimu. Mat tuo būdu kvietėjai iškelia save į nepaprasto kilnumo padėtį, kad galėtų kviečiamuosius pažeminti sakydami: štai kokie mes geri — mes kviečiame jus "lygiomis sąlygomis ir lygiomis teisėmis", ir štai kokie jūs nedori — tokio kilnaus kvietimo nepriimate.

Bet ar tai reiškia, kad kiekvienas kvietimas yra skaldantis? Ne. Gali būti gerų ir į vienybę kvietimų. Bet toks kvietimas turi būtinai implikuoti abipuses nuolaidas. Be abipusių nuolaidų jokia vienybė nuo pat pasaulio pradžios nėra girdėta. Be abipusių nuolaidų tegali būti prievartinė, arba silkių bačkoje "vienybė".

Gal kas pasakys, kad Vliko grupių žmonės yra tokie tobuli, kad jie jokių klaidų savo vlikinėje veikloje nėra padarę, kad pasitraukusios grupės išėjo visiškai be jokios priežasties ir dėl to jos, vlikinės grupės, jokių, kad ir neprincipinių nuolaidų, padaryti negali. Tokiu atveju, mano nuomone, tobuliesiems nėra prasmės ir naudos kviesti į savo tarpą netobuluosius, o netobuliesiems ten eiti, nes šie pastarieji užkrėstų tobuluosius netobulumo blogybe.

Iš to, kas pasakyta, tenka daryti tokią išvadą: mūsų politinių grupių vienybės dar nėra todėl, kad arba kuri nors pusė stato per didelius reikalavimus, arba kuri kita pusė jokių nuolaidų padaryti nenori. Tokiu atveju turime konstatuoti, kad arba dabartinės politinės grupės morališkai nėra priaugusios vieningai politinei vadovybei sudaryti, arba jos netiki tokios vadovybės svarbumu, būtinumu, arba pagaliau galioja ir abi prielaidos. Jeigu taip, tai nėra kitos išeities, kaip laukti atėjimo naujos generacijos, kuriai šis darbas galbūt seksis geriau.

L. Dambrauskas

BOSTONO KULTŪROS KLUBAS...

Atkelta iš 7 psl.

Bostono kult. klubas savo pobūdžiu yra gal vienintelis JAV-se, o gal ir visame laisvajame lietuviškame pasaulyje, — jis neturi statuto bei rašytinių įstatų, nereikalauja įstojimo pareiškimų bei mokesčių, nei nario mokesčio, neveda susirinkimų protokolų, neturi ir neturėjo narių sąrašo, neturi archyvo... Jo istorija eina iš lūpų į lūpas, neskaitant spaudoje pasirodančių pranešimų ar korespondencijų, kurios metai po metų pasidarys sunkiai besugaudomos...

Visiems į klubą įėjimas atviras ir laisvas, kiekvienas lietuvis laukiamas bei kviečiamas. Kartą atėjęs ir palikęs savo adresą, gausi kiekvieno susirinkimo pranešimą.

Po paskaitos būna klausimai bei diskusijos. O po rimtos dalies — kavutė ir pasišnekėjimai. Kavutę (jokie kiti gėrimai International Institute nevartojami) ir užkandžius paruošia valdybos narės, talkininkaujamos kviestų šeimininkių, už visą tai čia pat iždininkas surenka laisvą duoklę, kuri suveda klubo galus su galais, o kartais apmoka ir iš kitų miestų atvykusių prelegentų kelionę.

Narių priskaitoma apie 110 (toks skaičius kvietimų siuntinėjamas), atsilanko iki 80-90, vidutiniškai — 40-50 (pradžioje — 20-30). Ypatingi susirinkimai — minėjimai ir pn. būdavo šaukiami Tautiniuose Namuose ir kt., kur daugiau gali sutilpti ir kur ne toks 'sausas" režimas...

Gal įdomu skaitytojui, kokios temos keltos ir nagrinėtos klubo susirinkimuose? Apskritai imant per dešimtį metų po dešimtį susirinkimų susidarytų apskritas šimtas. Tai sunku būtų viską išvardinti, ypač, kad, kaip minėjau, nėra nei protokolų, nei archyvų. Taip pat ir ne visi pirmininkai atsiminė savo nuopelnus, dėl to iš anksto atsiprašau tų, kuris nebus paminėtas...

Pradėsiu nuo senų senovės — dr. M. Gimbutienė — Kur gyveno mūsų protėviai prieš 5000 metų ir Senovės lietuvių dievai; K. Mockus — Lietuvio visuomenininko likimas emigracinėse aplinkybėse; Stasys Santvaras — Lietuvos Teatro jubiliejus; dr. B. Mickevičius — Apie užsienio latvių kultūrinį gyvenimą; J. Andrius — Apie Radvilos žemėlapius; Pr. Čepėnas — Liet. istorijos falsifikavimai...

Buvo ir sudėtinių referatų — Mūsų atsakomybė už lietuviškąjį švietimą — L. Čapienė, J. Girnius ir V. Šimėnaitė; Lietuvių dailė ir architektūra — V. Vizgirda ir J. Okunis; buvo ir daugiau, kurie yra turėjo po porą temų: Iz. Vasyliūnas — Senovės lietuvių dainos ir Lietuvių dainos muzikiniu atžvilgiu; J. Gimbutas — Mažosios Lietuvos kaimo architektūra ir Kultūrinių paminklų apsauga šių dienų Lietuvoje...

Eilė paskaitų lietė modernųjį žmogų ir moderniuosius laikus — Miesčioniškumo manifestacija (lit. ir meno klausimai) — A. Škėma; Kūrybos sąlygos — V. Kavolis; Kartų problema santykių su kraštu perspektyvoje — V. Trumpa; Muzika XX a. ir liet. kompozitorių kūryba — V. Marijošius; Konformizmo tendencijos šių dienų Amerikoje — V. Vygantas; šių dienų literatūros klausimais — 12 metų mūsų benamės prozos (1954-57) — H. Nagys; Apie mūsų dienų liet. kūrėją menininką (su paveikslų paroda) — V. Jonynas; Apie liet. charakterį pasiremiant liet. tautosaka ir menu — J. Brazaitis; Apie nepalūžusį lietuvį tėvynėje — kun. J. Vaišnora; apie atskirus kūrėjus: A. Nyka — Putino kūryba;, St. Santvaras — Apie Faustą Kiršą ir P. Vaičiūno kūryba...

Tačiau klubo veikla yra platesnė, nei čia parodyta. Klubas yra įvykdęs ir kitų stambių užsimojimų. Šalia plataus Maironio minėjimo, (kuriame paskaitas skaitė J. Brazaitis ir M. Vaitkus), klubas Brazdžionio pirmininkavimo metais suorganizavo 'Atžalyno" pjesės pastatymą, turėjusį nepaprastą pasisekimą ir praskynusį kelią tolimesnei Bostono Dramos sambūrio veiklai, režisuojant Aleksandrai Gustaitienei ir vadovaujant Antanui Gustaičiui..

Klubo veikloje būtų ilga eilė, surašius įvykių ir asmenų minėjimus. Vienas iš tokių yra iškilmingos L. Enciklopedijos krikštynos, išėjus I tomui, pirmininkaujant St. Santvarui. Krikštynos su 'koncertine" dalimi ir pobūviu išėjo iš klubo ribų, tačiau pagrindinė našta krito ant klubo pečių. Klube buvo pagerbti trys 'Draugo" romano konkurso laureatai: B. Pukelevičiūtė, P. Jurkus ir A. Landsbergis; jie buvo pakviesti ir skaitė premijuotų veikalų ištraukas. Buvo didesniu ar mažesniu mastu pagerbti mūsų sukaktuvininkai, čia su platesne programa, čia atitinkamai pasveikinant ir atžymint.

Neminėdamas sulauktų metų skaičiaus, paminėsiu tik pagerbtus asmenis. — Kan M. Vaitkus, Vacl. Biržiška (Pr. Čepėno pranešimas), St. Lušys, Iz. Vasiliūnas (J. Gaidelio pranešimas), su koncertu, A. Gustaitis (St. Santvaro pran.), B. Brazdžionis, St. Santvaras (abu su J. Aisčio pran.), F. Kirša, dail. P. Kiaulėnas (mirties proga; kalb. V. Vizgirda), Jurgis Baltrušaitis (F. Kiršos pran.), arch. V. Adomavičius, dr. J. Leimonas, K. Mockus... Kai kurios sukaktys atžymėtos iškilmingai, didesnėse salėse, dalyvaujant gausiems svečiams.

Klubas įvykdė lietuviškų knygų rinkliavą Lituanistinei Mokyklai, iniciatyva J. Girniaus, kuriam pirmininkaujant pavyko į klubo eiles pritraukti daugiau mūsų jaunimo, jau Amerikoje išsimokslinusio. Jis ir dabar gausiai lankosi.

Klubas, iš karto vadinęsis Rašytoju klubu, bet po penkerių metų, pirmininko postui išėjus iš rašytojų rankų, pakeitė vardą į Kultūros klubą ir oficialiai dabar vadinasi Lietuvių Bendruomenės Kultūros Klubu, bet pavadinimai klubo veiklos esmės nepakeitė ir ji dabar tebėra labai gyva, naši ir sėkminga. Klubą lanko, taip pat pranešimus daro įvairių srovių bei pažiūrų, įv. amžiaus šviesuoliai. Jaunimo atsiradimas klube duoda šviesių vilčių ateičiai ir žada šviežumo bei gyvesnės veiklos.

Taip, tos kartą į mėnesį klubo ruošiamos kultūrinės šventės (kitaip nepavadinčiau) padaro mūsų kulūrinį gyvenimą gyvą, įdomų ir pulsuojantį.

Naują 1960-61 m. valdybą sudaro: pirmininkas J. Gimbutas (jis su M. Gimbutiene yra stipriausi klubo idejos ir veiklos palaikytojai) ir nariai: E. Vizgirdienė, T. Stankūnaitė, A. Puskepalaitis ir K. Nenorta.

Vladas Adomavičius

Red. prierašas

Kvietę ir davę pasisakyti L.D-ko terminu "abi puses", vienybės klausimu diskusijas baigiame. Manome, Nedarome išvadų — mūsų tikslas buvo į šį klausimą įnešti daugiau šviesos, išgirsti "suinteresuotųjų" ir iš šalies stebinčių nuomones — išvadas tepadaro patys skaitytojai.

LIETUVIŲ DIENŲ LEIDYKLA TURI

Dr. P. Skardžius, St. Barzdukas, J. M. Laurinaitis

LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS

Tartis ir rašyba. Kirčiavimas. Kalbos dalykai. Žodynas. Išleido Liet. Tremtinių Bendruomenė, 1950 m. 606 psl. Įrišta kietais drobės viršeliais. $4.00

Kiekvienam lietuviui reikalingiausia knyga, vienintelis lietuviškasis "Dictionary", reikalingas ypač mokslo jaunimui. Gera dovana pasiųsti į Lietuvą.

LITHUANIA'S FIGHT FOR FREEDOM

By **E. J. Harrison,** Formerly British Vice-Consul in Kaunas and Vilnius.
Published by Lithuanian American Information Center, A Service of the Lithuanian American Council, Inc. Third Edition, 1948.

Trumpai, bet išsamiai parašytas veikalas apie lietuvių kovas dėl laisvės istorijos bėgyje ir paskutiniaisiais, komunistų okupacijos, metais. Gera dovana kitataučiams kruvinojo birželio proga.

$1.00

IGNO ŠEINIAUS

VYSKUPAS IR VELNIAS

Pomirtinis vieno žymiausių vyr. kartos rašytojų-beletristų

apysakų rinkinys

Spaudai parengė ir dalį korektūrų patikrino autorius prieš pat mirtį.

Rinkinyje telpa nepaprastai įdomios lietuviškomis, švediškomis ir egzotinėmis Artimųjų Rytų temomis ilgesnės bei trumpesnės apysakos, pasižyminčios originaliais personažais, intriguojančiais siužetais, pui-

$3.00

A. Baranauskas

FOREST OF ANYKŠČIAI

Anykščių šilelio vertimas angliškai
Vertė Nadas Rastenis

(Su liet. originalu)

$2.00

Elena Tumienė

KARALIAI IR ŠVENTIEJI

Poezija

$2.'0

Stasius Būdavas

VARPAI SKAMBA

Romanas

$2.50

* * *

Savo mažiesiems, krikšto sūnums, krikšto dukroms ir kitiems vaikams

būtinai nupirkite ką tik išėjusią gausiai spalvotai iliustruotą knygą

ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS ŠLEIVYS.

Tekstą parašė Alg. Gustaitis, piešiniai V. Stasiūnaičio.

$2.00

Užsakymus siųskite:
Lietuvių Dienų Leidykla
4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, California

GIMĘ PO VIENA ŽVAIGŽDE

Atkelta iš 8 p.

dedančiųjų poetų, ir jūsų eilės dabar yra nebe gale, bet viduryje. Manau, kad tai jus suramins. Nemanau, kad teks ilgai laukti: užteks tik keletos metų.

Kas liečia idėjų apvilkimą drabužiais, tai aš pasilieku prie savo nuomonės. Mano minėta Venera nebūtų tokia viliojančiai graži, jeigu skulptorius ją būtų v i s ą apvilkęs, arba v i s ą palikęs nuogą.

Aš taip ir galvojau, kad gandai neteisingi ir kad jūs dar tebesate netekėjusi. Mane stebina jūsų pasišventimas literatūrai. Maža tokių moterų šių dienų pasauly.

Teiraujatės, ar aš vedęs. Apgailestaudamas prisipažinsiu, kad dar tebesu tokiame pat luome kaip ir jūs.

Likite laiminga, jautriaširde poete Ašara!

Vientautas Vilčius

Viltis Kibirkštytė atsako Vientautui Vilčiui.

Negailestingasis žmogau,

Aš rašau paskutinį jums laišką. Jeigu neatspausdinsite kuo greičiausiai mano eilių, aš nusižudysiu. Tada jūsų širdį amžinai slėgs nekaltos mergaitės mirtis.

Aš nebegaliu daugiau rašyti. Atsiminkit, kad lieka dvi išeitys: mano eilėraščiai jūsų žurnale, arba mano mirtis ežere. Basta! Daugiau nė žodžio nebeišgirsite iš manęs. Nebent mirusi pasivaidinčiau. Sudiev,žiaurusis žmogau!

P. S. Pridedu savo nuotrauką. Ji tiks abiem atvejais: su eilėraščiais ar su nekrologu. Tegu nors žmonės pamato, kokios poetės jie susilaukė arba neteko. Nuliūdusi

Viltis Kibrkštytė

Skubus Vilčiaus laiškas Kibirkštytei.

Jautriaširde poete Ašara,

Nesižudykite! Aš atkėliau jūsų eilėraščius į artimesnę vietą. Jūs perdaug tragiškai pažiūrėjote į visą tą reikalą.

Gerai, kad atsiuntėte nuotrauką. Aš nemaniau, kad jūs tokia graži. Iki šiol man neteko sutikti merginos, kuri būtų tokia daili kaip jūs ir rašytų eiles. Jumyse tobulai jungiasi sielos grožis, kurį stengiatės išreikšti eilėmis, ir kūno grožis, kuris žavi akį. Man būtų malonu susitikti su jumis akis į akį ir pasikalbėti dėl jūsų eilėraščių.

Tačiau liaukitės galvojusi apie nusižudymą. Juk gyvenimas toks gražus!

Vientautas Vilčius

Vilties Kibirkštytės tėvo laiškas Vientautui Vilčiui.

Pone Redaktoriau,

Atsiprašau už trukdymą, bet reikalas čia svarbus. Mano duktė Viltis bandė žudytis. Sakosi, kad jūs dėl to kaltas. Aš noriu apie visą šį reikalą smulkiau sužinoti. Arba jūs pas mane atvažiuokit arba aš pats pas jus nusidanginsiu išsiaiškinti tiesos. Ačiū Dievui, kad mes dar gyvą ją ištraukėme iš ežero. Tik, deja, nesu tikras, ar ji atsigaus.

Laukiu skubaus atsakymo ar atvažiavimo. Kartoju: mano dukters gyvybės stovis pasigailėtinas: nei aš ,nei gydytojas nebeišmanome, nė ką bedaryti. Sudiev ir iki pasimatymo.

Liudas Kibirkštis

TELEGRAMA

LIUDUI KIBIRKŠČIUI

ATVAŽIUOJU. NESIRŪPINKITE. DUKTERS EILĖRAŠČIAI SEKANČIAME ŽURNALO NUMERY.

VIENTAUTAS VILČIUS

Susitikimas buvo fatališkas. Vientautas ir Viltis netrukus susituokė. Prieš vestuves ji pasižadėjo daugiau eilių neberašyti, o visus savo rankraščius iškilmingai sudegino sutuoktuvių išvakarėse. Taip pat ir žadėtos atspausdinti eilės niekad nepasirodė žurnalo puslapiuose. Ir tokiu būdu poetės Ašaros vardas nepateko į literatūros istoriją.

KNYGOS IR AUTORIAI

Atsiųsta paminėti

Pranas Naujokaitis, **Maži žingsniai.** Pasakojimai jaunimui. 1960. Išleido Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygarda. Iliustravo ir viršelį piešė dail. P. Osmolskis. 120 psl. Kaina 2 dol. Užsisakyti pas: A. Macaika, 104-06 85th Ave., Richmond Hill 18, N. Y.

Knygoje yra 10 apysakaičių. Leidėjas savo žodyje sako, kad autorius "sumaniai įtaigoja jauną skaitytoją pamilti tėvynę Lietuvą su jos gražia gamta bei įaugusiais į tautos sielą papročiais."

Mykolas Biržiška, **Dėl mūsų sostinės.** Iš Vilniaus darbo atsiminimų. I. Liūi 1919 m. liepos 1 d. Nidos knygų klubo leidinys Nr. 30. 304 psl. Kaina: nariams minkšt. viršeliais $2, kietais —$2.50; nenariams— 3 ir 4 dol.

Juozas Eretas, **Stasys Šalkauskis.** 1886-1941. Monografija. Išleido Ateitininkų Federacija kun. J. A. Karaliaus lėšomis. Ateitininkų sukakties 1960 metais. Spaudė T. Pranciškonų spaustuvė, Brooklyn, N. Y. 278 psl. Kaina $4.

— Vlado Mingėlos parašyta monografija apie **kun. Antaną Miluką** jau atiduota spausdinti. Monografija leidžiama prenumeratos ir aukų būdu; kol kas surinkta tik pusė būtinos sumos padengti spausdinimo išlaidoms. Visi mecenatai, rėmėjai ir prenumeratoriai bus surašyti knygoje. o garbės mecenatai, aukoję daugiau kaip $200 bus paminėti plačiau, įdedant foto nuotrauką ir trumpą biografiją.

200 monografijos egz. bus įteikta JAV ir kt. bibliotekoms.

Pinigus ir užsakymus siųsti adresu: L. Mingėlienė, 153 E. Parkhurst Pl. Detroit 3, Mich.

— **Alės Rūtos** romanas "Žvaigždė viršum girios" ėjęs per "Darbininko" 46 atkarpas, nutrauktas ir netrukus visas išleidžiamas atskira knyga. Veikalas vaizduoja gilią Lietuvos senovę, pagoniškosios Lietuvos susidurimą su kryžiuočių platinama krikščionybe. Tai pat baigė eiti "Draugo" atkarpoje Alės Rūtos romanas "Motinos rankos" ir netrukus pasirodys atskira knyga.

— Okupuotoje Lietuvoje praėjusių metų literatūriniam gyvenime sugrotas visiškas bankrotas: vadinamos literatūrinės "valstybinės" premijos paskirtos knygoms, kurios nieko bendro neturi su literatūra — A. Venclovai už nemokšiškai suregztą pasakojimą iš pirmosios bolševikų okupacijos dienų, vardu "Gimimo diena" ir iškunigiui J. Ragauskui už neva savo "atsiminimus", vardu "Ite Missa est". Judas Kristų pardavė už 30 grašių, gi šiuodu kartu gavo 30 tūkstančių rublių — kaip smarkiai kritusi pinigo vertė: už grašį — 1000 rublių! Poezijai kandidato visai nerasta, nors savo knygas buvo išleidę A. Baltakis, E. Mieželaitis, J. Degutytė, talentingiausia debiutantė ok. Lietuvoje po Neries, ir keletas kitų. Rašytojai gali džiaugtis, kad jiems nesuteikta tokia "garbė" sugretinant su religijos ir tėvynės išdavikais.

VINCAS RAMONAS,

rašytojas beletristas, šiomis dienomis išleidęs naują apysakų rinkinį "Miglotas rytas"

Writer Vincas Ramonas, Chicago, Ill., author of a new collection of "Foggy Morning".

VINCAS RAMONAS į mūsų literatūrą atėjo prieš lygiai 35 metus — jo pirmoji novelė — Vyšnioms žydint — išspausdinta 1935 m. "Iliustruotoj Lietuvoj", kultūriniam "Lietuvos" dienraščio priede. Literatūrinį vardą jam suteikė novelė "Linų žiedai", kuri, kaip atstovaujanti naujosios lietuvių literatūros esteticizmą, išversta į keletą svetimų kalbų.

V. Ramonas rašo nedaug, bet visuomet grakščiai ir stilingai. Jo pasakojimas trumpasakis, išpuoštas poetiškomis frazėmis, tarsi spalvinga, reto grožio mozaika. Tokia literatūrinė puošmena yra ir jo pastaroji apysakų knyga "Miglotas rytas", dailiai Liet. Knygos klubo išleista.

Pirmasis V. R. novelių rinkinys Dailininkas Rauba išėjo 1934 m. Po to autorius pasirodė tik 1942 m., periodikoje išspausdindamas romaną Dulkės raudonam saulėleidy, kuris atskira knyga išleistas tik 1952 m. Vokietijoje 1947 m. išėjo romanas Kryžiai, sukėlęs periodikoje retą polemiką. Abu romanai vaizduoja pirmuosius griaunančius komunizmo žingsnius Lietuvoje.

— Dešimtojo "Draugo" romano konkurso jury komisija sudaryta Los Angelėse; komisijon įeina rašytojų draugijos nariai: Bern. Brazdžionis, J. Gliauda ir E. Tumienė ir visuomenės atstovai: J. Kojelis ir F. Kudirka.

— **Nadas Rastenis,** "World Poetry Day" organizacijoj yra lietuvių atstovas. Šių metų Poezijos Dienos leidinyje išspausdinta jo vertimas organizacijos pirmininkės Mary O'Connor eilėraščio "Viena širdis — vienas pasaulis" (prieš kurį laiką spausdintas LD žurnale) ir originalus Rastenio eilėraštis angliškai "Peace Through Poetry" (žiūr. LD 22 psl.)

Poezijos Diena yra spalio 15. Daugelis JAV miestų ją iškilmingai pamini; Dienos rėmėjų tarpe matome prez. Eisenhowerį, kard. Spellmaną, gub. Rockfellerį, poetą Carl Sandburg, viceprez. R. Nixon ir kt.

Tautų atstovuose matom vardus kaip italų Lionello Fiumi, vokiečių R. Hagelstange, austrų Johann Gunert, ispanų A. Garcia Munoz ir kt.

Mūsuose Poezijos Diena dar nepopuliari, bet reikia tikėtis, kad lietuvių atstovas N. Rastenis ateityje pasirūpins ją prieš spalio 15 bent per porą mėnesių anksčiau pagarsinti.

Poezijos Dienos tikslas yra "Neregimais poezijos ryšiais vienyti pasaulio tautas, skleidžiant gilesnį visuotinį vieni kitų supratimą."

Mažlietuviai susitinka prie Atlanto

SUVAŽIAVIMO DALYVIAI (iš kairės į dešinę): I eilė — M. Šiliauskienė, M. Brakienė, A. Pihkunigienė, R. Budrienė , T. Stikliorienė, G. Brakienė, A. Mošinskienė; J. Budrys, A. Vinikienė, A. Šneideraitienė, M. Simaitienė; E. Vitkauskienė, J. Šneideraitis, G. Simaitis; II eilė — A. Šiliauskaitė, F. Brakienė, A. Žiogienė, M. Klemienė; E. Andriuškevičienė, R. Dumpytė, R. Klemaitė, G. Brakaitė, K. Gelžinytė, G. Buntinienė, B. Buntinas; N. Simaitienė su sūnum Dovydu, V. Pitkunigis; III eilė — M. Brakas, A. Klemas, V. Žiogas, J. Stikliorius; M. Simaitis; R. Brakas jr, J. Brakas jr, (vos matomas), M. Brakas jr; G. Brakas jjr, A. Buntinas ir R. Brakas.

Representatives from Lithuania Minor meet.

Š. m. rugsėjo 3-5 dienomis New Yorko, New Jersey ir Pennsylvanijos valstijų mažlietuviai suvažiavo Atlantic City, N. J. — bendram pobūviui. Atsilankė ir mažlietuvių iš Kanados. Svečiais dalyvavo Lietuvos Generalinis Konsulas J. Budrys ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sekretorius dr. M. Vinikas su žmonomis.

Visiems dalyviams ypatingai malonu buvo pamatyti savo tarpe žinomą Klaipėdos lietuvių moterų veikėją M. Brakienę, Sibire nukankinto dailininko A. Brako našlę, kuri neseniai atsikėlė iš Klaipėdos į Brooklyną pas savo sūnų Ramūną.

Suvažiavimą rengė Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio prezidiumas. Jo pirmininkas M. Brakas padarė pranešimą apie mažlietuvių organizacinę bei politinę veiklą veiklą ir perskaitė istoriniais duomenimis paremtą studiją apie Mažosios Lietuvos santykius su Lenkija. Suvažiavimas gavo eilę sveikinimų iš Chicagos, Bostono, Montrealio, Toronto, Vokietijos, Venecuelos, Australijos ir kt. mažlietuvių. Dalyviai buvo labai patenkinti tokia pirmą kartą suteikjinti ir bendrom Maž. Lietuvos problemoms ta proga susiburti, senoms draugystėms atnauapsvarstyti. Suvažiavimas vyko Susivienijimo L. Amerikoje vasarnamyje prie Atlanto. (br.)

DR. ZIGMAS BRINKIS,

1960 m. išlaikęs Illinois valst. egzaminus ir gavęs teisę verstis medicinos praktika. Medicinos mokslus daktaro laipsniu baigė 1952 m. Tuebingene, Vokietijoje. Po to studijas socialinėje ir teismo medicinoje gilino Prancūzijos ir Ispanijos universitetuose. Į JAV atvyko 1957 m. Stažą atliko didžiausioje ir vienoje iš garsiausių Cook County ligoninėje Chicagoje. Chirurgijos rezidenciją pradėjo prieš porą metų Illinois Massonic ligoninėje.

Dr. Brinkis nėra iš tų, kurie užsidaro nuo viso, kas vyksta už jo asmeninio ir profesinio darbo sienų. Jis nuo pat studijų pradžios dirba lietuvių studentų ir ateitininkų centriniuose organuose. Yra dirbęs Vlike, Pavergtųjų Tautų organizacijoje (Strasburge), Lietuvių Radijo programoje Madride. Laisvai kalba keliomis Europos kalbomis, užmezgė artimus ryšius su įvairių kraštų atstovais, skaitė jiems paskaitų ir kitaip populiarino Lietuvos vardą ir reikalus. Aktyviai reiškiasi L. K. Gydytojų "Gajos" korporacijoje ir Lietuvių Fronto veikloje.

Dr. Z. Brinkis yra tas jaunosios kartos atstovas, kuris neieško svetimų dievų, bet tiki lietuviškomis vertybėmis ir rodo, kad tremtis nėra plaukiojimas ant supuvusio plausto, bet didelė ir grūdinanti mokykla laimėjimui.

ZIGMAS BRINKIS, who this year passed the required Illinois State tests and obtained the right to practice mericine. He is also an active community worker, member of various organizations and a former radio announcer of the Lith. radio program in Madrid. (kp)

DR. JONAS PAPLĖNAS,

miręs š. m. rugsėjo 12 d. Chicagoje, veiklus visuomenininkas, žurnalistas, Tautinės Sąjungos veikėjas. Lietuvių Enciklopedijoje ir Encyclopedia Britanica rašė ekonominiais, socialiniais ir politiniais klausimais.

DR. JONAS PAPLĖNAS, journalist, active member of Lith. National Assn., died in Chicago Sept. 12.

LEONAS BALTRUS, tenoras, su žmona Marija ir sūnum Andrium, nese niai baigęs dainavimo studijas Vienoje

LEONAS BALTRUS tenor, with wife Mary and son And rius, graduate of "Akademie fuer Musik und Darstellende Kunst" in Vienna, Austria.

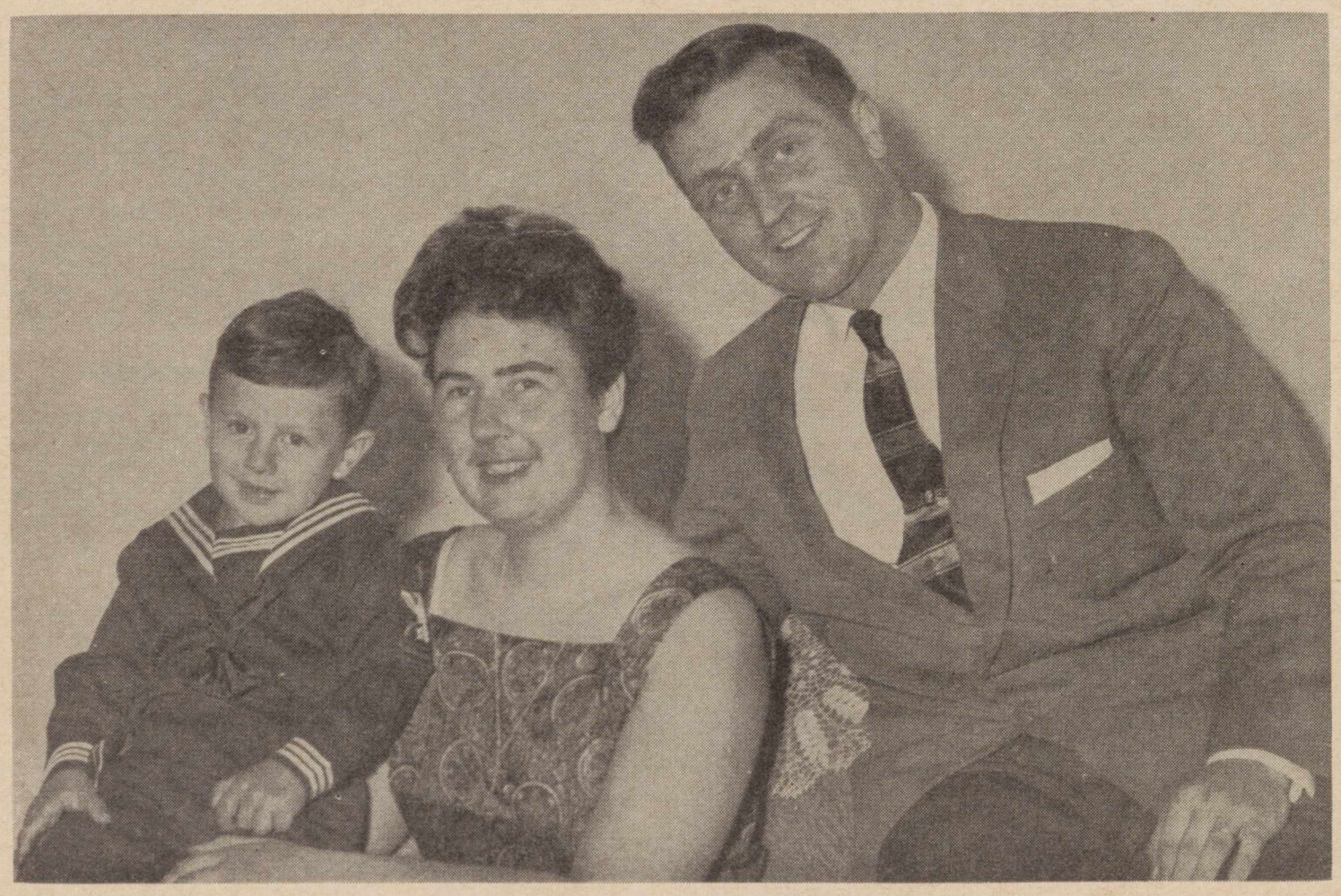

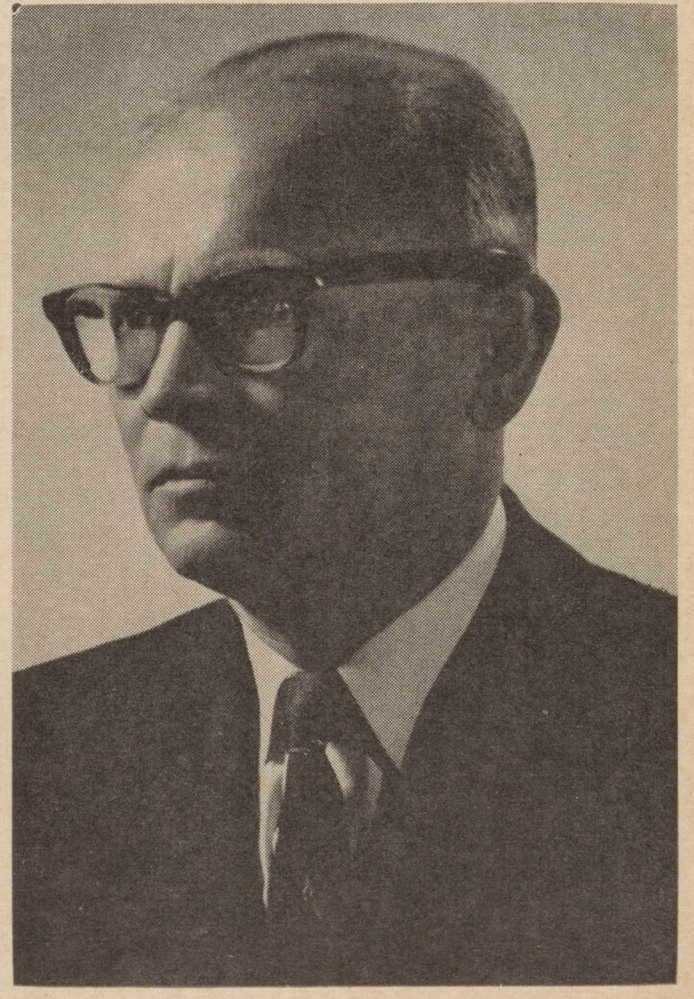

VEIDAI IR VAIZDAI

(ILIUSTRUOTA KRONIKA)

ANTANAS ČELKIS, geležinkelių inžinierius Alaskoje (kairėj) su dukterimi Zita ir sūnum Augustu, ką tik atvykusiais iš okup. Lietuvos; juos sveikina Sekr. Seaton.

Kartu su jaunuoliais atvyko ir Čelkio 73 metų amžiaus motina, Vietos laikraščiai įvykį plačiai paminėjo, "Fairbanks Daily News-Miner" įdėjo vedamąjį.

A. Čelkis, railroad engineer in Alaska (left) with his daughter Zita and son Augustas who, with their 73 year old grandmother, recently arrived from occupied Lithuania.

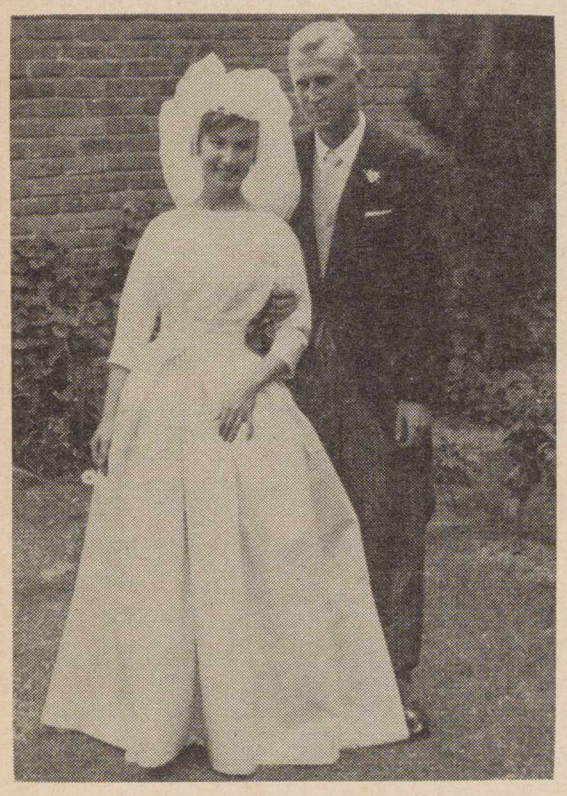

BUENOS AIRES šv. Cecilijos choro 30 m. sukakties proga ALB pirm. I. Padvalskis įteikia pagerbimo raštą dirigentui V. Rymavičiui. Minėjimas įvyko birželio 4 d. lietuvių parapijos salėje.

LITH. COMMUNITY of Buenos Aires President I. Padvalskis presents V. Rymavičius, director of St. Cecilia choir, a certificate, honoring the choir on its 30th anniversary. Foto L. Kančiauskas

JAUNAVEDŽIAI Danutė Bužėnaitė ir Vytautas Lukauskis Bogotoje, Kolumbijoje, kuriems moterystės sakramentą suteikė kun. N. Saldukas. V. Lukauskis gyvena prie Cali miesto, kur yra plačių ryžių ir medvilnės plantacijų savininkas. Danutė, neseniai baigusi gimnaziją, yra pulk. J. Kazitėno dukraitė.

Vestuvėse dalyvavo daug lietuviškosios Kolumbijos grietinėlės.

Newlyweds Danutė Bužėnaitė and Vytautas Lukauskis in Bogota, Colombia.

Lietuvos girios aidas Beverly Shore...

Miškininkų ir jų šeimų grupė Beverly Shore vasarvietėje "Miško Aido" dešimtmečio proga. Iš kairės sėdi: O. Šilienė, J. Kuprionis, A. Rukuiža, M. Kuprionienė, V. Žemaitis; stovi: P. Šilas, A. Beleška. (Žiūr. 20 psl.)

Lithuanian foresters and their wives celebrating the tenth anniversary of Forest Echoes bulletin at Beverly Shores summer residence, Chicago, Illinois.

Adelaidės sportininkių klubas "Vytis"

Adelaidės Lietuvių sporto klubo "Vytis" krepšininkės. Klūpo (iš kairės): L. Radzevičiutė, O. Kelertaitė, M. Šiukšterytė, R. Andriušytė, M. Kelertaitė, G. Kitienė, I. Pečiulytė; stovi: V. Vokietaitė, J. Zakarevičiūtė, I. Kapočiūnaitė, E. Trusz, L. Kuncaitytė, G. Mainelytė, A. Powierza, R. Šulcaitė ir K. Baškutė.

Girl basketballers in Adelaide, Australia.

LIETUVIŲ

DIENOS

LAPKRITIS / NOVEMBER 1960

— **Alice Stephens,** Chicago, Ill., pavėlavusi dalyvauti LD žurnalo loterijoje, atsiuntė $4 čekį, skirdama LD spaudos reikalams. Tiek pat LD administracijai paaukojo **dr. O. Vaitas.**

— **Stasys Žilevičius,** Chicago, Illinois, iki šiol LD skaitęs pirkdamas atskirais numeriais, iš karto užsisakė žurnalą trims metams ir atsiuntė prenumeratą, gaudamas skelbtą nuolaidą.

— Trims metams iš anksto apsimokėjo prenumeratą **Val. Jasaitis,** Chicago, Ill.

— **J. Vaičeliūnas** iš Kanados užsimokėjo LD prenumeratą už 1961 ir 1962 metus.

— **Juozas Tininis,** LD literatūros redaktorius, Vienos universitete, Austrijoje, gilinęs studijas pas prof. W. Kraus parašė disertaciją "Das Esthetische in der Dichtung des Lucretius" (Estetiškumas Lukrecijaus kūryboje). Spalio mėn. grįžo į JAV, atvyko į Los Angeles ir įsijungė į LD-nų žurnalo redakcijos darbą.

Sekančių LD žurnalo numerių poezijos puslapiai numatyti **Julijos Švabaitės** ir **Aleksandro Radžiaus** kūrybai.

— Muzikas **J. Bertulis** pakviestas ir sutiko būti LD redakcijos atstovu Chicagoje; chikagiškiai kviečiami su juo bendradarbiauti, kad žurnalas galėtų pilniau pavaizduoti to miesto liet. kultūrinį gyvenimą.

— **Aleksandras Radžius,** Baltimore, Md., parengė spaudai poezijos rinkinį "Paukščių Takas", kurį atidavė išleisti "Lietuvių Dienų" leidyklai.

— Los Angeles Breakfast Club patalpose spalio 23 d. Bendruomenės surengta **Kalifornijos Lietuvių Diena,** kurioje dalyvavo apie 600 asmenų. Gautos prez. Eisenhowerio ir vice prezidento Nixono telegramos. Iškilmių metu kalbėjo kongreso nariai Glen Lipscomb ir McDonough. Programoje gražiai suvaidintas G. Veličkos scenos veikalas "Minija vėl išsiliejo". Tai jau kelintas aktoriaus G. Veličkos veikalas Los Angeles scenoje. L. A. bendruomenė gali džiaugtis turėdama tokį scenos menininką, kurio rankose auga ir vietos scenos mėgėjai.

— **Los Angeles L. Bendruomenė** šv. Kazimiero par. patalpose lapkr. 27 d. rengia Žalgirio mūšio minėjimą; paskaitą skaitys J. Balčiūnas-Švaistas. Ramovėnai paminės žuvusius dėl tėvynės.

— **Kun. P. Dauknys, MIC,** Londone, iš vertė italo prof. dr. Giuseppe Riccioti knygą "Kristaus gyvenimas", 800 psl. Spaudos darbą atlikti imasi Londono Lietuvių Namų Bendrovės Nidos spaustuvė. Lėšoms surinkti paskelbtas vajus, kurio pirmininkas yra S. Kasparas. Visi lietuviai kviečiami prisidėti. Garbės prenumerata: 2 svarai. Sumokėję daugiau bus laikomi garbės leidėjais ir jų sąrašas bus išspausdintas knygoje. Užsakymus ir pinigus siųsti: Rev. A. Kazlauskas, 21, The Oval, Hackney Road, London, E. 2.

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE
INSURANCE

Kreipkitės telefonu NO 4-2919
arba įstaigoje
4366 Sunset Blvd., Hollywood 29, Calif.

Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centras

4415 Santa Monica Boulevard,
Los Angeles 29, California

Nuo spalio 29 d. Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centro nuosavybė du pastatai — jau perėjo į lietuvių rankas ir pilnu tempu vyksta namų pertvarkymas numatytam naudojimui.

Nuosavybė susideda iš dviejų namų 1. dviejų aukštų pastatas, kuriame yra 4 butai ir 2. dviejų aukštų pastato, kurio I-me aukšte yra salė, o II-me aukšte 6 kambariai. Pirmojo namų pirmame aukšte yra dar du atskiri kambariai, kurie buvo išnuomojami raštinėms. Direktorių taryba yra numačiusi pirmame name 3 butus išnuomoti, o viename bute, pertvarkius, įrengti lietuvišką seklyčią-svetainę. Ja už minimalų atlyginimą galės naudotis visos lietuviškos organizacijos.

Antrame pastate, toliau nuo gatvės, esanti salė nėra didelė, bet pilnai pakaks organizacijų susirinkimams, mažesnio masto parengimams, repeticijoms, posėdžiams ir panašiems reikalams. Salė ir seklyčia bus išdekoruota tautiškais raštais; dėl to jau tariamasi su to darbo specialistais menininkais.

Antrojo aukšto kambarių dalį irgi manoma išnuomoti; kitus — pavesti lietuviškos bendruomenės naudojimuisi. (Vietos skautams jau paskirtos patalpos).

Du butai jau išnuomoti; juose apsigyveno lietuviai. Viename jų —fotografas L. Kančiauskas, neseniai atvykęs iš Argentinos.

Šio turto savininkas yra 200 šėrininkų; jie sudėjo grynais $16,000 (pirkinio kaina yra $35,000), trūkstamajai sumai paimta paskola.

Kad skola būtų iš ko mokėti ir kad tas mokestis neslėgtų salės bei seklyčios ir kitų kambarių, kurie skiriami bendruomenės naudojimuisi, dalis nuosavybės pradžioje tenka išnuomoti. Taip pamažu bendruomenės lietuviškoji veikla bursis į centrą, mažės skola ir susidarys sąlygos centrui augti ir talpinti vis didėjantį lietuviškąjį veikimą.

Dar šiais metais numatoma viešas Bendruomenės Centro atidarymas. (k)

Didžiausi K. L. B. Centro šėrininkai

Po $500 šėrų pirko K. L. B. Centro direktoriai: J. Andrius, J. Kojelis, V. Sakalauskas, A. Skirius ir J. Uždavinys.

Dr. A. Hagentornas, Los Angeles, įsigijo KLB Centro šėrų už $500 ir Bronė Gajauskienė — už $400.

— **Los Angeles Dailiųjų Menų Klubo** susirinkimas įvyko spalio 29, pirmininkaujant D. Mitkienei. Programoje B. Raila originaliai apibūdino naują Brazdžionio poezijos charakterį "Vidudienio sodų" rinkinyje, kuriam suteikta "Aidų" premija; premijos proga klubo nariai įteikė adresą. Naujų kubo nariu priimta rašyt. Alė Rūta, į kurios įstojimo Credo atsakė J. Tininis.

— **Lietuvos Atstovas JAV J. Kajeckas,** kartu su Latvijos ir Estijos atstovais, š. m. liepos 28 d. buvo įteikęs Valstybės Departamentui memorandumą ryšium su 20 metų sukaktimi JAV viešo pareiškimo, kad JAV nepripažins Lietuvos okupacijos ir priverstino įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Šiomis dienomis JAV Valst. Departamentas patvirtino memorandumo gavimą ir pakartotinai pareiškė, kad JAV žmonės ir Vyriausybė tebėra giliai susirūpinę Lietuvos likimu ir laukia tos dienos, kada Lietuvos žmonės vėl galės vykdyti savo tautines teises ir pasirinkti pagal savo valią politinę, ekonominę bei kultūrinę santvarką.

LIETUVOS GIRIOS AIDAS
Beverly Shore pakrentėje

Atgavus nepriklausomybę, gražiajam Lietuvos turtui—žaliosioms girioms tvarkyti tesusirado vos ant pirštų suskaitomas skaičius lietuvių specialistų. Laike 20 nepriklausomo gyvenimo metų Lietuvos miškų mokyklos išleido arti 1000 vidurinio ir aukštojo mokslo miškininkų. Turėjo aukšto profesinio lygio Mižkininkų Sąjungą, leido turiningą mėnesinį miškų žurnalą "Mūsų Girios".

Bolševikinės okupacijos pasėkoje keletas šimtų miškininkų buvo išblaškyti po visus kontinentus, išskiriant gal tik Afriką. Didesnė grupė susidarė JAV-se. Čia 1950 metais Čikagoje atkūrė Liet. Miškininkų Sąjungą. Pirmasis žingsnis buvo išleisti miškų žurnalą Girios Aidas.

Pradžioje G. A. redagavo komisija: K. Sčesnulevičius, V. žemaitis ir P. Šilas, veliau pakaitomis komisiją papildydavo A. Rukuiža, J. žebrauskas. Nuo 1953 m. iki šiol žurnalą redaguoja buv. Mūsų Girių red. J.Kuprionis (Louisiana Polytechnic Institute, Ruston, La.). žurnalo administraciniais reikalais pradžioje rūpinosi P. Šilas, o nuo 1953 m. P. Norkaitis (4218 S. Rockwell St., Chicago, Illinois).

Šių metų vasarą liet. miškininkų būrelis, suėjęs Čikagos lietuvių vasarvietėje Beverly Shore (prie O. Šilienės paruoštos kavutės) paminėjo Girios Aido dešimtmetį.

Ta proga LMS pirm. V. žemaitis įteikė redaktoriui J. Kuprioniui gražiai A. Beleškos paruoštą Lietuvos pašto ženklų albumą su atitinkamu įrašu. Dalyvavo ir buv. miškų dep. direktorius A. Rukuiža, kuris jau sulaukė 73 metų, bet dar vis gerai jaučiasi ir aktyviai dalyvauja tiek miškininkų, tiek bendroj lietuvių visuomeninėj veikloj.

Lietuvių miškininkų skaičius išeivijoj nebepriauga. Tiesa, šiemet Jonas Genys apgynė disertaciją miškų genetikos srity Michigan valst. universitete ir gavo daktaro laipsnį. Šiaip daugumas lietuvių miškininkų išeivijoj dirba kitose, ne miškų, srityse.

žurnalas Girios Aidas numatomas leisti ir toliau, tikslu apjungti po visą pasaulį išsisklaidžiusius miškininkus, informuoti juos, kas dedasi Lietuvos miškuose ir patiekti naujausių žinių iš pasaulio miškininkystės. (J. K.)

— **Brazilų radijo stotis "9 de Julho"** baigia pagrindines reformas ir transliuos liet. programas, kurios būsiančios girdimos ir Lietuvoje. Per šią stotį jau penkeri metai transliuojama kas sekmadienį lietuviška programa. Programos reikalais rūpinasi prel. P. Ragažinskas.

JONAS JURGILAS, M.D.

Gydytojas ir chirurgas
10718 White Oak Ave.
(kampas Chastworth Blvd.)
GRANADA HILLS, CALIF.

Ofiso telefonas: EMpire 3-5909
Namų telefonas: EMpire 3-5707

PRIĖMIMO VALANDOS:
Kasdien
10—12 priešpiet ir 3—7 popiet,
šeštadieniais
9—1 val.

P. V. RAULINAITIS
NOTARY PUBLIC
Insurance-Real Estate-Tax Returns
Telef.: NO 2-5433
Res.: 1972 N. Commonwealth Ave.
Los Angeles, Calif.
Parūpina namų,, automobilių ir kitas turto apdraudas; apskaičiuoja mokesčius ir surašo taksų pareiškimus. Daro dokumentų vertimus.
Kartu su George S. Bacon, realtor, padeda parduoti ir pirkti namus.
NO 3-3030

Gyvenkite be smogo,
vėsioje Santa Monikoje
ir apylinkėse!

JONAS KUTRA
Real Estate Brokeris
1610 Washingto Ave., Santa Monica
Calif.
EX 5–3358

Jei norite pirkti
vartotą ar naują
CHEVROLET
kreipkitės pas lietuvį
ADOLFĄ BELUINĄ,
Campbell Chevrolet Co.
315 N. Pacific Coast Highway,
Redondo Beach, Calif.
Telephone: FRONTIER 2-8422

Televizijų ir radijo taisymas
Sąžiningai ir pigiai taisau
televizijas, radijus, Hi-Fi fonografus ir vokiškas radijo-fono kombinacijas.

PRANAS KERŠIS
Elektronikos specialistas.
Skambinti: NOrmandy 1-4071.
2640 St. George St. Los Angeles 27, Calif.

THE ASSEMBLY OF CAPTIVE EUROPEAN NATIONS meets in extraordinary session in New York on October 24. Members and guests speakers denounced Soviet aggression in Hungary and East-Central Europe. Left to right: Ramon Bagatsin, Philippine Delegate to the UN, Dr. Tingfu F. Tsiang, Chinese Ambassador, William C. Wentworth, Australian Delegate to the UN, and V. Sidzikauskas, Lithuanian Chairman of the Assembly of Captive European Nations. (See Editorial in this issue).

V. SIDZIKAUSKAS, ACEN pirmininkas, vadovauja ypatingam posėdžiui su svečiais.

The Hungary Question And Soviet Colonialism

The Assembly of Captive European Nations, which recently met in extraordinary Plenary Session at the Carnegie Endowment International Center in New York to commemorate the fourth anniversary of the Hungarian Revolution, heard various guest speakers denounce Soviet aggression in Hungary and East-Central Europe. A selective digest of their remarks and other business of the Captive Nations at this session follows.

VACLOVAS SIDZIKAUSKAS, Chairman of The Assembly of Captive Nations:

...Today it is widely admitted that the free world made a major error in the handling of the 1956 events in Hungary. .... For the United Nations, Hungary has been a crucial test which it has failed so far. Some well-meaning people have tried to excuse this failure by hinting that further U. N. action on Hungary would only provoke worse Communist persecutions. There is no better rebuttal of this excuse for silence than the factual situation in Hungary. For whenever the world's attention has been focussed on Hungary through U. N. debates and resolutions, the Communists' repression has temporararily been relented. Conversely, as soon as the General Assembly had adjourned without action on Hungary, Communist pressure on the Hungarian people has been resumed. This is true for the execution of Premier Nagy and General Maleter in 1958, as well as the increase in forced collectivization in 1959 and 1960.

Since Khrushchev had the audacity to pose in the United Nations as a champion of anti-colonialism and to demand freedom for all remaining Western colonies, the most vital interest of the free nations militates against a mere glossing over of the Hungarian issue in the World Organization this year. We hope that in this session of the General Assembly the Hungarian question will be discussed in all its implications, even extending it to the entire East-Central European area. The General Assembly can still take up the resolutions which it bravely passed in 1956-7, and impose economic and political sanctions for their defiance. The situation in the entire East-Central European area can be taken up as an invitable step.

WIRE TO PRESIDENT EISENHOWER:

The United Nations General Assembly will soon consider a Soviet-initiated declaration for granting independence to colonial countries and peoples. In this connection, the Assembly of Captive European Nations gathered in its 85th Plenary Meeting hopefully appeals to you, Mr. President. We submit that the issue raised by the Soviet Union provides a unique opportunity to bring before the United Nations the whole question of Soviet aggression and intervention against the nations of Central and Eastern Europe. We therefore respectfully express the hope that you, Mr. President, will instruct the United States Delegation to the United Nations to avail itself of the coming debate o expose Soviet colonialism in East-Central Europe and to insist that the resolution to be adopted on the subject of colonialism call for the abolition of all forms of colonial rule, including Soviet colonial rule over the once independent nations of Albania, Bulgaria, Czechoslovakia, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania Poland and Romania.

LITHUANIANS demonstrate in front of UN headquarters in New York as Mr. K. haranque inside. Photo by G. Penikas

Lietuviai aktyviai dalyvavo demonstracijose raudonojo boso vizito UN metu.

THE CHARACTER OF LITHUANIAN FOLK DANCES

by V. R. Saudargienė

Lithuanian dances, as the character of the nation, are energetic and dreamy, fiery and peaceful, slow and fast. Certain eras and experiences of people are portrayed in the dance. The dance's quiet movements are followed by faster ones (Kepurinė, Blezdingėlė, Linelis). But however fast they are danced, they always remain gentle in their expression.

Some have a dramatic character (Lenciūgėlis, Oželis), but the comical element is predominent. A selected theme is very well portrayed in the dances (Malūnas and Gyvataras).

Hate, vengeance and other violent emotions cannot be found in Lithuanian dances. A Lithuanian, in song and in dance, did not show his emotions, but sought gladness & beauty. Therefore, no hysterical shouting and abrupt, harsh movements can be found in Lithuania's dances.

Dances, which come from ceremonial customs (Sadutė, Rugeliai, Kubilas), beside gladness, have in them also much solemnity.

Mostly, these dances are composed of two parts: fragments of ceremonial dance and the part of enjoyment, which appeared later. The same holds true for the energetic and happy work dances: work movements, then — enjoyment. These portray various field tasks: the processing of flax, grinding, and others.

Our dances are very rich in form. The circle, line, square, bridge or arch, or their combinations, predominate. The variety of form or the ornamentation of the dance, is characteristic to all land-working nations, whose dances were created mostly by women.

The figures of the dance include walking in various directions, twisting, changing places, walking in couples, swinging of arms, coming together and going apart and turning. In all these movements the match-making motive, which has come from prehistoric dances, can clearly be seen. Even the later dances have the traditional walking in pairs, the coming together and going apart (žekelis, Šustas, Jonkelis).

The emphasis on two parts, the fast and the slow, shows the age of the dances. The slow movements have been left behind from the ceremonial dances, where expression, not speed, predominated. In the middle ages, the dance was changed by adding the swifter movements, the rhythmic walk, turning and jumping.

Our Klumpakojis and the Bohemian Husička are best examples for the mach-making theme in dances. Coming together and going apart, threatening with the finger, clapping hands and turning are the pantomime movements which were so popular in Europe during the middle ages.

Not only in motives, but also in steps, have our dances retained their age old traditions. Typical are narrow, closed steps, jumping, leaping.

The dance step in Sukčius is very similar to an old Greek ceremonial dance.

The fact that our dances were created in the open fields, by firesides, in forest openings, gave them the traditions which have not changed. The movements are very natural, since the dances were not danced on a slipery floor. The rhythmic coincides with the swinging of rye in the fields, flying of a bird, turning of a windmill.

There are no solo performers in Lithuanian folk dances. The dancers, men and women, have equally important roles. However complicated the movements may be, all dancers participate. Only if the dance lasts for a long time, the dancers change with spectators. Usually one person leads the dance, announcing the dance figures.

Melodies are in 2/4 or 4/4 time. Dance figures usually take up four, eight or sixteen. Tweve are not very usual.

The rhythm has been taken from the quietly flowing rivers and rustling trees; tranquility and happiness from the Lithuanian peasants, and the beauty from the Lithuanian landscape.

☆

LATVIAN NATIONAL ANTHEM

BLESS LATVIA, O GOD

(DIEVS SVETI LATVIJU)

Bless Latvia, O God,
Our verdant native sod.
Where Baltic heroes trod, —
Keep her from harm!
Our lovely daughter near,
May fortune smiling here.
Grace Latvia, Grace Latvia.

Translated
by Dr. George A. Simons

From "National Anthems of the World".

* * *

SOVIET INEQUALITIES

IN OCCUPIED LITHUANIA

Audiences Prefer Western Plays to Native Propaganda Pieces

"...In our original Soviet Lithuanian playwriting, the characters' inner world is somewhat impoverished. Therefore, it is not surprising that the spectator, missing serious conflicts in our own playwrights, hurries to buy tickets to other plays; plays where a man pershes in an unequal struggle in some New York (Death of a Salesman. Ed.), where the stage swarms with courtesans, where sons grow up to become libertines and thieves, where mothers can only cry over their happless lives; or they rush to see dramas in which two queens fight over love and honor (Mary Stuart. Ed. Tiesa, July, 1960)

High School Students Prefer English to Russian

"Once in the fifth grade, after a Russian language lesson, the experienced teacher asked her students: 'Which is your favorite subject?' In answer, the students started shouting, each one louder than his neighbor: 'English language!' 'But why? Why not Russian?' Whereupon the students explained that during the lessons of the English language everything is so interesting that one always finds something new." (Tarybinė Mokykla, 1960 issue 5).

Workers' Paradise in Vilnius

Nowhere else is the worker more used than in the Soviet Union.

For example, at the textile factory in Vilnius even the simplest hygienic facilities are lacking. The factory employs over 600 women, and if someone gets ill during the night shift, there is no medical help whatsoever. There is no room to change clothes; the women have to leave their belongings on window sills and other vacant places; there are no facilities to wash up after work.

Communist Propaganda Books Unpopular in Libraries

"...While the librarians (of the schools of Kretinga region) can justly be proud of the fact that the students read an average of 20 to 30 books of fiction per year, one can rarely see them take out titles of scientific and politico-social literature, 'It is a very rare event when a student takes out a political or scientific book,' the librarian of Kretinga high school admits. And, as if justifying that, she adds: 'It seems, they are not interested.'

"...Still worse is the situation in the high school library of Kartena. The Chief Librarian... does not even know whether there are any politica or scientific books in her library. It turned out later on that some such books were tucked away on the back shelf. These books were not arranged, but just thrown together haphazardly. The thick layer of dust and the looks of the books clearly indicated that nobody was reading them. Yet, Comrade... was not disturbed by this fact. Her excuse also was that the readers were not interested in such literature." (Tarybinis Mokytojas, 12 June, 1960).

CLARK MILLS, noted author and publisher, owner of Voyage Press is at work on an Anthology of Lithuanian Poetry His collaborators are Stp. Zobarskas and A. Landsbergis. Mr. C. Mills is author of the preface to Zobarskas second edition of Selected Lithuanian Short Stories, also published by Voyage Press.

CLARK MILLS, Voyage leidyklos savininkas, rašytojas ir vertėjas iš lenkų bei prancūzų kalbų, S. Zobarskui ir A. Landsbergiui bendradarbiajant rengia Lietuvių Poezijos Antologija angliškai. Jis parašė platų straipsnį antrajai liet. novelių antologijos laidai.

143,000 LITHUANIANS DISPERSED THROUGHOUT THE SOVIET UNION

The official Soviet census (Pravda, February 4, 1060) has a strange gap. It lists 175,000 Lithuanians as living in the Soviet Union outside Lithuania proper. Then it informs us that 32,000 of them reside in Latvia, but leaves the remaining 143,000 unaccounted for. This amounts to an admission that most of the missing Lithuanians are kept away from their homeland illegally. This article attempts, on the basis of availabe data, to trace their whereabouts.

Byelorussia. After the war, Moscow alloted a number of Lithuanian districts to Byelorussia (Vidžiai, Rodūnė, Ašmena, Svyriai, Gardinas). Approximately 30,000 Lithuanians were left in these districts, not counting the area of Gardinas (census of May 27, 1942). Some of these Lithuanians may have taken advantage of the two post-war repatriations of Polish nationals from Byelorussia to Poland. A number of them must have fallen victims to deportations to Siberia. If one assumes that the loss due to repatriation and deportation is equal to the natural growth of the Lithuanian population, the number of Lithuanian nationals in Byelorussia today may be estimated at 30,000.

Karaliaučius (Koenigsberg-Kaliningrad) Area. This area has the third largest Lithuanian population in the European Soviet Union after Latvia and Byelorussia. In addition to the old-time Lithuanian fishermen villages, a large number of Lithuanians has moved to that area after the war for various work assignments. The press of occupied Lithuania, for instance, carried numerous Help Wanted ads for the Karaliaučius area. Although the Soviets have not published any data about the Lithuanian population in the Karaliaučius area, eyewitnesses report about many Lithuanians residing there and about the Lithuanian language being frequently heared in the city and its vincinity.

Karelia. Lithuanians can also be found in the Soviet-annexed Finnish Karelia. The Communist press has mentioned Lithuanians working in the lumber industry. Their number is not larger than several hundred.

Donbas Coal Mines. Hints in the Soviet press point at a large number of Lithuanian men and women working in the Donbas coal mines. Some Lithuanians, having completed their service in the Red Army, have settled around the above mines. In 1956 alone, more than 1300 Lith. youths, male and female, were shipped to the Donbas mines by order of Moscow. Thus, it is safe to guess that there are at least 2000 Lithuanians in the Donbas Coal Mines.

Leningrad and Moscow Factories. The Soviet press sometimes refers to Lithuanians working in certain factories in Leningrad and Moscow. A part of these Lithuanians have gotten to these cities in post-war years.

A Lithuanian Village near the Urals. According to the testimony of German war prisoners, there exists a complete Lithuanian village at the foot of the Urals, in the European part of the Soviet Union.

100,000 Lithuanians in Siberia. The approximate number of Lithuanians in Siberia is 100,000. The majority of them are deportees from the years of 1941 and 1947 through 1948. About 10,000 are youths deported to Siberia on the so-called voluntary basis, mainly to the "virgin lands". (E).

* * *

Young Painters' Search for New Forms Disquiets Party Critics

The dissatisfaction of the young Lithuanian painters with the official style of "socialist realism" was deemed important enough to be mentioned in an editorial of the CP organ Tiesa on 12 July 1960. The editorial intoned:

"In the works of some of our young painters one can see a worthless aping of the schools of obsolete bourgeois art. Some of the young ones try to give this aping the name of 'search"... The State Institute of Plastic Arts, the Painters Association should protect the young artists from fruitless searching, and to help them more actively to acquire the creative method of socialist realism."

LABAI SVARBUS PRANEŠIMAS VISIEMS,
kurie siunčia siuntinius į Lietuvą arba į kitus kraštus

Artinantis šv. Kalėdoms, mes paruošėme eilę žemiau išvardintų standartinių siuntinių. Prašome patikrinti šių siuntinių kainas ir Jūs įsitikinsite, kad jų kainos yra labai pigios, tačiau jie turi didelę vertę Lietuvoje.

1. Pusvilnonės medžiagos 5 vyriškiems arba moteriškiems kostiumams
Iš viso 17 jardų. Pamušalų 7 1/2 jardo, siūlų 5 žpulės, sagų 3 tuzinai ir adatų 1 pokelis. $49.90

2. Tas pats, kaip siuntinys No. 1 — Prie to pridedama
100% vilnonės 2 medžiagos vyriškiems arba moteriškiems paltams. Viso 6 jardai. $79.90

3. 100% vilnonės medžiagos 2 vyriškiems arba moteriškiems paltams. Viso 6 jardai.
100% vilnonės medžiagos 3 vyriškiems kostiumams. Viso 10 jardų.
100% vilnonės medžiagos 2 moteriškiems suknelėms. Viso 6 jardai.
-99.90

4. Cukraus 20 svarų. Miltų 10 svarų. Kakao 5 svarai.
Šveicariško šokolado 24 plytelės po 3 1/2 oz. Viso 5 svarai. $49.90

Į aukščiau paminėtas kainas įeina visos išlaidos ir pristatymas Lietuvon. Visi siuntiniai yra apdrausti ir jų pristatymas garantuotas. Prie kiekvieno standartinio siuntinio galima pridėti bet kokius kitus pageidaujamus daiktus ir už tai reikės primokėti tik papildomą muitą.

Visų siunčiamų prekių kokybė yra garantuota; prašome įsitikinti, kad siunčiant per mus Jūs tikrai sutaupote iki 50%.

Papildomų informacijų ir pavyzdžių reikalu prašome **rašyti lietuviškai** ir Jūs tuojau gausite lietuviškai atsakymą.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO.
132 Franklin Ave., Hartford, Conn.
Tel.: CHapel 6-4724

LITHUANIAN REALTY COMPANY
Charles Luksis Realtor

Phone: EX. 4-2986

3020 Wilshire Blvd.

Mielai patarnauja norintiems pirkti parduoti namus ir sklypus; apdrausti automobilius, namus ir kitokį turtą; gauti paskolas.

Atlieka notaro darbus.

SANTA MONICA, CALIF.

JONO IR ANGELINOS ANDRULIŲ IR JŲ ŠEIMOS
MICHIGAN FARM SŪRIS
Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite **Michigan Farm Sūrio.** Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas **Jono ir Angelinos Andriulių** ir jų šeimos, Fountain, Mich.

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnėms krautuvėms, kad Jūs tiek išpopuliarinote **Michigan Farm Sūrį,** kuris paliko visų mėgiamiausias. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.

Vieninteliai šio sūrio gamintojai FOUNTAIN, MICH.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISAUSKAS
69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087

VICTOR ABECŪNAS
351 Park Street, New Britain, Conn. Tel. BA 3-1342

JONAS JAKUBAUSKAS
634 N. Denison Street, Baltimore, Md. Tel. Longwood 6-2622

MEČISLOVAS KAVALIAUSKAS
24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. Tel. Hyde Park 3-3975

GEORGE GALŪNAS
1400 Caniff, Detroit, Mich. Tel. T. O. 8-7062

STANLEY METRICK
1804 W. 47th St., Chicago, Illinois Tel. Yards 7-8393

JOHN SHURNA
5418 So. Albany, Chicago, Illinois Tel. Grovehill 6-7783

ALLAN STEWART
4310 No. Broad Street, Philadelphia, Pa. Tel. Glazstone 5-1310

BRONIUS DŪDA
804 No. Vermont Ave., Los Angeles 26, Calif. Tel. NOrmandy 1-0292

BEN GRAZULIS
6905 Superior Ave., Cleveland, Ohio Tel. HE 2-2395

JOHN TENZI
9½ Union Street, Inkerman, Pittston, Pa. Tel. OL 4-1083

FRANK KUPINSKI
131 Inslee Pl., Elizabeth, New Jersey Tel. 4-0970
Makes Lithuanian Rye bread also.

1. King Stephen Bathory by the burning City of Velykije Luki, 1580. — Karalius Steponas Batoras prie degančio Velykije Luki miesto. **2. The University at Vilnius, established in 1579 during the reign of King Bathory. — Vilniaus universitetas** (pradžioje: akademija), įsteigtas 1579 m. karaliaus Batoro laikais. **3. The mighty Emperor Charles V of Germany (1500-1558), who had influence upon the Teutonic Order, Lithuania and Poland.** – Vokietijos imperatorius Karolis V, turėjęs įtakos Kryžiuočių ordinui, Lietuvai ir Lenkijai.

LITHUANIAN HISTORY IN STAMPS

By ANT. BERNOTAS, Waterbury, Conn.

Part XXXIII

When King Sigismond August died in 1572 childless, there was no succession to Poland's throne.

Poland and Lithuania started to look for a new ruler. At first the laws, concerning the election of the king, were changed The government affairs for the interim period were put into the hands of the Primate of Poland, the Cardinal of Gnezno.

There were several candidates, but nobody was suitable. At last prince Henri Valois, brother of King Charles IX of France (1573) was selected as the new king. Henri agreed with all conditions given him by Poland's noblemen. He also agreed to wed Anna, sister of the late king Sigismond (he was then 23, she — 55 years old!).

Henri came to Cracow and remained there for 5 months, but as he heard the news that his brother, king of France, died, he secretly left Poland and had returned home, where he took France's throne as King Henri III.

In 1576, as the following king of Poland and Lithuania, Duke Stephen Bathory of Transylvania was elected. Transylvania was a part of Hungary, which then was under the control of the Turks. He agreed with all conditions and also married princess Anna.

King Bathory was a sagacious and clever ruler. At first the Lithuanians disliked him, but later they loved him, because he did good service to the country. During his rule, in 1579, the first Lithuanian Academy of Vilnius was established, which later became a university.

At this time the Russian Czar Ivan IV pressed his conquests. He occupied a part of Livonia, and Duke Magnus of Denmark seized another part.

King Bathory organized three expeditions to rebuff the Russians. In 1579 he recaptured the city of Polock and other lands. In 1580 he occupied the Russian city of Velykije Luki and many other cities and lands. In 1581 he besieged the city of Pskov. At las, 1592, a truce was signed: Lithuania regained all of Livonia and other cities but returned Velykije Luki to the Russians.

When in 1584 the Russian Czar Ivan IV died, the menace to Lithuania from Moscow was over, but then started a long war with the Swedes, who had pushed their way into Lithuania.

King Stephen Bathory died in Gardinas, Lithuania, December 12, 1586.

(To be continued)

PIVARONAS
BAKERIES
MODERNIŠKAI ĮRENGTOS KEPYKLOS

Kepa lietuvišką ruginę ir kitokių rūšių duoną, pyragaičius, tortus ir kitokius kepsnius.

4622 So. Marshfield Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Telephone FRontier 6-4622

KAS TIK TURI GERĄ SKONĮ,
VISKĄ PERKA PAS LIEPONĮ.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
Furniture Center, Inc.

Vietinių ir importuotų baldų prekyba.

3207 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

Baldai siunčiami į visą Ameriką ir už jos ribų.

LITHUANIANS MAKE NEWS

● **Arch. Vl. Adomavičius,** employed by the Cardinal R. Cushing building construction planning Co. of J. P. Hefferman, made the construction plans of St. John's church and convent at Cambridge, Mass.

● **The Lithuanian choir** of Boston, under the direction of **J. Gaidelis,** has published a Hi-Fi record of 17 Lithuanian songs.

ROBERT K. YAKUTIS

● **Robert K. Yakutis,** operatic and concert baritone and formerly of Worcester, Mass., has been invited to participate in a training program in cooperation with the San Francisco Opera. As one of the participants, Mr. Yakutis will have leading parts in such operas as Magic Flute, Don Giovanni, Tales of Hoffman, which will be presented on TV and in concerts.

● **Bruno Budginas,** aircraft engineer, who was active in the Lithuanian underground during World War II, addressed a luncheon meeting of the Lions Club under the auspices of the Baltic States Joint Committee. He spoke in connection with the 20th anniversary occupation of the Baltic countries. He said he feels the United States is not doing enough today to bring Russian imperialism before the bar of world opinion. The people of Lithuania, Latvia and Estonia, having given up hope of liberation by free world forces, would like to see Unitel Nations take up the question of Soviet colonialism in that area.

● **Pianist I. Vilnonytė** of Australia married writer Koch, who received this year's literary award for his novel "The Boys in the Island". They are planning to visit United States in the fall, where Mr. Koch will lecture on Australia's literature.

● **The Baltic Federation** organized a Baltic convention in Ottawa, Canada. Prime Minister Diefenbaker thanked in person for the memorandum presented to him. Another speaker was opposition leader L. Pearson. Such commemorations of Baltic occupation by the Soviets attracted much attention also in other parts of Canada.

● Frederick Harrison, librarian and president of York college, in his "Book of Books" states that **John Letton, a man of Lithuanian origin,** was the first city of London printer. He had begun to print there at least as early as the year 1480.

JULIAN LUIZ BURKE, third generation Lithuanian girl, who last summer graduated from Cleveland Institute of Music. During her graduation recital she included a song by V. Jakubėnas, "Ežerėlis". Mrs. Burke is one of the three winners of young singers' contest sponsored by the newspaper "Dirva".

JULIANN LUIZA BURKE, trečios kartos lietuvaitė praėjusią vasarą baikusi Cleveland (Ohio) Institute of Music dainavimo studiją Bachalor of Music laipsniu. Baigimo rečitalyje tarp 15 įv. kompozitorių dainų ji padainavo lietuviškai Vl. Jakubėno "Ežerėlis". Ji turi stiprų dramatinį sopraną. Jos vyras, Michael Burke, yra to pat instituto muzikos studentas, vargoninkauja vienoje Clevelando kat. bažnyčioje. Juliana studijuos ir toliau, siekdama Magistro laipsnio. Ji buvo viena iš trijų laimėtojų "Dirvos" jaun. dain. konkurse.

Julianos tėvai Petras ir Alvina Luizai yra JAV gimę lietuviai, vyčių ir kt. katlikiškų org. veikėjai; ir jų duktė Juliana kalba gražia suvalkietiška tarme. (k)

PER FEDERSPIEL, chairman of the Advisory Committee of the European Council, receiving the Captive Nation delegates in his office. First from right — Lithuanian delegate, Dr. A. Bačkis.

FEDERSPIEL, Per, Europos Tarybos Patariamojo Seimo pirmininkas, toms pareigoms išrinktas šį pavasarį, priima Pavergtųjų Europos Tautų delegatus Europos Tarybos rūmuose savo kabinete. Federspiel, danas, liberalas, buvęs danų ministerių kabineto narys, yra nuoširdus pavergtųjų tautų bičiulis.

Fotografijoje matyti (iš kairės) dalis PET delegatų: Federspiel, Visoianu — buvęs Rumunų Užs. Reik. min., Tautinio Rumunų komiteto pirm., P. Auer, Vengrų Tautinio komiteto vicepirm., buvęs Vengrijos min. Paryžiuje, už jo tik pusiau matyti — V. Masens, buvęs ACEN pirmininkas, Latvių Tautinio komiteto pirm., grafas E. Raczynski, buvęs Lenkijos karo metu Užs. Reik. min. ir Lenkijos Ambasadorius Londone, dabar Lenkijos Vienybės Tarybos prezidiumo narys, ir dr. S. Bačkis, buv. Lietuvos atstovas Paryžiuje.

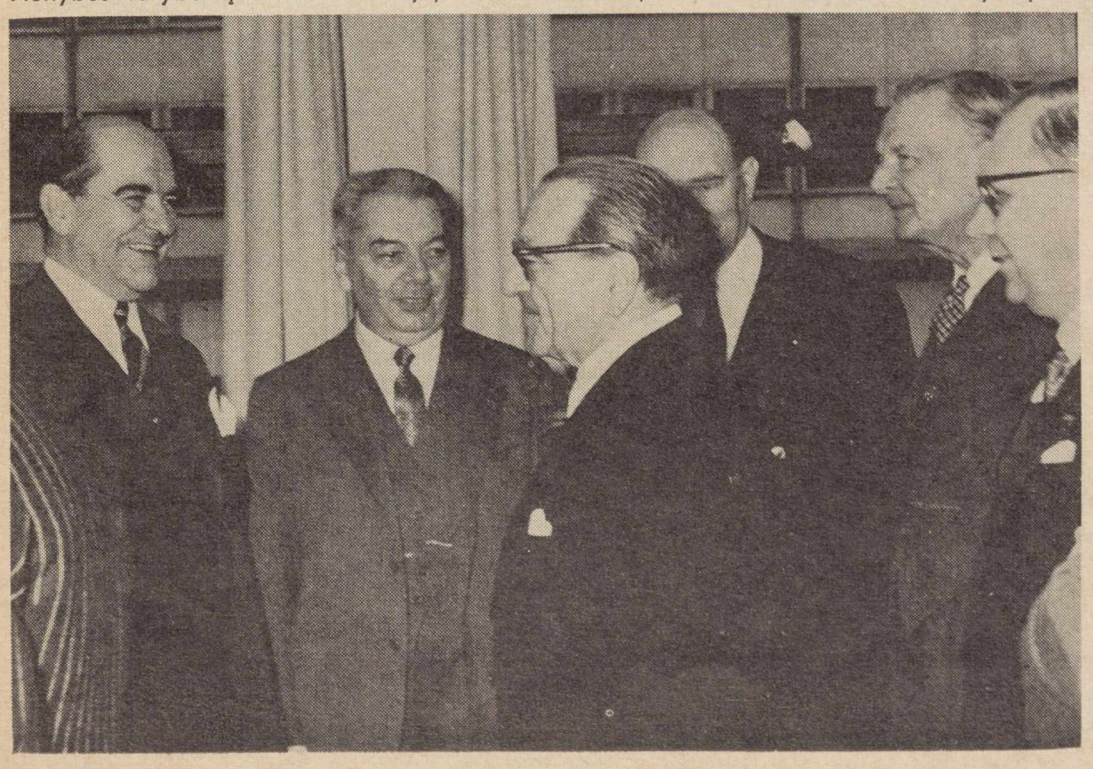

● **Dr. Algirdas Krukas,** psychiatrist in Beverly Hills, Calif., son of Dr. Emily V. Krukas, has been elected director of the Outpatient Psychiatric Clinic, at Harbor General Hospital in Los Angeles. He is also a member of the faculty at the University of California School of Medicine.

● **Artist K. Žeromskis** has painted over 50 abstract paintings and some seaside landscapes. He also gives art lessons at the Catan-Rose Art Institute in New York.

● **Soloist G. Vasiliauskienė,** residing in Adelaide, had a recital of Lithuanian songs on the Australian TV station. She also sang on a radio nework.

● **Austraila's Lithuanian folk dance group,** under the supervision of **Mrs. B. Lapėnienė,** appeared in the Town Hall of Adelaide during an international art exhibit, sponsored by the Red Cross; and together with the **Lithuanian choir** they participated in a concert at the Tivoli Theater.

● **Engineer A. Glažė** has been appointed to supervise the construction of the Maypong reservoir in Australia.

CLEM'S MARKETS

● Puikios lenkiškos dešros, šviežiai namuos gamintos.

● Importuoti lenkiški kumpiai.

● Įvairiausi mėsos ir maisto produktai.

Galima užsisakyti mažesniais arba didesniais kiekiais, piknikams, bankietams, vakarienėms.

Clem's Markets jau keletas metų patarnauja Los Angeles ir apylinkės lietuviams.

Šiuo laiku turime tikro lietuviško sūrio, gaminto Andrulio ūkyje.

3002 W. Florence ● PL. 95058
7529 S. Normandie ● PL. 3-9676

Clem Taberski, savininkas

MENAS NEMIRŠTA

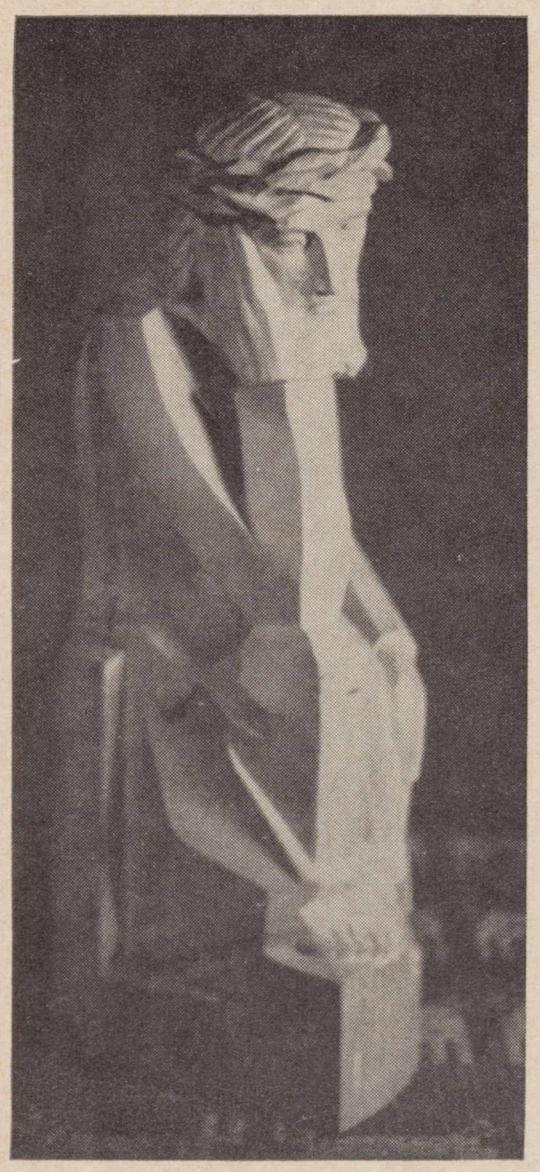

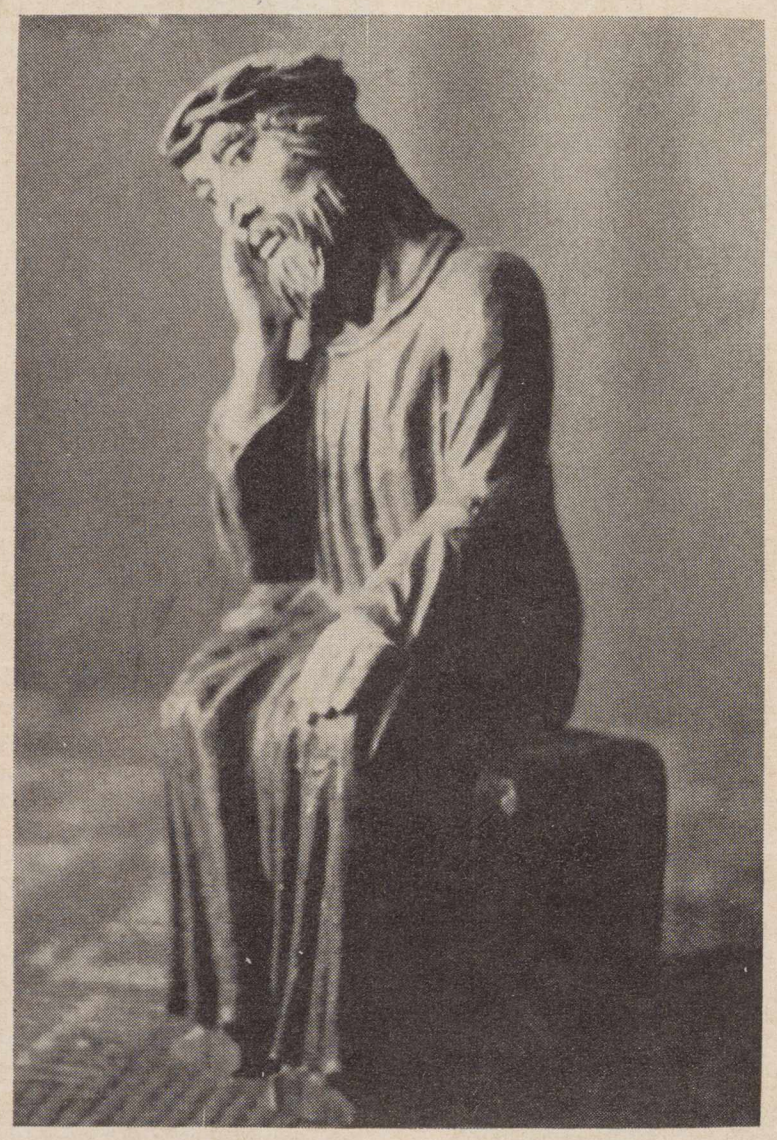

ŠIOS lietuvių liaudies meno skulptūros gautos iš Lietuvos; jos, paimtos iš nugriaufų ir sunaikintų koplytėlių ir išsaugotos, gerokai aptrūniję, jų dažai nublukę; bet šiaip dar gerai išsilaikiusios ir specialistų manymu, yra iš XIX šimtmečio darbo.

I — Sopulingoji Dievo Motina su Nukryžiuotuoju;
II Šventoji (kuri? gal kas iš skaitytojų žinotų?);
III — Rūpintojėlis su erškėčių vainiku;
IV — Madona, pamynusi žaltį ir mėnulį;

Penktoji skulptūra yra šio meto liaudies menininko darbas; ji visai nauja; jos stilius panašus į dabartinių sovietinių propaguojamų medžio drožinių darbus. Religinis menas gyvas ir komunistų okupuotoje Lietuvoje.

FOUR EXAMPLES of XIX century Lithuanian folk art wood-carvings. 1. Mater Dolorosa; 2. Saint; 3. Folk Crucifix; 4. Madonna, Serpent and Moon.
Fifth — modern day wood sculpture of traditional folk crucifix smuggled out of Soviet-occupied Lithuania. Photo by J. Gimbutas

LIETUVIU RADIJO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis".

Los Angeles, Calif.

LITHUANIAN MELODY HOUR

Transliuojama šeštadieniais iš ryto 10 val.
iš XEMO–860 KC stoties iš San Diego.
Direktorius **Bruno Gediminas,** 4023 W. 60 St., Los Angeles 43, Calif. AX 5-2260
Reikalų vedėjas — **George Rudelis,** 5027 Zelzah St., Encino, Calif.

Amsterdam, N. Y.

Lietuviška programa
WCSS — 1490 klc.
Sekmadieniais 7-8 val. vakaro.
Programos vedėjas - **Juozas Olšauskas.**
Reikalų vedėjas ir pranešėjas:
Leonardas Hartvigas
17 Eagle St., Amsterdam, N. Y.

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima Marylande ir Washington, D. C.
Sekmadienių popietėmis 12:30—1:00
WBMD 750 kilocycles
Programos vedėjai: **Albertas Juškus,**
4515 Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,
Phone: Tuxedo 9-8693;
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore 27, Md. Phone: Circle 2-1779

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS
WKOX, banga 1190, Framingham, Mass.
Sekmadieniais — 8–9 val. rytą.
P. Viščinis, programos vedėjas,
47 Banks St., Brockton 18, Mass.

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. Radijo programa Naujojoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m. vedama **Stepono ir Valentinos Minkų,** girdima naujų laiku (viena valanda anksčiau):
Sekmadieniais 1:30 — 2 v. p. p.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
Tel.: AN 8-0489

Cleveland, Ohio

TĖVIŠKĖS GARSŲ Radijo programa
transliuojama kiekvieną sekmadienį
nuo 5:00 iki 5:30 val. popiet.
per WDOK stotį, banga 1260.
Programos vedėjas — **Juozas Stempužis**
506 E. 118 St., Cleveland 8, Ohio

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS
LIETUVIŲ ŠEIMININKIŲ PROGRAMOS
Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10:00 — 11:00.
Šeštadienį ir sekmadienį — 8:30 - 9:30.
"Vakaruškos" pirmadienio vak. 7:00-8:00.
Visos programos iš
WOPA Stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.
Tel.: HEmlock 4-2413.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Linkėjimai

.. taupytojams ir skolintojams ..

CRANE SAVINGS &

LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President
2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

Detroit, Mich.

"BALTIC MELODIES"
Detroit WJLB, 1400 kilocycles.
Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.
Director: **Helen Rauby.**
16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.
Telephone: UNiversity 1-1072.

LITHUANIAN MELODIES Radijo valandėlė
girdima kiekvieną šeštadienį 5 val. p. p.
iš Detroito stoties WJLB — 1400 kil.
Direktorius **Ralph Valatka,**
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.
Telephone: BRoadway 3-2224

"LITHUANIAN VOICE"

(iš Inkster, Mich.) — WCHB, banga 1440
Sekmadieniais 16:00 — 17:00 popiet.
Programos vedėjas **J. Kriščiūnas,**
803 N. Crawford, Detroit, Mich.
Tel.: VI 1-5724

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"
Connecticut valstybės kultūrinė valandėlė
Hartford — WPOP — 1410 klc.
Kiekvieną sekmadienį 11:30 iki 12:30 pp.
Programos vedėjas **J. Petkaitis,** 60 Lincoln St., Hartford, Conn. Tel. JA 2-5556.
Kultūrinės dalies ved. **A. Dragūnevičius,**
273 Victoria Rd., Hartford, Tel. CH 9-4502

Madrid, Espana

VYKDOMOSIOS VLIKO TARYBOS
RADIJO BIURAS MADRIDE
TAUTINIS ISPANIJOS RADIJAS
laiduoja lietuviškai 21:30 — 21: 45
Lietuvos laiku (arba 19:30—19:45 Vid. Europos laiku) 25 ir 42 metrų bangomis.
Kiekv. programa kartojama kitos dienos rytą 8:30 Lietuvos laiku (6:30—6:45 Vid. Europos laiku 25 ir 42 metrų banga.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"
Radijo valanda girdima
kiekvieną šeštadienį 5:00—6:00 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kilv.
ir 97.9 meg. (FM).
Direktorius **Jokubas J. Stukas,**
1264 White tS., Hillside, N. J.
Tel.: WAverly 6-3325

Norwood, Mass.

Nauj. Anglijos lietuvių Radijo programa
Sekmadieniais nuo 11:00 iki 12:00 val.
WHIL — 1430 banga, Medford 55, Mass.
Jonas J. Romanas, vedjas,
50 Cottage St., Norwood, Mass.
Tel. NOrwood 7-1449.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa
BENDRUOMENĖS BALSAS
Stotis WDAS — 1480 kilocycl.
Sekmadieniais nuo 6:30 iki 7:00 vakaro
Kultūrinės, politinės apžvalgos, žinios, muzika ir skelbimai.
Valandėlės vedėjas **Adolfas Gaigalas.**
Programas tvarko ir praveda redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas", 335 Titan St., Philadlphia 47, Pa., Tel. HO 7-4176

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles.
Sekmadieniais 12:30—1:00 p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir **Gertruda Dargiai.**
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.

Lithuanian Catholic Hour
Pittsburgh, Pa. - WLOA - 1550 kilocycles.
Sundays — 1:30 - 2:00 P. M.
Produced by Knights of Lithuania,
Pittsburgh District.
WLOA, Braddock, Pa.

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas
Rochester, N. Y. — WHEC — 1460 klc.
Programos kiekvieną sekmadienį
9:30 — 10:00 rytą.
Klubo valdyba:
Pr. Saladžius, garbės pirm., 309 Alphonse St. (21); **Pr. Puidokas,** pirm. 38 St. Jacob St. (21); **A. Cieminis,** vicepirm. 226 Lux St. (21); **Vyt. Žmuidzinas,** ižd. 235 Furlong St. (21); **R. Kiršteinas,** sekr. 213 Berlin St. (21); **Br. Krokys,** narys 10 Dudley St. (5).
Programas praveda valdybos nariai ir šie vedėjai: **R. Gaidytė, St. Ilgūnas, D. Šiurilienė, H. Žemelis.**

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS
Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku, 41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas **Dr. J. Gailius.**
Circonvallazione NOMENTANA 162

Sao Paulo, Brasil

"TĖVYNĖS GARSAI"
Lietuviška muzikos valanda
Radio Cometa — Z. Y. R. 217, vidutinėmis bangomis 1.130 kcls.; mikrobangomis (frequencia modulada) 1071 mg.
Sekmadieniais
13:00 - 14:25 Rio de Janeiro laiku.
Vadovauja "Tėvynės Garsų" kolektyvas.
Caixa Postal 403, S. Paulo, Brazil, S. A.
Adresas:
Ši valandėlė girdima visose Amerikose.

Toronto, Ont, Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI
Kiekvieną sekmadienį nuo 1 iki 2 pp.
WHLD stotis, Niagara Falls, N. Y. Banga 1270. Programos ved. **J. R. Simanavičius,**
145 Rusholm Rd., Toronto 4, Ont. Canada
Telef.: LE 4-1274

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laiku
kiekviena vakarą 20:15 - 20:30 Liet. laiku.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas.**
Adresas:
Sezione Lituana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

WASHINGTON D.C.

Voice of America – Amerikos Balsas
Voice of America, Washington 25, D. C.
Pusės valandos programa duodama kasdien Lietuvos laiku 19 val. 30 min. — 11, 13, 16, 19, 25 ir 31 metro bangomis; jos kartojamos 21 val. 30 min. — vidutine 251 m. banga ir 6 val. ryto 25, 31, 41 ir 49 m. bangomis.
Pastaba: **vasaros laiku,** kai Lietuvoj 19:30, — Washingtone 12 val. 30 min. dieną, Chicagoje — 11 val. 30 min. ryto ir Los Angeles — 9 val. 30 min. ryto, o Europoj Grinvičo laiku 16 val. 30 vak.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA
WATR, Waterbury, 1320 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą
6:40 iki 7:30 p. m.
Programos vedėjas ir direktorius,
John D. Adams-Adomaitis
27 Congress Avenue, Waterbury, Con.
Telefonai: PLaza 3-2787 ir PL 3-8898

"L. DIENŲ" LEIDYKLOS žurnalo ir knygų PLATINTOJAI

Atkelta iš viršelio 2 psl.

ITALIJOJE:
Rome — Kun. V. Mincevičius.
ISPANIJOJE:
Madrid — Kun. K. Patalavičius.
NAUJ. ZELANDIJOJE:
Auckland — G. Procuta.
VENECUELOJE:
Rev. A. Perkumas, Z. Domeika
ANGLIJOJE:
London — D. Daunoraitė.
AUSTRALIJOJE:
Melbourne — A. Vingis, B. Zumeris.
Canberra — V. Balsys.
N. Geelong — L. Bertašius.
St. Kilda — P. Bienkevičius, N. Butkūnas
Sydney — Kun. P. Butkus.
Adelaide, Edwardstown, — A. Kubilius.
Rivervale, W. Australia — Kun. L. Kemėšis.
Williamstown — Kun. L. Vaseris.
Cabramatta — J. Skirka.
Brisbane — K. Stankūnas.

'LIETUVIŲ DIENŲ' leidykloj galima gauti:

MALBOROUGH'S
LITHUANIAN Self-TAUGHT

By **M. Variakojytė- Inkienė.**
This system teaches you the essentials of a language (for travel and enjoyment) without the drudgery of prolonged study.
The Natural Method with English Phonetic Pronunciation. 1958. $1.25

Praktiškas vadovėlis ne tik norintiems išmokti lietuviškai, bet naudingas ir norintiems išmokti reikalingiausius posakius angliškai.

HELEN'S
HOUSE OF BEAUTY

New Address:
HELEN MOCKUS
5265 Fountain Ave.
HOLLYWOOD California
New Telephone: NOrmandy 5-3351

ADOLPH and CECELIA

C A S P E R

Laidotuvių Namas

COWLEY & CASPER
praneša, kad dėl freeway'jaus pravedimo susidariusių nepatogumų, persikėlė į naują vietą ir susijungė su

LUKE O'CONNOR &
SONS MORTUARY

931 W. Venice Blvd. RIchmond 9-1061
Mes čia patarnausime savo draugams lietuviams su tuo pačiu nuoširdumu ir simtija kaip ir anksčiau.

Young Lithuanian couple from Boston performing Suktinis

LIETUVIŲ

DIENOS

NOVEMBER/LAPKRITIS 1960